

**STROKOVNA IZHODIŠČA ZA VZPOSTAVLJANJE
OMREŽJA NATURA 2000**

METULJI (LEPIDOPTERA)

PROJEKTNA NALOGA

Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU

Ljubljana, september 2004

**STROKOVNA IZHODIŠČA ZA VZPOSTAVLJANJE
OMREŽJA NATURA 2000**

METULJI (LEPIDOPTERA)

KONČNO POROČILO – 2. MEJNIK

Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU

Ljubljana, september 2004

Projektna naloga:

**STROKOVNA IZHODIŠČA ZA VZPOSTAVLJANJE
omrežja Natura 2000
METULJI (LEPIDOPTERA)**

KONČNO POROČILO – 2. MEJNIK

Izvajalec: Znanstvenoraziskovalni center SAZU
Biološki inštitut Jovana Hadžija
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana

Nosilec: dr. Tatjana Čelik

Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
Agencija RS za okolje
Vojkova 1b
SI-1001 Ljubljana

Spremljevalec
projektne naloge: mag. Matjaž Jež

dr. Branko Vreš
predstojnik
Biološkega inštituta Jovana Hadžija

izr.prof.dr. Oto Luthar
direktor
ZRC SAZU

Datum: 16.9.2004

DELOVNA SKUPINA

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA ZRC SAZU, Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana

Dr. Tatjana ČELIK odgovorni nosilec projekta
Končno poročilo: Uvod
Metode dela
Rezultati
Opis vrst (*L. dispar*, *C. oedippus*, *E. catax*, *E. ankeraria*)
Opredelitev in opis območij pSCI
Povzetek
Oblikovanje in urejanje poročila
Podatkovna zbirka s prilagojenim podatkovnim modelom »NaturaY2k«

UNIVERZA V LJUBLJANI, BIOTEHNIŠKA FAKULTETA, ODDELEK ZA BIOLOGIJO, Večna pot 111, SI – 1000 Ljubljana

Dr. Rudi VEROVNIK Končno poročilo: Opis vrst (*E. aurinia*, *H. maturna*, *E. calcaria*)
Opredelitev in opis območij pSCI

CENTER ZA KARTOGRAFIJO FAVNE IN FLORE Antoličičeva 1, SI – 2204 Miklavž na Dravskem polju

Franč REBEUŠEK Končno poročilo: Opis vrst (*M. teleius*, *M. nausithous*, *N. vaualbum*)
Opredelitev in opis območij pSCI

SAMOSTOJNI SODELAVCI

Stanislav GOMBOC Končno poročilo: Opis vrst (*L. morsei*, *C. myrmidone*, *C. quadripunctaria*)
Opredelitev in opis območij pSCI

Mojmir LASAN Končno poročilo: Opis vrst (*E. catax*, *E. ankeraria*)
Opredelitev območij pSCI

Tomaž SELIŠKAR Računalniška aplikacija »NaturaY2k«
Računalniška podpora
Tehnična pomoč

**Sodelavci, ki so prispevali podatke o obravnavanih vrstah metuljev
(člani Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija in
Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije)**

Ahtik Jože
Carnelutti Jan
Cinc Andrej
Čelik Tatjana
Černila Matjaž
Galič Štefan
Gomboc Stanislav
Habeler Heinz
Infanti Bruno
Jenčič Samo
Jež Matjaž
Kmecl Bojan
Kosmač Marko
Lasan Mojmir
Lesar Tone
Milavec Simon
Nikitenko Andrej
Polak Slavko
Porenta Bojan
Predovnik Željko
Rebeušek Franc
Rekelj Jurij
Stropnik Marko
Sukič Milan
Škvarč Andreja
Štanta Radovan
Tonkli Peter
Valič Peter
Vernik Martin
Verovnik Rudi
Vreš Branko
Vrezec Al
Vrezec Žare
Vrhovnik Davorin
Zadravec Bojan
Zadrgal Matjaž
Zakšek Valerija

Priporočen način citiranja

Čelik T., Verovnik R., Rebeušek F., Gomboc S. & Lasan M., 2004. Strokovna izhodišča za vzpostavlanje omrežja NATURA 2000: Metulji (Lepidoptera). Končno poročilo. Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana. 297 str., digitalne priloge.

Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, ARSO, Ljubljana

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	9
2. METODE DELA.....	13
2.1. SEZNANJANJE Z OSNOVNO DOKUMENTACIJO.....	13
2.2. OBLIKOVANJE DELOVNE SKUPINE IN IZDELAVA DELOVNEGA OKVIRJA ZA IZVEDBO PROJEKTA.....	13
2.3. PREVERJANJE SEZNAMA EVROPSKO POMEMBNIH RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST V SLOVENIJI.....	14
2.3.1. Status (kategorija pojavljanja) vrste	14
2.3.2. Število pojavljanj vrste v časovni kategoriji	14
2.3.3. Splošna razširjenost vrste.....	14
2.3.4. Prisotnost vrste v biogeografski regiji.....	14
2.4. PODATKOVNA ZBIRKA.....	14
2.5. OPISI OBRAVNAVANIH VRST	16
2.5.1. Pregled razširjenosti vrste v Sloveniji	16
2.5.2. Predstavitev raziskanosti vrste	18
2.5.3. Predlog spremljanja stanja populacij v Sloveniji	18
2.5.4. Predlog nadaljnjih raziskav	18
2.5.5. Predlog Območij pomembnih za Skupnost (pSCI)	19
2.6. MERILA ZA IZBOR IN OPREDELITEV OBMOČIJ POMEMBNIH ZA SKUPNOST (pSCI)	19
2.6.1. Pravila	19
2.6.2. Osnovna merila	20
2.6.3. Dodatna merila.....	20
3. REZULTATI.....	22
3.1. V SLOVENIJI ŽIVEČE VRSTE METULJEV, NAVEDENE V PRILOGI II HABITATNE DIREKTIVE, VKLJUČNO S PREDLOGI DRŽAV KANDIDATK.....	22
3.2. UVRSTITEV OBRAVNAVANIH VRST METULJEV V KATEGORIJO POJAVLJANJA, OPREDELITEV ŠTEVILA POJAVLJANJ POSAMEZNE VRSTE V ČASOVNI KATEGORIJI IN SPLOŠNE RAZŠIRJENOSTI VRSTE TER UVRSTITEV VRSTE V BIOGEOGRAFSKO REGIJO.....	22
3.3. OPISI OBRAVNAVANIH VRST	24
3.3.1. <i>Leptidea morsei</i> Fenton, 1881	24
3.3.2. <i>Colias myrmidone</i> (Esper, 1780).....	37
3.3.3. <i>Lycæna dispar</i> Haworth, 1803	46
3.3.4. <i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779).....	78
3.3.5. <i>Maculinea nausithous</i> (Bergsträsser, 1779)	113
3.3.6. <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775)	143
3.3.7. <i>Hypodryas maturna</i> (Linnaeus, 1758).....	177
3.3.8. <i>Nymphalis vaualbum</i> (Dennis & Schiffermüller, 1775).....	197
3.3.9. <i>Erebia calcaria</i> Lorković, 1949	201
3.3.10. <i>Coenonympha oedippus</i> (Fabricius, 1787)	210
3.3.11. <i>Eriogaster catax</i> (Linnaeus, 1758).....	226
3.3.12. <i>Callimorpha quadripunctaria</i> (Poda, 1761).....	242

3.3.13. <i>Erannis ankeraria</i> (Staudinger, 1861).....	281
3.4. PREDLAGANA OBMOČJA, POMEMBNA ZA SKUPNOST (pSCI)	287
3.5. PODATKOVNA ZBIRKA.....	287
3.6. DIAPOZITIVI	287
4. POVZETEK.....	288
5. SUMMARY	290
6. VIRI.....	292
PRILOGA 1: PODATKOVNI MODEL NATURA 2000 - METULJI	295
PRILOGA 2: VSEBINA ZGOŠČENKE (CD)	297

KAZALO SLIK

Slika 1: Razširjenost vrste <i>Leptidea morsei</i> Fenton, 1881 v Sloveniji.....	25
Slika 2: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Leptidea morsei</i> Fenton, 1881 v Sloveniji.....	29
Slika 3: Razširjenost vrste <i>Colias myrmidone</i> (Esper, 1780) v Sloveniji.....	38
Slika 4: Predlog potencialnih Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Colias myrmidone</i> (Esper, 1780) v Sloveniji.....	42
Slika 5: Razširjenost vrste <i>Lycaena dispar</i> Haworth, 1803 v Sloveniji.....	47
Slika 6: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Lycaena dispar</i> Haworth, 1803 v Sloveniji.....	51
Slika 7: Razširjenost vrste <i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.....	79
Slika 8: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.....	83
Slika 9: Razširjenost vrste <i>Maculinea nausithous</i> (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.....	114
Slika 10: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Maculinea nausithous</i> (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.....	118
Slika 11: Razširjenost vrste <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775) v Sloveniji.....	144
Slika 12: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775) v Sloveniji.....	148
Slika 13: Razširjenost vrste <i>Hypodryas maturna</i> (Linne, 1754) v Sloveniji.....	178
Slika 14: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Hypodryas maturna</i> (Linne, 1754) v Sloveniji.....	182
Slika 15: Razširjenost vrste <i>Nymphalis vaualbum</i> (Dennis & Schiffermüller, 1775) v Sloveniji.....	198
Slika 16: Razširjenost vrste <i>Erebia calcaria</i> Lorković, 1949 v Sloveniji.....	202
Slika 17: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Erebia calcaria</i> Lorković, 1949 v Sloveniji.....	205
Slika 18: Razširjenost vrste <i>Coenonympha oedippus</i> (Fabricius, 1787) v Sloveniji.....	212
Slika 19: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Coenonympha oedippus</i> (Fabricius, 1787) v Sloveniji.....	216
Slika 20: Razširjenost vrste <i>Eriogaster catax</i> (Linnaeus, 1758) v Sloveniji.....	227
Slika 21: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Eriogaster catax</i> (Linnaeus, 1758) v Sloveniji.....	231
Slika 22: Razširjenost vrste <i>Callimorpha quadripunctaria</i> (Poda, 1761) v Sloveniji.....	243
Slika 23: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Callimorpha quadripunctaria</i> (Poda, 1761) v Sloveniji.....	246
Slika 24: Razširjenost vrste <i>Erannis ankeraria</i> (Staudinger, 1861) v Sloveniji.....	282
Slika 25: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto <i>Erannis ankeraria</i> (Staudinger, 1861) v Sloveniji.....	285

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kode natančnosti nahajališč v naročnikovi podatkovni zbirki in njihovi opisi (Kryštufek in sod., 2001).....	17
Tabela 2: Predlog novih kod natančnosti opredeljevanja nahajališč ter njihova imena in opisi v primerjavi s kodami natančnosti v naročnikovi podatkovni zbirki.....	17
Tabela 3: Seznam v Sloveniji živečih vrst metuljev, navedenih v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s predlogi držav kandidat, z oznako prisotnosti vrste v Sloveniji in prednostnih vrst po Habitatni direktivi.....	22
Tabela 4: Uvrstitev obravnavanih vrst metuljev v kategorijo pojavljanja (Ai = stalnica, Av = vrsta se na ozemlju Slovenije pojavlja občasno, Ex = izumrla ali domnevno izumrla vrsta), opredelitev števila pojavljanj posamezne vrste v časovni kategoriji in splošne razširjenosti vrste ter uvrstitev vrste v biogeografsko regijo po EU (AL = alpska regija, CE = celinska regija).....	23
Tabela 5: Število in površina predlaganih Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za 12 obravnavanih vrst metuljev.....	287

1. UVOD

Med približno 1.400.000 opisanimi vrstami živih organizmov na Zemlji, je 10 % vrst iz redu metuljev (Lepidoptera) (Beccaloni et. al. 2003). Ta je po številu vrst tretja najbolj obsežna skupina žuželk. Moderna delitev metuljev na podredova prametuljčki (Aglossata) in rilčasti metulji (Glossata) temelji na oblikovanosti obustnega aparata in struktur na krilih, ki omogočajo usklajeno zamahovanje med letom. Delitev znotraj podreda rilčastih metuljev, v katerega spada 99 % metuljev, je osnovana na podlagi razvitosti ožiljenosti kril ter števila in namestitve spolnih odprtin. Glede na aktivnost odraslih osebkov v obdobju dneva, delimo metulje na dnevne (Rhopalocera) in nočne (Heterocera). V strokovnem žargonu in v praksi pa se najpogosteje uporablja razdelitev metuljev po kriteriju velikosti na majhne metulje ali metuljčke (Microlepidoptera) in velike metulje (Macrolepidoptera). Slednjim pripadajo tudi vsi dnevni metulji, ki jih je na svetu približno 20.000 vrst. V Evropi je doslej zabeleženih poznanih 8470 vrst metuljev, med njimi je dnevnih 440 vrst (Karsholt & Razowski, 1996). Ocenjujemo, da se v Sloveniji pojavlja 3200 vrst metuljev, 183 jih je iz skupine dnevnih metuljev. Favna slovenskih metuljev je glede na površino naše države med najbogatejšimi v Evropi. To je razvidno iz podatka, da je v vrstno najbogatejših evropskih državah (Francija, Italija, Španija, Avstrija), ki so po površini precej večje od Slovenije, doslej registriranih od 4000 do 4800 vrst metuljev (Karsholt & Razowski, 1996). Veliko število vrst in njihova izjemna ekološka pestrost sta posledica heterogenosti Slovenije, ki je v geografskem in ekološkem pogledu ozemlje na stičišču Alp, Sredozemlja, Dinaridov in Panonske nižine.

Razširjenost vrst, ki se pojavljajo v Sloveniji, je dobro raziskana le za večino dnevnih metuljev. O razširjenosti preostalih vrst imamo zelo pomanjkljive podatke, predvsem zaradi slabe raziskanosti obsežnih območij Slovenije in majhnega števila metuljarjev-specialistov, ki proučujejo celotno favno metuljev. Biologija in ekološke potrebe vrst v Sloveniji so pri nočnih metuljih zelo slabo raziskane, razmeroma dobro so proučene le pri večini vrst dnevnih metuljev. Populacijski parametri, kot so številčnost, gostota, dinamika, disperzija, struktura in povezanost populacij posamezne vrste na območju Slovenije so raziskani le pri eni vrsti dnevnega metulja, to so populacije barjanskega okarčka (*Coenonympha oedippus*) na Ljubljanskem barju. Na podlagi tako pomanjkljivega vedenja o stanju slovenskih populacij metuljev je nemogoče natančno ovrednotiti vpliv navidez sprejemljivih človekovih dejavnosti na stabilnost populacij posamezne vrste. Človek z intenzivnimi posegi v prostor namreč načrtno in najhitreje spreminja življenjska okolja danes živečih vrst in vpliva na njihovo preživetje. Zmanjševanje vrstne raznolikosti metuljev in upadanje številčnosti njihovih populacij v zadnjih desetletjih je v veliki meri posledica človekovih dejavnosti, ki povzročajo fragmentacijo ali uničenje posameznih habitatov. Fragmentacija habitata vodi v zmanjševanje prvotnega areala in velikosti populacij ter naraščanje stopnje njihove izoliranosti (Mousson in sod., 1999). Velikost populacije se lahko zmanjša do takšne številčnosti, da le ta kljub ugodnim ekološkim razmeram v habitatu ne more preživeti. Vrsta se lahko na določenem območju ohrani le, če je omrežje ostankov habitata dovolj gosto, da omogoča občasna preseljevanja osebkov.

Evropsko ekološko omrežje posebnih ohranitvenih območij, imenovano NATURA 2000, je zato zelo primeren in pomemben način varstva narave v Evropski uniji. V posamezni državi omogoča ohranjanje vrst z varovanjem habitatov izven že

zavarovanih območij. Posebna ohranitvena območja morajo biti izbrana in oblikovana na podlagi mnenj znanstvenikov in strokovnjakov, ki proučujejo posamezne rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate. To pomeni, da so ohranitvena območja za posamezno vrsto dejansko določena na območjih najbolj vitalnih populacij in/ali ohranjenih habitatov ter prostorsko razporejena na način, ki zagotavlja povezanost populacij in tako ohranjanje vrste na sedanjem oziroma potencialnem območju razširjenosti v državi. Pomembna prednost ohranitvenih območij, ki so izoblikovana na podlagi strokovnih mnenj, je upoštevanje kompleksnosti in raznolikosti ekoloških potreb vseh razvojnih stadijev posamezne vrste. Metulji so žuželke s popolno preobrazbo, kar pomeni, da je življenjski krog osebka sestavljen iz štirih razvojnih stadijev: jajčece, gosenica, buba, metulj. Stadiji se razlikujejo v mobilnosti in ekoloških potrebah. V primeru nenadne neugodne spremembe v življenjskem okolju (npr. košnja, sečnja, požar) nemobilno jajčece in buba ali malo mobilna gosenica ne preživijo, ker se ne morejo umakniti v območje, kjer so življenjske razmere ugodne. Razvojni stadiji imajo različne življenjske potrebe tudi glede temperature in vlage v okolju. Metulji so ektotermni organizmi, zato potrebujejo zunanje vire toplote za vzdrževanje telesne temperature. Direktna sončna energija in pritalni sloj zraka, ki ima navadno višjo temperaturo kot zrak v zgornjih plasteh, so odraslim osebkom glavni viri za segrevanje oprsnih mišic, od temperature katerih je odvisna aktivnost osebka. Gole površine, preslegasta vegetacija in izpostavljeni objekti v bivališču so mesta, na katerih se metulji med uravnavanjem telesne temperature najpogosteje zadržujejo. Izpostavljena mesta v bivališču so pri nekaterih vrstah tudi pomembne izhodiščne točke, iz katerih samci oprezajo za samicami. Gosenica in metulj kot edina prehranjevalna stadija v življenjskem ciklu osebka potrebujeta različne vire hrane, metulji predvsem cvetni nektar, gosenice večine vrst pa zelene dele rastlin. Gosenice nekaterih, predvsem redkih in ogroženih vrst, se hranijo le z eno ali nekaj vrstami rastlin. Hranilne rastline gosenice in odraslega osebka največkrat niso iste rastlinske vrste. Obstoj populacije mirmekofilne vrste metulja pa je, poleg ugodnih mikroklimatskih razmer, primerne sestave vegetacije in strukturiranosti bivališča ter oddaljenosti od najbližjih populacij, odvisen še od prisotnosti in številčnosti gostiteljske vrste mravlje. Te osnovne ekološke potrebe metuljev, ki se od vrste do vrste razlikujejo, je potrebno upoštevati pri določanju mej ohranitvenih območij in opredeljevanju naravovarstvenih smernic za ustrezne načine gospodarjenja s prostorom v območjih.

V Evropi se je vrstna raznolikost metuljev in številčnost njihovih populacij najbolj zmanjšala v zadnjih nekaj desetletjih. Najbolj ogrožene so populacije v nižinskih predelih Zahodne in Srednje Evrope (van der Made & Wynhoff, 1996). Le v Alpah in Sredozemlju so populacije manj prizadete, predvsem zaradi obsežnih, človeku težje dostopnih območij in naravnih razmer, ki preprečujejo razvoj industrije in intenzivnega kmetijstva (Erhardt, 1995; Munguira, 1995). To sta regiji z največ endemnimi in redkimi vrstami metuljev v Evropi (van der Made & Wynhoff, 1996; Munguira, 1995). Po podatkih iz rdečih seznamov je v Nemčiji in Avstriji ogroženih 40-50 % vrst metuljev, 2-5 % vrst je že izumrlo (Erhardt, 1995). Na Nizozemskem je ogroženih 43 %, izumrlo je 24 % vrst (van der Made & Wynhoff, 1996). V Sloveniji je ogroženih 223 vrst metuljev (Ur. l. RS 82, 2002). Preprečiti nadaljnje uničevanje naravnega okolja in izumiranje vrst ter ohraniti ogrožene vrste in njihova bivališča na čim večjem ozemlju Evrope, je glavni cilj Habitatne direktive. Ta direktiva, ki je pravna podlaga za ekološko omrežje NATURA 2000 v državah Evropske unije, zahteva določitev posebnih ohranitvenih območij za vrste, ki so navedene v Prilogi II

omenjene direktive, in strogo varovanje vrst, navedenih v Prilogi IV. V Prilogi II, vključno s predlogi pridruženih članic EU, je naštetih 37 vrst metuljev (Directive 92/43/EEC, Treaty of Accession 2003: Annex II), od katerih se jih 13 pojavlja v Sloveniji. Med njimi je 10 vrst dnevnih metuljev in 3 nočne vrste. 40 vrst metuljev je na seznamu strogo varovanih vrst v Prilogi IV (Directive 92/43/EEC, Treaty of Accession 2003: Annex IV), 17 jih živi tudi v Sloveniji. Slovenija mora kot članica Evropske unije v svoji zakonodaji upoštevati zahteve in določila Habitatne direktive. Dolžnost naše države torej je, da vzpostavi mrežo ohranitvenih območij tudi za 13 vrst metuljev, navedenih v Prilogi II, in strogo varuje 17 vrst, navedenih v Prilogi IV.

Vrste metuljev, ki so navedene v prilogah Habitatne direktive so tiste, ki (1) imajo zelo majhne areale in živijo v bivališčih s klimaksno vegetacijo oziroma z ekstremnimi ekološkimi razmerami, ali (2) vrste, ki živijo v kulturni krajini, število njihovih populacij pa se je v Evropi močno zmanjšalo v zadnjih desetletjih, ali (3) vrste, ki imajo na ozemlju Evropske unije meje arealov, centre razširjenosti pa izven Evrope (van der Made & Wynhoff, 1996). Med 13 vrstami, za katere moramo v Sloveniji opredeliti ohranitvena območja znotraj omrežja NATURA 2000, je le ena vrsta iz prve skupine. To je Lorkovičev rjavček (*Erebia calcaria*), vrsta, ki je endemit Jugovzhodnih apneniških Alp. Največ, kar deset obravnavanih vrst, je takih, ki so vezane na danes najhitreje izginjajoče nižinske biotope v kulturni krajini. To so predvsem mokrišča, pisano cvetoči suhi travniki, pestro strukturirani gozdni robovi in jase, grmišča pred zaraščanjem v gozd, obrečni gozdovi. Te življenjske prostore je oblikoval človek s tradicionalnim, ekstenzivnim načinom gospodarjenja, zato je danes njihov obstoj odvisen od človekove aktivnosti. Intenzifikacija kmetijstva in gozdarstva, vodnogospodarski posegi (hidromelioracije) in urbanizacija na eni strani, ter opuščanje ekstenzivne rabe na drugi strani, so najbolj drastične spremembe v rabi prostora v času po 2. svetovni vojni, ki povzročajo spreminjanje ali uničenje skozi stoletja oblikovanih sekundarnih življenjskih prostorov. Pri vrstah iz te skupine se je število populacij v Evropi v zadnjih 25 letih zmanjšalo v povprečju za 20 do 50 % (*Colias myrmidone*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Maculinea teleius*, *M. nausithous*), pri vrsti *Coenonympha oedippus* celo za 80 do 100 % (van Swaay & Warren, 1999). Izginjanje bivališč in izoliranost še živečih populacij teh vrst sta glavna vzroka njihove ogroženosti. Za njihov obstoj v Evropi je vzpostavlanje mreže ohranitvenih območij, v katerih bo način gospodarjenja s prostorom prilagojen življenjskim potrebam vrst, izrednega pomena. Ključno vlogo v omrežju NATURA 2000 ima tudi Slovenija, saj so slovenske populacije barjanskega okarčka (*Coenonympha oedippus*), travniškega postavneža (*Euphydryas aurinia*), strašničinega in temnega mravljiščarja (*Maculinea teleius*, *M. nausithous*) ter kraškega zmrzlikarja (*Erannis ankeraria*), poleg že omenjene endemne vrste *E. calcaria*, zelo pomembne za ohranitev teh vrst na ozemlju Evrope. Vrsti, ki dosemeta na ozemlju Evropske unije mejo območja razširjenosti, sta veliki frfotavček (*Leptidea morsei*) in vzhodni lepotec (*Nymphalis vaualbum*). Slednja je pri nas obravnavana kot domnevno izumrla vrsta, saj so zadnji podatki o njenem pojavljanju v Sloveniji (Gorjanci, okolica Novega mesta) iz prve polovice prejšnjega stoletja. Veliki frfotavček je evrosibirska vrsta, zahodna meja razširjenosti je na Češkem, v Avstriji, Sloveniji in na Hrvaškem.

V projektni nalogi »Strokovna izhodišča za vzpostavlanje omrežja Natura 2000 – Metulji (Lepidoptera)« smo zbrali podatke o razširjenosti 13 vrst metuljev v Sloveniji (navedenih v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s sprejetimi predlogi držav

kandidatk), o ekoloških potrebah vrst, o stanju njihovih populacij in habitatov ter vzrokih ogrožanja. Za vsako obravnavano vrsto smo določili potencialna Območja pomembna za Skupnost v Sloveniji (angl.: pSCI) in opredelili varstvene ukrepe za ohranitev vrste v ugodnem stanju v posameznem območju. Pripravili smo predlog spremljanja stanja (monitoring) vrst in habitatov ter predlog za nadaljnje raziskave obravnavanih vrst v Sloveniji. Rezultati projektne naloge so osnova za obsežno delo v prihodnjih letih, saj določila Habitatne direktive zahtevajo ohranjanje ugodnega stanja vrst v območjih NATURA 2000. To pa terja stalno spremljanje stanja populacij v ohranitvenih območjih in ekološko-populacijske raziskave obravnavanih vrst; s strani Ministrstva za okolje, prostor in energijo pa predvsem upoštevanje mnenja biologov in naravovarstvenih strokovnjakov pri načrtovanju posegov v okolje.

2. METODE DELA

2.1. SEZNANJANJE Z OSNOVNO DOKUMENTACIJO

Za pravilno izvedbo projektne naloge je izvajalec opravil pregled naslednje dokumentacije:

- Habitatna direktiva (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora),
- Seznam vrst iz Priloge II Habitatne direktive s predlogi držav kandidatk (Gradivo EC z dne 26.6.2002),
- Standardni obrazec Natura 2000 (Standard Data Form),
- Navodila za Standardni obrazec (Standard Data Form – Explanatory Notes),
- Metoda opredeljevanja potencialnih območij narave ekološkega omrežja NATURA 2000 v Sloveniji (Skoberne, 2003),
- Kategorije varstvenih ciljev in usmeritev,
- Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (Kryštufek in sod., 2001),
- Habitatni tipi Slovenije 2001 – Tipologija (Dobravec in sod., 2001)
- Habitatni tipi Slovenije HTS 2003 (Dobravec in sod., 2003)
- Habitatni tipi Slovenije HTS 2004 (Kaligarič in sod., 2004)
- Application and development of the Palaearctic habitat classification in the course of the setting up of the Emerald Project. Slovenia. (Devillers & Devillers-Terschuren, 2002)
- Karta biogeografskih regij EU in držav kandidatk (datoteka v obliki .shp).

2.2. OBLIKOVANJE DELOVNE SKUPINE IN IZDELAVA DELOVNEGA OKVIRJA ZA IZVEDBO PROJEKTA

Z namenom zbrati čim več kvalitetnih informacij o obravnavanih 13 vrstah metuljev in njihovih habitatih v Sloveniji, ki so temelj za opredeljevanje potencialnih Območij pomembnih za Skupnost, je izvajalec v delovno skupino vključil vse ključne raziskovalce in strokovnjake za metulje v naši državi. Odgovorni nosilec projektne naloge je pripravil vsebinski in časovni načrt izvajanja projekta in izdelal delovni okvir nalog za pripravo predhodnega in končnega poročila. Naloge (zbiranje podatkov o razširjenosti vrst, izdelava opisov vrst in njihove raziskanosti, opredelitev območij pomembnih za Skupnost, izdelava poročil itd.) smo izvajali člani delovne skupine. Ta je povabila k sodelovanju tudi člane Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija in Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije. 6. marca 2004 smo v Ljubljani pripravili strokovno delavnico »Strokovna delavnica NATURA 2000: Metulji«, katere organizator je bil Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU v sodelovanju z obema omenjenima društvoma. Na delavnici smo vse sodelujoče v projektni nalogi seznanili s vsebino in metodologijo projekta NATURA 2000, predstavili obravnavane vrste s posebnim poudarkom na morfološki in ekološki problematičnih (težje določljivih, redkih...) vrst, predstavili smo območja raziskav v sezoni 2004, razdelili strokovna gradiva in popisne obrazce za obravnavane vrste metuljev ter napravili načrt za terensko delo v sezoni 2004. Delavnice se je udeležil tudi spremljevalec projektne naloge, mag. Matjaž Jež.

2.3. PREVERJANJE SEZNAMA EVROPSKO POMEMBNIH RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST V SLOVENIJI

Preverili smo seznam evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst v Sloveniji, navedenih v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s sprejetimi predlogi držav kandidat, določili status obravnavanih vrst (kategorija pojavljanja) in število pojavljanj posamezne vrste v časovni kategoriji, opredelili splošno razširjenost vrste in uvrstili vsako obravnavano vrsto v biogeografsko regijo.

2.3.1. Status (kategorija pojavljanja) vrste

Kategorijo pojavljanja vrste smo določili po kriterijih, opisanih v Metodi opredeljevanja potencialnih območij narave ekološkega omrežja NATURA 2000 v Sloveniji (Skoberne, 2003: Inačica 2.1, str. 17/48 in 18/48). Po omenjenih kriterijih so možne kategorije pojavljanja sledeče: ALO, N, Ex, REx, P in A (Ai, Aii, Aiii, Aiv, Av, Avi).

2.3.2. Število pojavljanj vrste v časovni kategoriji

Število pojavljanj vrste v časovni kategoriji na ozemlju Slovenije smo po zahtevani metodi (s strani naročnika) opredelili kot število nahajališč, na katerih je bila vrsta opažena po 1. januarju 1950. Pri določitvi števila teh nahajališč nismo mogli zajeti vseh podatkov, ker je v naročnikovi podatkovni zbirki 274 podatkov (cca.1/3) takih, ki niso časovno opredeljeni (ni podatka v polju »DATUM«).

2.3.3. Splošna razširjenost vrste

Kot splošno razširjene vrste smo označili tiste, ki so domnevno prisotne na več kot 50 % površine Slovenije (Kryštufek in sod., 2001). Domnevni areal smo opredelili na osnovi razpršenosti nahajališč, znanih ekoloških potreb vrste in ocene razširjenosti primernih biotopov.

2.3.4. Prisotnost vrste v biogeografski regiji

Biogeografske regije po Habitatni direktivi so upravna in ne biološko opredeljena območja. Ozemlje Evropske unije in držav kandidat je razdeljeno na devet biogeografskih regij. Zemljevid z razdelitvijo (dokument Hab. 00/18) je sprejel Habitatni odbor (Skoberne, 2003). Glede na omenjeni zemljevid sodi Slovenija v štiri biogeografske regije: alpsko, celinsko, mediteransko in panonsko. Na željo naročnika sta (sub)mediteranski in (sub)panonski del Slovenije vključena v celinsko regijo. Na podlagi zemljevida z mejami biogeografskih regij, ki ga je posredoval naročnik v formatu .shp, smo opredelili prisotnost vsake obravnavane vrste v obeh regijah Slovenije (alpska, celinska).

2.4. PODATKOVNA ZBIRKA

Cilj projektne naloge je v podatkovno zbirko vključiti vse razpoložljive favnistične podatke obravnavanih vrst metuljev. Pri zbiranju podatkov bomo uporabili naslednje vire: (1) literatura, (2) javne zbirke, (3) privatne zbirke in (4) terenska opažanja.

Na željo naročnika naj bi pri izdelavi predhodnega poročila uporabili podatkovno zbirko v obliki, ki je bila opredeljena v poročilu Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (Kryštufek in sod., 2001) in v njej zbrane podatke za

osem obravnavanih vrst. To podatkovno zbirko nam je posredoval naročnik. Zaradi določenih pomanjkljivosti omenjene podatkovne zbirke, je izvajalec v sodelovanju s Tomažem Seliškarjem izdelal podatkovno zbirko s prilagojenim podatkovnim modelom. Ta omogoča enostavno in hitro iskanje različnih podatkov, večjo preglednost (ločeni prikazi podatkov za posamezne vrste ali za vse skupaj), sproten prikaz nahajališč na karti izbranega merila (DOF5, TTN5, TK25, PK50, pregledna karta 1:250.000), neposreden zajem koordinat iz karte izbranega merila itd.

Izvajalec je ugotovil, da so bili UTM kvadrati v podatkovni zbirki, ki jo je posredoval naročnik, napačno določeni po 5. coni Gauss-Krügerjeve projekcije na Besslovem elipsoidu. Zato smo podatkom, s katerimi smo dopolnili naročnikovo podatkovno zbirko in vsem podatkom v svoji podatkovni zbirki s prilagojenim podatkovnim modelom, UTM kvadrante pravilno določili po UTM projekciji (konformna prečna cilindrična projekcija), cona 33T, srednji meridian 15° vzhodno od Greenwicha, na elipsoidu WGS 84.

Polja »KRAJ«, »NAJBLIŽJI KRAJ« in »TOČNA LOKALITETA« v naročnikovi podatkovni zbirki smo pretvorili v enotno polje »NAHAJALIŠČE« iz treh razlogov:

1. tri polja za oznako nahajališča so nesmiselna glede na to, da želi naročnik imeti v zbirki georeferencirane vse tiste podatke, ki imajo nivo natančnosti UTM kvadrata ali več (v tem primeru sta pomembni le polji »Y« in »X«) in
2. pri podatku je smiselno ohranjati izviren (avtorjev) opis nahajališča. To pomeni, da je podatek z izvornim opisom nahajališča »Kranjska, Črna prst« nesmiselno (zaradi treh polj) spreminjati v »Podbrdo/Črna prst/Gora Črna prst«. Za isti podatek dobimo tako dva različna opisa. Če standardi za georeferenciranje podatkov niso določeni, pomeni, da lahko obema opisoma istega podatka različni vnašalci podatkov določijo različne koordinate. Tako dobimo na karti razširjenosti za isti podatek (to vemo, ker so vsaj avtor, datum in lokaliteta podatka enaki) dve nahajališči, podatek v podatkovni zbirki pa se ob takšnem načinu dela podvaja (pomnožuje). Zato bi moral naročnik na začetku projekta Natura 2000 skupaj z vsemi lastniki podatkovnih zbirk določiti standarde za prikaz, georeferenciranje in izmenjavo podatkov. Pri združevanju podatkov iz različnih podatkovnih zbirk bi se ob dogovorjenih standardih moral podatek z različnimi opisi prikazati v podatkovni zbirki in na karti razširjenosti ENOZNAČNO, kljub temu pa bi se v povezavi na standardizirani opis podatka vsi opisi ohranili v izvorni podatkovni zbirki. **Iz navedenega razloga nismo popravljali (brisali) podatkov, ki se v podatkovni zbirki (kot prilogi končnega poročila) zaradi združevanj iz različnih podatkovnih zbirk podvajajo (pomnožujejo).**
3. vpis podatkov v polja »KRAJ«, »NAJBLIŽJI KRAJ« in »TOČNA LOKALITETA« je subjektiven. V naročnikovi podatkovni zbirki se tako pojavlja v polju »TOČNA LOKALITETA« vse od območja pa do opisa habitata. Prav tako je sporno določanje krajev na redko poseljenih območjih, kjer ni v bližini nobenega kraja.

Za osem (od trinajst obravnavanih) vrst, ki so vključene v poročilo Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (Kryštufek in sod., 2001), smo podatkovno zbirko dopolnili s podatki o pojavljanju vrst po 31. juliju 2001 (terenska opažanja članov delovne skupine in nekaterih članov že omenjenih društev) in z

mnogimi starejšimi podatki iz Zbirke metuljev BIJH ZRC SAZU, nekaterih privatnih zbirk in terenskih opažanj. Za pet vrst, ki niso bile vključene v omenjeno poročilo, smo zbrali podatke, objavljene v najpomembnejših literaturnih virih, podatke iz Zbirke metuljev BIJH ZRC SAZU, nekaterih privatnih zbirk ter terenskih opažanj članov delovne skupine in obeh že omenjenih društev (glej poglavje 2.2).

2.5. OPISI OBRAVNAVANIH VRST

Opise obravnavanih vrst smo pripravili po Navodilih za pripravo projektne naloge v Razpisni dokumentaciji (Priloga D, točka KI., str. 4-5) in Metodi opredeljevanja potencialnih območij narave ekološkega omrežja Natura 2000 v Sloveniji (Skoberne, 2003). Opis vrste vključuje:

- šifro vrste po EU klasifikaciji,
- latinsko ime z avtorjem,
- sinonime za vrsto,
- slovensko ime vrste,
- družino,
- morfološki opis vrste,
- biologijo in ekološke potrebe vrste ter njeno navezanost na habitatne tipe po Physis kategorizaciji (Devillers & Devillers-Terschuren, 2002; Dobravec in sod., 2001; Dobravec in sodelavci, 2003, Kaligarič in sod., 2004),
- razširjenost vrste zunaj meja Slovenije,
- pregled razširjenosti vrste v Sloveniji (karta razširjenosti, stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji; oznaka natančnosti in ocena zanesljivosti podatka ter navedba vira in letnice podatka so v Podatkovni zbirki, ki je priloga Končnega poročila),
- predstavitev raziskanosti vrste (po vzorcu obrazca, ki ga je zahteval naročnik),
- varstveni status vrste,
- oceno ogroženosti vrste,
- predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji,
- predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji in
- predlog Območij pomembnih za Skupnost (pSCI).

2.5.1. Pregled razširjenosti vrste v Sloveniji

Podatke o razširjenosti posamezne obravnavane vrste v Sloveniji smo podali v obliki karte razširjenosti vrste z UTM mrežo kvadratov 10 x 10 km in biogeografskima regijama (alpska, celinska) v podlagi. Za izdelavo karte smo uporabili vse georeferencirane (koordinata Y, X) in časovno opredeljene (glej poglavje 2.3.2) podatke o nahajališčih vrste iz podatkovne zbirke.

Georeferncirani podatki o nahajališčih vrste so na karti razširjenosti prikazani s tremi različnimi znaki glede na tri časovna obdobja pojavljanja vrste. Bel krog pomeni podatke o opažanjih vrste pred letom 1950, siv krog opažanja v obdobju od 1.1.1950 do 31.12.1995 in črn krog opažanja vrste v obdobju od 1.1.1996 dalje. Takšna opredelitev časovnih kategorij ustreza že navedenemu zahtevanemu kriteriju določitve števila pojavljanj vrste po 1. januarju 1950 (poglav. 2.3.2) in pomembnim mejnikom v zgodovini slovenske lepidopterologije. V obdobje do leta 1950 so vključeni podatki zbiralcev, ki so aktivno delovali na ozemlju Slovenije pred 1. svetovno vojno in med obema vojnoma. Leta 1996 je bilo objavljeno delo Atlas ogroženih vrst dnevnih

metuljev Slovenije (Čelik in Rebeušek, 1996), ki vključuje podatke o razširjenosti, ekologiji, stopnji in vzrokih ogroženosti 25 vrst dnevnihi metuljev v Sloveniji do leta 1996; med njimi je šest vrst iz Seznama v Sloveniji živečih vrst, navedenih v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s sprejetimi predlogi držav kandidatk.

Natančnost podatkov o nahajališčih, ki so prikazani na karti razširjenosti vrste v Sloveniji, je opredeljena v podatkovni zbirki (polje: »NATANČNOST«). Na željo naročnika naj bi uporabili devet kod natančnosti nahajališč (Tabela 1), povzetih po poročilu Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (Kryštufek in sod., 2001).

Tabela 1: Kode natančnosti nahajališč v naročnikovi podatkovni zbirki in njihovi opisi (Kryštufek in sod., 2001).

Koda	Opis
0	Slovenija
1	Regija; območje večje od 130 km ²
2	Kvadrati mreže UTM, MTB
3	Večji kraj; območje med 6 in 130 km ²
4	Naselja GURS
5	Toponimi brez relacije
6	Prostorsko natančnejši toponim (1:50.000)
7	Lokalitete z relacijami; prostorsko natančni toponim, GIS; 1:25.000
8	1:5.000; GIS

Menimo, da so opisi kod v tabeli 1 nenatančno definirani, saj določen opis ni opredeljen enoznačno. Posledica je subjektivno opredeljevanje kode natančnosti podatka. Nejasna je tudi vloga kratice GIS (geografski informacijski sistem!) v opisu kod 7 in 8 (tabela 1). Zato smo pripravili predlog novih kod natančnosti opredeljevanja nahajališč, njihove opise (tabela 2) ter primerjavo med predlaganimi kodami in kodami natančnosti v podatkovni zbirki, ki jo je posredoval naročnik. Nove kode smo uporabili v podatkovni zbirki, oddani kot priloga končnega poročila.

Tabela 2: Predlog novih kod natančnosti opredeljevanja nahajališč ter njihova imena in opisi v primerjavi s kodami natančnosti v naročnikovi podatkovni zbirki.

Koda (izvajalec)	Ime kode	Opis kode	Koda (naročnik)
1	DOF, 1:5.000 ali GPS	Koordinata določena na DOF-u, karti merila 1:5.000 ali podrobnejšega merila oz. odčitana iz GPS sprejemnika s pozicijsko natančnostjo večjo od 10 m (površina od 1 m ² do 250 m ²)	8
2	1:25.000 ali GPS manjše natančnosti	Koordinata določena na kartah merila 1:5.000 in 1:25.000 oz. odčitana iz GPS sprejemnika s pozicijsko natančnostjo manjšo od 10 m (površina od 250 m ² do 5000 m ²)	7
3	1:50.000 oz. natančnejšega določena koordinata	iz opisa koordinata določena naknadno iz podrobnejšega opisa lokalitete (površina območja od 5000 m ² do 25000 m ²)	6
4	centroid območja z r < 600 m	Centroid območja s polmerom manjšim od 600 m (površina območja od 0,25 km ² do 1 km ²)	3, 4, 5
5	centroid območja z 600 < r < 2000 m	Centroid območja s polmerom med 600 m in 2000 m (površina območja od 1 km ² do 15 km ²)	3, 4, 5
6	kvadrant MTB oz. UTM 5 km	Centroid kvadranta MTB oz. UTM kvadrata 5 x 5 km, ali območja s polmerom med 2 in 3 km (površina območja od 15 km ² do 25 km ²)	2, 3, 4
7	osnovno polje MTB oz. UTM 10 km	Centroid osnovnega polja MTB oz. UTM kvadrata 10 x 10 km, ali območja s polmerom med 3 in 6 km (površina območja od 25 km ² do 100 km ²)	2, 3
8	večje območje	Centroid opisno določenega območja ali centroid UTM kvadrata 50 x 50 km oz. 100 x 100 km (površina območja večja od 100 km ²)	1, 2
9	država	Centroid države	0

2.5.2. Predstavitev raziskanosti vrste

Raziskanost obravnavanih vrst smo predstavili po vzorcu iz poročila Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (Kryštufek in sod., 2001). Raziskanost vrste vključuje:

- oceno poznavanja problematike vrste,
- oceno stopnje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji,
- oceno razširjenosti vrste v Sloveniji,
- oceno stopnje taksonomske raziskanosti vrste v Sloveniji,
- oceno stopnje ekološke raziskanosti vrste v Sloveniji,
- oceno trenda in
- vzroke ogroženosti vrste.

2.5.3. Predlog spremljanja stanja populacij v Sloveniji

Za vsako obravnavano vrsto smo časovno opredelili monitoring za preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v predlaganih območjih pSCI. Za natančno spremljanje stanja populacij posamezne vrste smo pripravili izbor najpomembnejših metod za terensko delo. Te se razlikujejo glede na vrsto in cilj raziskave. Osnovne metode so:

- **Metoda lova, markiranja in ponovnega ulova** (angl.: MRR)
Uporabnost: za oceno velikosti, gostote in izoliranosti populacij, spolnega razmerja, življenjske dobe, mobilnosti, velikosti domačega okoliša in stopnje migracije odraslih osebkov, za oceno prostorske strukture populacij.
Čas vzorčenja v sezoni: v vseh vremensko ugodnih dnevih v času letanja odraslih osebkov.
- **Metoda transekta**
Uporabnost: za oceno sprememb populacijske velikosti tekom več let.
Čas vzorčenja v sezoni: na vsakih 5 dni (vsaj 1x v tednu) v času letanja odraslih osebkov.
- **Metoda štetja larvalnih gnezd**
Uporabnost: za oceno sprememb populacijske velikosti tekom več let.
Čas vzorčenja v sezoni: odvisno od vrste
- **Metoda štetja jajčec/cvetnih glav z mladimi gosenicami**
Uporabnost: za oceno sprememb populacijske velikosti tekom več let.
Čas vzorčenja v sezoni: odvisno od vrste
- **Metoda štetja počivajočih odraslih osebkov v kombinaciji s svetlobno pastjo**
Uporabnost: za oceno sprememb populacijske velikosti tekom več let.
Čas vzorčenja v sezoni: vsaj 3x (na začetku, v sredini in na koncu generacijske faze) v obdobju pojavljanja odraslih osebkov

2.5.4. Predlog nadaljnjih raziskav

Za vsako obravnavano vrsto smo opredelili najpomembnejše raziskave, ki jih bo potrebno izvajati z namenom ohraniti vrsto na ozemlju Slovenije oziroma v ugodnem stanju v predlaganih območjih pSCI. Zaradi večje preglednosti in enostavnejšega bodočega (v prihodnjih letih izvajanja projekta NATURA 2000 v Sloveniji) izbora

raziskav po željeni prioriteti (odvisno od strokovne zahtevnosti, stroškov itd.), smo le-te razdelili v štiri skupin:

- Raziskave razširjenosti vrste
- Avtekološke raziskave vrste
- Populacijske raziskave
- Genetske raziskave vrste

2.5.5. Predlog Območij pomembnih za Skupnost (pSCI)

Pred predstavitvijo posameznega območja smo v besedilu podali podatke o številu in površini območij opredeljenih za vrsto, dodatno merilo, ki (če) smo ga upoštevali pri opredeljevanju, o deležu (%) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja in zemljevid predlaganih območij za vrsto v Sloveniji. Predstavitev posameznega območja vključuje:

- ime območja (zaporedna številka pred imenom je ID številka območja)
- osnovne podatke (površina, centroid, datum zajema),
- datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju,
- opis (geografska in ekološka opredelitev),
- naravovarstvena ocena območja (globalni pomen območja za ohranitev vrste, velikost in gostota populacije, stopnja ohranjenosti, stopnja izolacije, splošna ocena območja),
- nahajališča ostalih obravnavanih vrst v območju (seznam vrst, ki (so) se pojavljajo(le) v območju),
- dejavniki ogrožanja vrste v območju in
- varstvene usmeritve in ukrepi za vrsto v območju.

2.6. MERILA ZA IZBOR IN OPREDELITEV OBMOČIJ POMEMBNIH ZA SKUPNOST (pSCI)

Pri izboru območij pSCI in opredelitvi njihovih mej na zemljevidih merila 1:5000 (DOF5) smo upoštevali pravila in merila, ki jih določajo metode opredeljevanja območij NATURA 2000 v Sloveniji (Skoberne, 2003: Inačica 2.1, str. 26/48 in 34/48-37/48).

2.6.1. Pravila

Prvo pravilo: predlagana območja za posamezno vrsto naj vključujejo min. 60 % populacije vrste v državi. Izjema so prednostne vrste (*Callimorpha quadripunctaria*, *Nymphalis vaualbum*), za katere se lahko opredeli območja, ki vključujejo min. 80 % populacije vrste v državi; če je v državi nad 5 % ozemlja prednostne vrste, so merila za izbor svobodnejša.

Drugo pravilo: predlagana območja naj bodo (če se le da) uravnoteženo zastopana v obeh biogeografskih regijah Slovenije (alpska, celinska).

Tretje pravilo: če je izpolnjeno prvo pravilo, pa je na voljo več lokacij, ki ustrezajo merilom pSCI, potem imajo prednost pri izboru: (1) območja, ki se pokrivajo z območji, opredeljenimi zaradi drugih vrst, (2) zavarovana območja, pSPA, predvideno zavarovana območja in (3) območja, v katerih živijo nacionalno pomembne vrste (endemiti, zelo ogrožene...).

2.6.2. Osnovna merila

Globalni pomen območja za preživetje vrste: A – bistven, B – zelo pomemben, C – pomemben.

Velikost in gostota populacije v območju (VPOP) (glede na celotno populacijo vrste v državi): A – od 0 do 2 %, B – od 2 do 15 %, C – več kot 15 %, D – neznačilno pojavljanje.

Stopnja ohranjenosti (VOHR): A – odlična stopnja ohranjenosti, B – dobra stopnja ohranjenosti, C – povprečna ali zmanjšana ohranjenost.

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): A – populacija je izolirana, B – populacija ni izolirana, ampak je na robu meje razširjenosti, C – populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Splošna ocena (VOC) (»best expert judgement«): A – območje je bistveno za ohranjanje vrste, B – območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste, C – vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste, N – vrsta je prisotna, pomen območja še ni natančno ovrednoten, P – območje, kjer se vrsta lahko pojavlja.

2.6.3. Dodatna merila

Prednostne vrste (DPRIOR): za prednostne vrste (*Callimorpha quadripunctaria*, *Nymphalis vaualbum*) se lahko opredeli večje število oziroma večja površina območij pSCI.

Za vrsto *N. vaualbum* območij pSCI nismo opredelili, ker velja v Sloveniji vrsta za domnevno izumrlo. Vrsta *C. quadripunctaria* je na ozemlju Slovenije splošno razširjena, zato smo zanjo primerna območja izbrali znotraj tistih območij, ki smo jih kot pSCI opredelili za druge obravnavane vrste. Prvemu pravilu (min. 80 % populacije) smo delno zadostili tako, da smo omenjenim izbranim območjem dodali še območje Kočevsko, ki je pSCI območje za velike zveri v Sloveniji.

Razpon razširjenosti (DRANG): upoštevamo pri vrstah, ki imajo na ozemlju Slovenije disjunktno ali azonalno razširjenost, geografske variante, podvrste itn.; to pomeni, da v območja pSCI vključimo populacije, ki so bodisi geografska, ekološka ali genetska posebnost vrste.

Med obravnavanimi vrstami metuljev smo to merilo upoštevali pri opredeljevanju območij za vrsti *Leptidea morsei* in *Euphydryas aurinia*. Populacije vrste *L. morsei* imajo na ozemlju Slovenije zahodno mejo areala razširjenosti. Populacije vrste *E. aurinia* v Sloveniji kažejo ekološko in morfološko raznolikost. Ekološka raznolikost populacij *E. aurinia*: v Sloveniji živita (vsaj) dva ekotipa populacij: ene poseljujejo le barja in mokrotne travnike, druge pa izrazito suha in topla travišča. Morfološka raznolikost populacij *E. aurinia*: na območju Julijskih Alp se lokalno pojavlja podvrsta *E. aurinia debilis*, ki živi le v Pirenejih in Alpah.

Posebna odgovornost države (DODG): za ohranjanje vrste, ki se z večjim deležem ali v celoti pojavlja na ozemlju ene države, je tista država še posebej odgovorna, kar se mora odražati pri opredelitvi območij pSCI.

Med obravnavanimi vrstami metuljev smo to merilo upoštevali pri opredeljevanju območij za vrsti *Erebia calcaria* in *Coenonympha oedippus*. *E. calcaria* je endemit Jugovzhodnih apneniških Alp; med 80 – 90 % areala vrste je na ozemlju Slovenije. *C. oedippus* je ena izmed sedem najbolj ogroženih vrst evropskih dnevnik metuljev; v Sloveniji, Italiji in Franciji živijo največje evropske populacije te vrste.

Kompleksnost (DKOMP): območjem, ki tvorijo pomembne ekološke funkcionalne enote (v njih se prepleta več habitatnih tipov iz Priloge I in habitatov vrst iz Priloge II), je potrebno posvetiti posebno pozornost.

To merilo smo upoštevali pri opredeljevanju mej vseh, po površini večjih območij; v njih se prepleta več različnih habitatnih tipov, ki so habitati več obravnavanih vrst metuljev; habitati oziroma habitatne krpe v območju so večinoma tako majhne in mozaično razporejene (metapopulacijska struktura), da jih ne moremo obravnavati kot samostojna območja, ker bi v tem primeru ne zagotavljali genskega pretoka med populacijami oziroma subpopulacijami, kar je osnovni pogoj za vzdrževanje vrste v ugodnem stanju.

Redkost (DRED): če v državi velja vrsta za redko (zanesljivi podatki o razširjenosti vrste v Sloveniji v zadnjih 50 letih obstajajo za manj kot 5 kvadrantov rastrske mreže 10 x 10 km), se vsa značilna območja, kjer se vrsta pojavlja, vključi v območja pSCI. Med obravnavanimi vrstami metuljev smo to merilo upoštevali pri opredeljevanju območij za vrsto *Erannis ankeraria*. Kljub dejstvu, da zbrani podatki o razširjenosti kažejo, da se je vrsta pojavljala na ozemlju Slovenije v 6 UTM kvadrantih (10 x 10 km), smo merilo redkosti upoštevali, ker za zadnjih 35 let obstajajo zanesljivi podatki o pojavljanju vrste le za 2 UTM kvadranta (10 x 10 km).

3. REZULTATI

3.1. V SLOVENIJI ŽIVEČE VRSTE METULJEV, NAVEDENE V PRILOGI II HABITATNE DIREKTIVE, VKLJUČNO S PREDLOGI DRŽAV KANDIDATK

V tabeli 3 so prikazane v Sloveniji živeče vrste metuljev, navedene v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s predlogi držav kandidatk.

Tabela 3: Seznam v Sloveniji živečih vrst metuljev, navedenih v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s predlogi držav kandidatk, z oznako prisotnosti vrste v Sloveniji in prednostnih vrst po Habitatni direktivi.

EU šifra	LATINSKO IME	SLOVENSKO IME	Prisotnost vrste v Sloveniji	Prednostna vrsta
4036	<i>Leptidea morsei</i>	veliki frfotavček	prisotna	ne
4030	<i>Colias myrmidone</i>	bakreni senoženik	prisotna	ne
1060	<i>Lycaena dispar</i>	močvirski cekinček	prisotna	ne
1059	<i>Maculinea teleius</i>	strašničin mravljiščar	prisotna	ne
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	temni mravljiščar	prisotna	ne
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	travniški postavnež	prisotna	ne
1052	<i>Hypodryas maturna</i>	gozdni postavnež	prisotna	ne
4039	<i>Nymphalis vaualbum</i>	vzhodni lepoteč	domnevno izumrla	da
1072	<i>Erebia calcaria</i>	Lorkovičev rjavček	prisotna	ne
1071	<i>Coenonympha oedippus</i>	barjanski okarček	prisotna	ne
1074	<i>Eriogaster catax</i>	hromi volnoritec	prisotna	ne
1078	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	črtasti medvedek	prisotna	da
4033	<i>Erannis ankeraria</i>	kraški zmrzlikar	prisotna	ne

Vrsta *Nymphalis vaualbum* je na ozemlju Slovenije izumrla oziroma domnevno izumrla. Zadnji podatki o njenem pojavljanju v Sloveniji so iz prve polovice prejšnjega stoletja (pred l. 1950).

3.2. UVRSTITEV OBRAVNAVANIH VRST METULJEV V KATEGORIJU POJAVLJANJA, OPREDELITEV ŠTEVILA POJAVLJANJ POSAMEZNE VRSTE V ČASOVNI KATEGORIJU IN SPLOŠNE RAZŠIRJENOSTI VRSTE TER UVRSTITEV VRSTE V BIOGEOGRAFSKO REGIJO

V tabeli 4 je seznam obravnavanih vrst metuljev, njihova uvrstitev v kategorijo pojavljanja in v biogeografsko regijo ter opredelitev splošne razširjenosti vrste in števila pojavljanj posamezne vrste v časovni kategoriji.

S strani naročnika zahtevana opredelitev števila lokalitet, na katerih se(je) pojavlja(la) vrsta po letu 1950 nima prave informativne vrednosti, ker: (1) v številu niso upoštevani vsi podatki iz podatkovne zbirke (274 podatkov v naročnikovi podatkovni zbirki ni časovno opredeljenih-glej pogl. 2.3.2) in (2) so nekateri podatki v dopoljnjeni podatkovni zbirki podvojeni (pomnoženi) iz razloga navedenega v poglavju 2.4 (2. točka).

Tabela 4: Uvrstitev obravnavanih vrst metuljev v kategorijo pojavljanja (Ai = stalnica, Av = vrsta se na ozemlju Slovenije pojavlja občasno, Ex = izumrla ali domnevno izumrla vrsta), opredelitev števila pojavljanj posamezne vrste v časovni kategoriji in splošne razširjenosti vrste ter uvrstitev vrste v biogeografsko regijo po EU (AL = alpska regija, CE = celinska regija).

Ime vrste	Kategorija pojavljanja	Število zapisov po l.1950	Splošna razširjenost vrste	Biogeografska regija
<i>Leptidea morsei</i>	Ai	41	ne	AL, CE
<i>Colias myrmidone</i>	Av	24	ne	AL, CE
<i>Lycaena dispar</i>	Ai	787	ne	AL, CE
<i>Maculinea teleius</i>	Ai	536	ne	AL, CE
<i>Maculinea nausithous</i>	Ai	385	ne	AL, CE
<i>Euphydryas aurinia</i>	Ai	760	ne	AL, CE
<i>Hypodryas maturna</i>	Ai	311	ne	AL, CE
<i>Nymphalis vaualbum</i>	Ex	0	ne	AL, CE
<i>Erebia calcaria</i>	Ai	132	ne	AL
<i>Coenonympha oedippus</i>	Ai	259	ne	AL, CE
<i>Eriogaster catax</i>	Ai	97	ne	AL, CE
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Ai	301	da	AL, CE
<i>Erannis ankeraria</i>	Ai	23	ne	CE

3.3. OPISI OBRAVNAVANIH VRST

3.3.1. **Leptidea morsei** Fenton, 1881

Šifra vrste: 4036

Latinsko ime z avtorjem: *Leptidea morsei* Fenton, 1881

Sinonimi: jih ni

Slovensko ime: veliki frfotavček

Družina, poddružina: Pieridae, Dismorphiinae

Morfološki opis

Veliki frfotavček je precej podoben njemu sorodnima vrstama frfotavčkov (*Leptidea sinapis* in *Leptidea reali*), zato ga z gotovostjo lahko ločijo le specialisti. Zanesljiva ločitev je mogoča le po pripravi preparatov morfoloških oblik spolnih organov in po njihovi izmeri. Vrste se ločijo še po risbi na spodnji strani zadnjih kril, *L. morsei* pa še po bolj koničastem vrhu - apeksu sprednjih kril. *L. morsei* je za spoznanje večja od ostalih dveh vrst, še posebno velike so samice druge generacije. Barva kril je bela, na zgornji strani kril je siva do črna lisa v apikalnem delu krila, ki sega vse do konice. Znotraj te lise se pri prvi generaciji vidijo še nekoliko izstopajoče sive žile kril. Pri samicah je ta lisa pogosto reducirana. Spodnja stran zadnjih kril je sivo bela do rumenkasto siva. Žile so sivo poprašene, čez krila pa potekata še dve vzporedni, poševni sivi proggi. Medialna celica na spodnji strani zadnjih kril je bele barve. Druga generacija lahko ima spodnjo stran zadnjih kril skoraj popolnoma belo, z le dvema poševnima sivima lisama.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta poseljuje obrobja toplih in svetlih nižinskih listnatih gozdov, gozdne poti in gozdne jase.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 41.1C3 Ilirska termofilna bukovja
- 41.2A11 Ilirska hrastova belogabrovja v notranjosti
- 41.7432 Ilirski gozdovi gradna in črnega grahorja

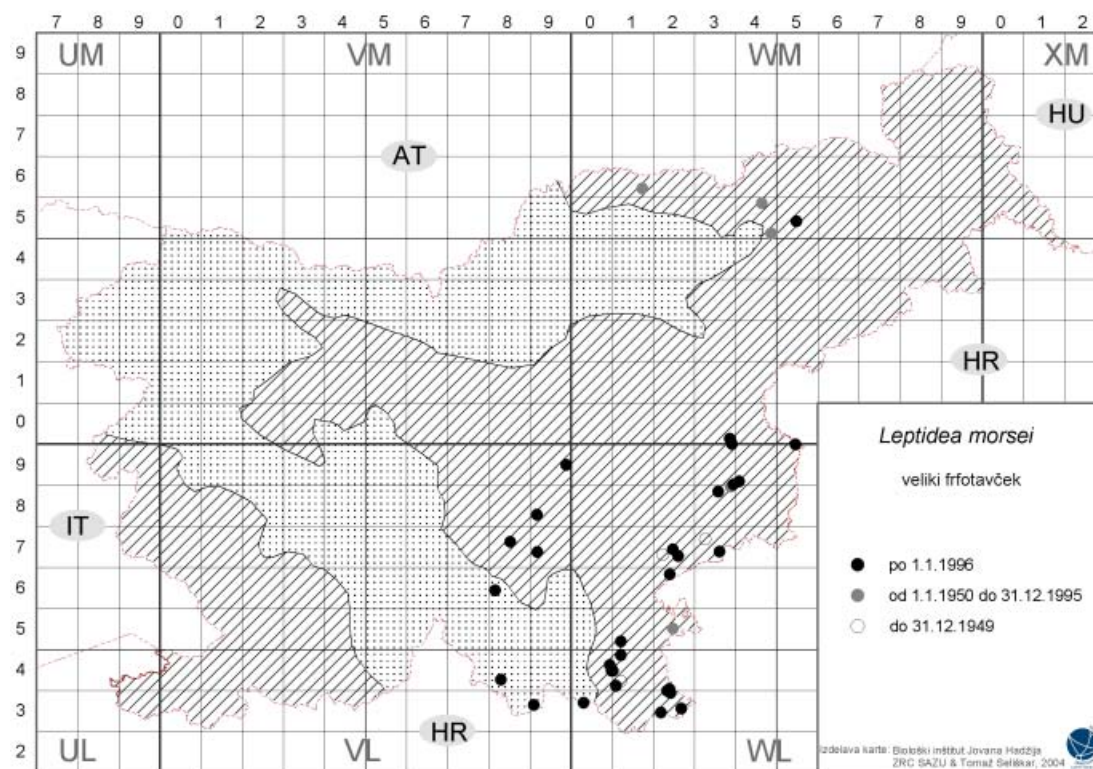
Veliki frfotavček ima v dve generaciji v letu. Metulji prve generacije se pojavljajo od srede aprila do srede maja, odrasli osebki druge generacije letajo od srede junija do srede julija. Gosenice se hranijo na spomladanskem grahorju (*Lathyrus vernus* (L.) Bernh.) in črnem grahorju (*Lathyrus niger* (L.) Bernh.). V tuji literaturi avtorji navajajo kot hranilne rastline gosenic tudi ptičjo grašico (*Vicia cracca* L.), *Vicia japonica* A. Gray in *Vicia amoena* Fischer.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Areal vrste sega od vzhodne Evrope prek azijskega dela Rusije, Kazahstana do Mongolije, severne Kitajske, Koreje in Japonske. V Evropi je vrsta razširjena na Hrvaškem, Češkem, Slovaškem, Madžarskem, Poljskem (?), v Bosni (?), v vzhodnem delu Avstrije, v Belorusiji, Moldaviji, Romuniji, Ukrajini in Rusiji. Vrsta dosega v Sloveniji zahodno mejo areala razširjenosti.

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost velikega frfotavčka v Sloveniji je prikazana na sliki 1.

Slika 1: Razširjenost vrste *Leptidea morsei* Fenton, 1881 v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **50**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **25**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **46**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **4**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **46**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi

9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **CR**
- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine, kot na primer goloseki in nadomeščanje mešanih in listopadnih gozdov z monokulturami iglavcev. Pomemben dejavnik ogrožanja je tudi intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov. Glede na zmanjševanje areala vrste v Sloveniji, kljub ohranjenosti ustreznih biotopov, predpostavljamo, da tudi klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji negativno vplivajo na obstoj populacij.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v vseh območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Ugotavljanje in spremljanje velikosti robnih in najbolj ogroženih populacij z metodo ulova, markiranja in ponovnega ulova vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta 2 leti zapored vsakih 10 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno proučiti razširjenost v predlaganih območjih pSCI,
 - raziskati razširjenost v slabo raziskanih in potencialnih območjih, v katerih se vrsta lahko pojavlja (Novomeška pokrajina, Raduljsko hribovje, Posavsko hribovje, Gorjanci, Krško in Bizeljsko gričevje, Kozjansko, Haloze, zahodne Slovenske Gorice).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - ugotoviti rastlinske vrste, ki so hranilne rastline gosonic v Sloveniji,
 - ugotoviti življenjsko dobo odraslih osebkov,
 - proučiti prehranjevalne navade odraslih osebkov,
 - proučiti značilnosti habitata v Sloveniji (velikost, vrstna in strukturna sestava vegetacije itd.),

- raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

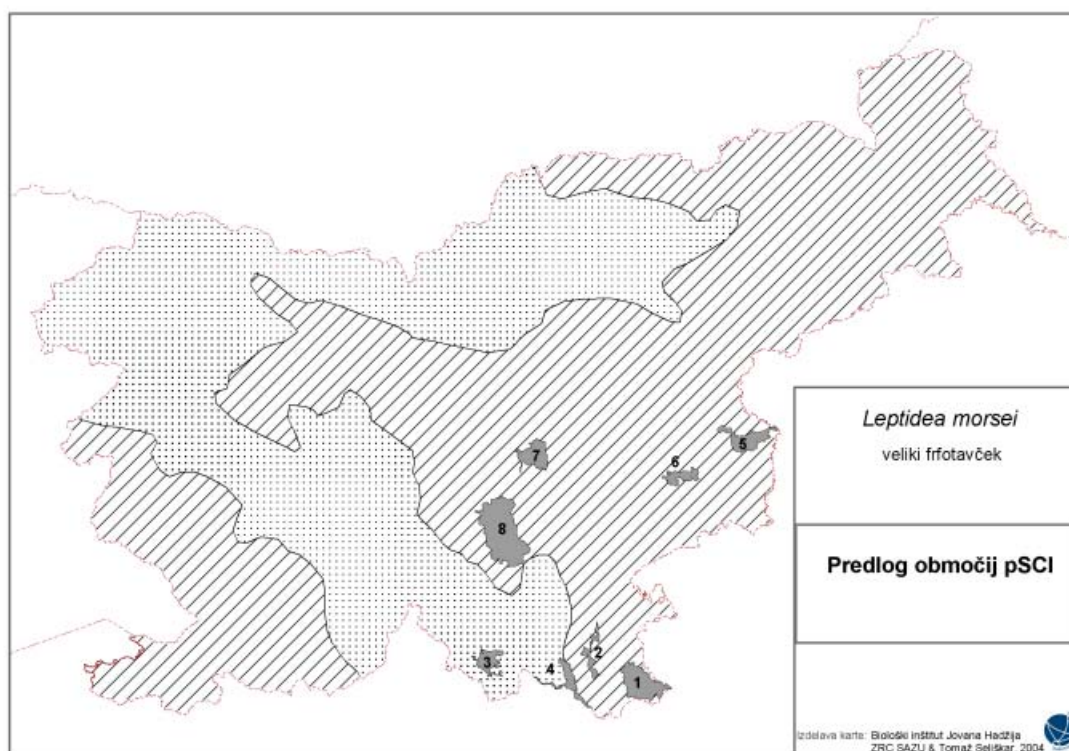
Število predlaganih pSCI območij: **8**

Površina predlaganih pSCI območij: **338,3 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **40 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Razpon razširjenosti (DRANG), ker vrsta v Sloveniji dosega zahodno mejo areala razširjenosti.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za velikega frfotavčka v Sloveniji je prikazan na sliki 2.

Slika 2: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Leptidea morsei* Fenton, 1881 v Sloveniji.

1. Bela Krajina JV

Osnovni podatki

Površina območja: **5969,62 ha**

Centroid območja Y: **523226,6 m**

Centroid območja X: **39378,5 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.5.2004**

Opis

Območje obsega jugovzhodni del Bele krajine med Tribučami in Dolenjci na severu do Vinice in Preloke na jugu. Vzhodna meja poteka večinoma po Kolpi. Večji del območja prekrivajo topli listnati in mešani gozdovi ter zaraščene travniške površine. V bližini naselij so pogosto ekstenzivno gospodarjeni travniki in pašniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavljajanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

2. Črnomelj Z

Osnovni podatki

Površina območja: **1478,43 ha**

Centroid območja Y: **511257,8 m**

Centroid območja X: **46516,0 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.7.2004**

Opis

Območje leži zahodno od mesta Črnomelj in se razteza na skrajnih jugovzhodnih obronkih Kočevskega Roga in pobočjih na vzhodnem vznožju Poljanske gore, od vasi Ručetna vas na severu do vasi Obrh pri Dragatušu na jugu. Topli in svetli listnati gozdovi, gozdni otoki in gozdne jase ter omrežje gozdnih poti, ki zagotavlja primerne vrzeli v pretežno gozdnati pokrajini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

3. Kočevska Reka

Osnovni podatki

Površina območja: **2372,32 ha**

Centroid območja Y: **486253,3 m**

Centroid območja X: **44803,9 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.6.1999**

Opis

Območje se razteza med vasjo Kočevska Reka na severozahodu in vasjo Briga na jugovzhodu. Obsega povirje potokov Mokri potok, Briški potok in Mošenik. Vlažne grape z jelševjem, topoli in sestoji velikega jesena, zaraščajoča suha travišča in gozdni otoki na pobočjih ter omrežje makadamskih cest, ki zagotavlja primerne vrzeli v pretežno gozdnati pokrajini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja robnih travniških površin ob gozdu in zeliščne vegetacije ob gozdnih poteh 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzpostavljjanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih v gozdnatih predelih) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna

4. Kolpa Z

Osnovni podatki

Površina območja: **2220,54 ha**

Centroid območja Y: **505648,7 m**

Centroid območja X: **40000,6 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **20.5.2004**

Opis

Območje obsega dolino reke Kolpe od zaselka Spodnja Bilpa na zahodu do vasi Špeharji na vzhodu ter Poljansko dolino na zahodnem vznožju Poljanske gore do vasi Brezovica pri Predgradu na severu. Topli in svetli hrastovi in mešani listnati gozdovi ter gozdne jase na južnih in jugozahodnih pobočjih nad reko Kolpo in obronkih Poljanske gore.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja obrežne vegetacije in zeliščne vegetacije ob gozdnih poteh 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

5. Kozjansko - Bizeljsko

Osnovni podatki

Površina območja: **3719,56 ha**

Centroid območja Y: **548817,1 m**

Centroid območja X: **98679,5 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.5.2004**

Opis

Območje obsega jugozahodna pobočja Vetrnika in gričevnat svet Orlice. Prevladujejo topli, svetli hrastovi in bukovni gozdovi, v manjšem delu mešani in smrekov gozd ter suhi in polsuhi travniki na pobočjih gričevja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- košnja gozdnega roba po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, Lycaena dispar

6. Krško Z

Osnovni podatki

Površina območja: **1924,33 ha**

Centroid območja Y: **532907,0 m**

Centroid območja X: **89543,2 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.5.2004**

Opis

Območje obsega gričevnat svet zahodno od mesta Krško in sega do Planine pri Raki na zahodu. Severna meja poteka po slemenu, južna je na obrobju ravnice, ki se razteza proti Krakovskemu gozdu. To je vinorodno območje, ponekod v dolinah so ohranjeni še manjši fragmenti vlažnih travnikov. Pomembni so predvsem topli in svetli listnati gozdovi ter gozdni robovi.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

7. Mirenščica

Osnovni podatki

Površina območja: **3531,49 ha**

Centroid območja Y: **497318,9 m**
Centroid območja X: **94802,5 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **26.5.2004**

Opis

Območje leži približno 7 km severozahodno od mesta Trebnje, med vasmi Velika Goba na severu, Tihaboj na vzhodu, Čatež na jugu in Mišji Dol na zahodu. Obsega povirje potoka Mirenščica. Ekstenzivno gospodarjeni močvirni in vlažni travniki ter prehodna barja, močvirja s šašjem ter topli in svetli hrastovi gozdovi na južnih pobočjih in ovršjih gričev.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

8. Suha Krajina

Osnovni podatki

Površina območja: **12612,19 ha**
Centroid območja Y: **489606,8 m**
Centroid območja X: **76056,6 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **9.6.2004**

Opis

Območje zahodno od Novega Mesta obsega osrednji del Suhe Krajine med vasmi Primča vas na zahodu, Hinje na jugu in Lašče na vzhodu, ter območje severno od reke Krke med vasmi Gabrovčec na zahodu, Sela pri Šumberku na severu in Orlaka na vzhodu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in opuščanih suhih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne ter toplih in svetlih hrastovih in mešanih gozdov na južnih pobočjih in ovršjih vzpetin.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljajanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

3.3.2. **Colias myrmidone (Esper, 1780)**

Šifra vrste: 4030

Latinsko ime z avtorjem: *Colias myrmidone* (Esper, 1780)

Sinonimi: jih ni

Slovensko ime: bakreni senožetnik

Družina, poddružina: Pieridae, Coliadae

Morfološki opis

Zgornja stran kril samčka je oranžno rdečkasta, s širokim črnim robom na zunanji strani krila. Od sorodne vrste *Colias croceus* se loči po bolj sijoči in intenzivni barvi zgornje strani kril, ki se ob letanju lesketa. Črni rob na zgornji strani kril je pri samcih ožji in povsem črn, brez prečnih rumenkastih žil, kot je to pri sorodni vrsti *C. croceus*. Zgornja stran samičinih kril je bolj oranžno rumenkasta, obstaja pa tudi forma z blede rumenimi krili. Tudi samica je zelo podobna vrsti *C. croceus*. Od te se loči po ožjem črnem robu na zgornji strani zadnjih kril, ki ga vmes po celi dolžini prekinjajo enako velike rumene lise pri oranžni obliki, ali belo rumene lise pri svetli obliki samice. Samice *C. myrmidone* imajo več rumenkastih lis, navadno pet v apikalnem polju, *C. croceus* pa običajno tri. Pri obeh spolih je črna pika v sredini kril ovalne oblike (okrogla pri vrsti *C. croceus*) in navadno manjša kot pri vrsti *C. croceus*.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta živi predvsem na južno eksponiranih gričevnatih območjih. V sredogorju, na območjih z apnencem in karbonatom, naseljuje pobočja z redko preslegasto vegetacijo z grmišči. V Nemčiji je razširjena v arealu združb razreda *Erico-Pinion*. Doslej poznana nahajališča pri nas so termofilni revni travniki in vlažne doline v gričevnatem svetu. Čeprav ima vrsta velik disperzijski potencial, je vsaj na zahodni meji areala razširjenosti izrazito vezana na larvalni habitat. Bakreni senožetnik ni izrazit selivec kot je to vrsta *C. croceus*.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 34.32 Srednjeevropska suha in polsuha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso (*Bromus erectus*)
- 34.41 Kserotermofilni gozdni robovi
- 42.54 Bazifilna rdečeborovja

Bakreni senožetnik ima 2 do 3 generacije v letu (največkrat le dve). Odrasli osebki prve generacije letajo od konca maja do junija, metulji druge generacije od julija do avgusta, tretje pa od konca avgusta do septembra. Metulji letajo tik nad vegetacijo v hitrih vijugah in so precej plašni. Odrasli osebki prve generacije se hranijo na travniški kadulji (*Salvia pratensis* L.), nageljčkah (*Dianthus* sp.) in na grabljiščih (*Knautia* sp.). Metulji druge generacije se hranijo na cvetovih dobre misli (*Origanum* sp.), glavincev (*Centaurea* sp.), grabljišč (*Knautia* sp.) in grintavcev (*Scabiosa* sp.). Metulji se pariyo v popoldanskih urah. Samice odlagajo jajčeca na mlade poganjke hranilnih rastlin: regensburška relika (*Chamaecytisus ratisbonensis* Schaeff.), avstrijska relika (*Chamaecytisus austriacus* L.), redkeje nizka relika (*Chamaecytisus supinus* L.). V literaturi navajajo še vrsto *Chamaecytisus ruthenicus*. V poskusih so dokazali, da četudi metulji odložijo jajčeca na druge vrste relik, jih gosenice ne jedo. Gosenica je v prvih stadijih sivkasta, odrasla pa je povsem zelena, z belo progo vzdolž

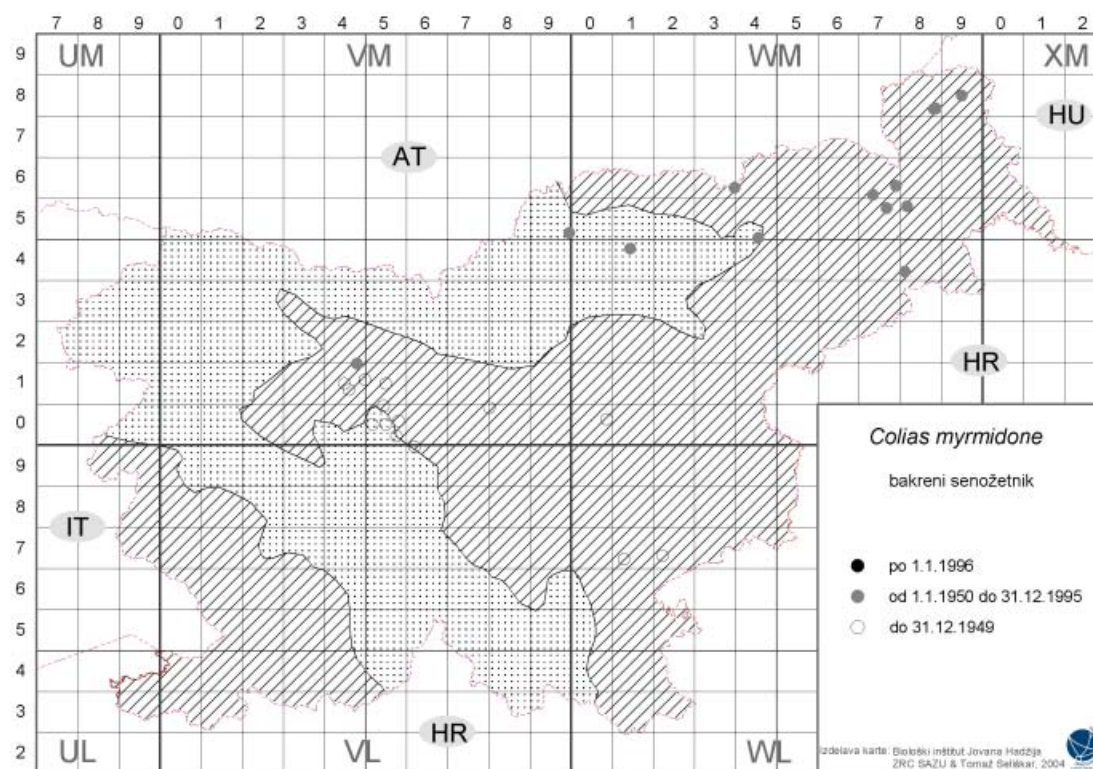
telesa. Prezimi mlada gosenica. Buba je prav tako zelene barve s svetlo progo na boku.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je razširjena v državah vzhodne Evrope, Ukrajini, vzdolž Volge, na centralnem in Severnem Uralu in severozahodnem Kazahstanu. V Evropi je prisotna v južni Nemčiji, vzhodni Avstriji, na Poljskem, Češkem, Slovaškem, Madžarskem, v Litvi, Latviji, Romuniji ter vzhodnem delu Hrvaške in Srbije.

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost bakrenega senošetnika v Sloveniji je prikazana na sliki 3.

Slika 3: Razširjenost vrste *Colias myrmidone* (Esper, 1780) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **49**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **18**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **31**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **5**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **44**

Zadnji podatek o pojavljanju bakrenega senošetnika v Sloveniji je iz leta 1993 iz Stražišča pri Kranju. Od tega datuma ni nobenih zanesljivih najdb vrste v Sloveniji, kljub intenzivnim terenskim raziskavam, predvsem v sezoni 2004. Za vrsto je sicer znano, da se lahko ponovno pojavi na območjih, ki so ugodna za njen razvoj, če le obstajajo bližnje populacije. Zaradi velike podobnosti metuljev z vrsto *C. croceus* je na terenu bakreni senošetnik lahko velikokrat prezrta vrsta. Predpostavljamo, da se

lahko vrsta (če ni bila prezrta) ponovno pojavi na ozemlju Slovenije, zato smo zanj opredelili potencialna območja pSCI.

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / <1 %;
- 2 / 1 % - 5 %;
- 3 / 6 % - 20 %;
- 4 / 21 % - 50 %;
- 5 / > 51 %.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / trend neznan;
- 4 / takson je izumrl ali domnevno izumrl;
- 3 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %;
- 2 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %;
- 1 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan;
- 0 / stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila;
- +1 / areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan;
- +2 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %;
- +3 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **VU**
- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **E**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščitena**

Ogroženost vrste

Fragmentacija habitata je najpogostejši vzrok izginjanja vrste, saj se vrsta znotraj majhnih reliktnih habitatov ne more ohranjati. Strojna košnja travnišč v času razvoja gosenic lahko precej prispeva k zmanjšanju populacije, ker rotirajoči deli strojev pobijejo veliko gosenic. Pomembni dejavniki ogrožanja so spremenjen način izkoriščanja travnišč, kot je zgodnja košnja (ko se gosenice še niso zabubile), predvsem zaradi siliranja sena, intenzivnejše gnojenje zaradi povečanja pridelka in povečanje števila letnih košenj na vsaj tri. Dejavniki ogrožanja vrste je tudi zaraščanje travnikov, zaradi opuščanja živinoreje in košnje travnišč.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

Glede na 10 let stare podatke o zadnjem zanesljivem pojavljanju bakrenega senožetnika v Sloveniji, je zaenkrat smiselno le redno (vsakoletno) preverjanje prisotnosti vrste na našem ozemlju.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - Spremljati morebitno (ponovno) pojavljanje vrste v Sloveniji, predvsem v predlaganih potencialnih območjih pSCI.
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - ugotoviti rastlinske vrste, ki so hranilne rastline gosenic v Sloveniji,
 - proučiti prehranjevalne navade odraslih osebkov,
 - proučiti značilnosti habitata v Sloveniji (velikost, vrstna in strukturna sestava vegetacije, vpliv gospodarjenja z zemljišči itd.),
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.

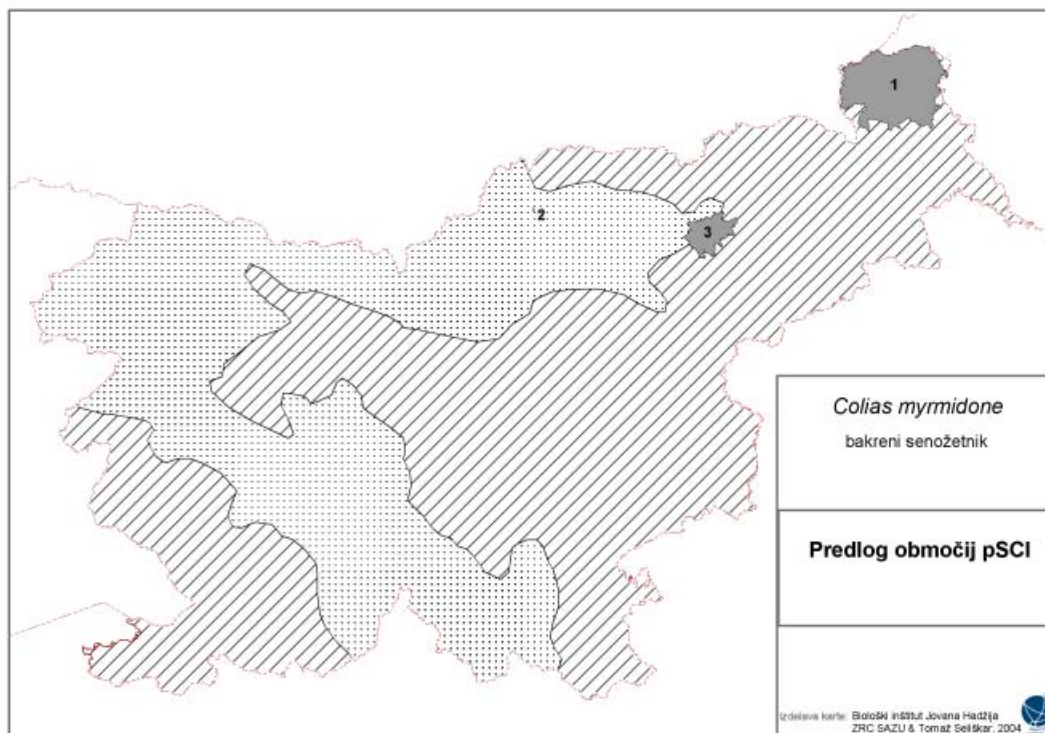
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: **3**

Površina predlaganih pSCI območij: **471,6 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana potencialna območja pSCI: **neznan**

Predlog potencialnih Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za bakrenega senožetnika v Sloveniji je prikazan na sliki 4.

Slika 4: Predlog potencialnih Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Colias myrmidone* (Esper, 1780) v Sloveniji.

1. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**

Centroid območja Y: **589438,1 m**

Centroid območja X: **182847,3 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.5.1976**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goričkega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna

in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščenimi vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): /

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): /

Splošna ocena območja (VOC): **P** (območja, kjer se vrsta lahko pojavlja)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

2. Kotlje

Osnovni podatki

Površina območja: **7,47 ha**

Centroid območja Y: **499988,3 m**

Centroid območja X: **152407,2 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.6.1989**

Opis

Območje leži v dolini Črnega potoka, vzhodno od naselja Kotlje. Obsega več manjših travnikov v dolini in na pobočjih. Travniki so večinoma vlažni, na pobočjih pa prehajajo v mezofilne do suhe travnike. V okolici prevladuje mešan gozd, ob robovih pa tudi grmovna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): /

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **P** (območja, kjer se vrsta lahko pojavlja)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

3. Pohorje V

Osnovni podatki

Površina območja: **8044,85 ha**

Centroid območja Y: **543526,1 m**

Centroid območja X: **146511,7 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **21.8.1980**

Opis

Območje obsega vzhodna pobočja Pohorja z mozaikom gozdnih in travniških površin ter dolinami številnih potokov. Visok delež suhih in toplih gozdov s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki prehajajo v suhe travnike in gozdnatih dolin potokov s travniki v bližini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): /

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): /

Splošna ocena območja (VOC): **P** (območja, kjer se vrsta lahko pojavlja)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

3.3.3. **Lycaena dispar Haworth, 1803**

Šifra vrste: 1060

Latinsko ime z avtorjem: *Lycaena dispar* Haworth, 1803

Sinonimi: *Polyommatus dispar* var. *rutilus* Wernb., *Chrysophanus dispar* Haw., *Thersamonia dispar* Haw.

Slovensko ime: močvirski cekinček

Družina, poddružina: Lycaenidae, Lycaeninae

Morfološki opis

Vrsta je največji evropski cekinček. Zgornja stran kril pri samcih je ognjeno rdeče zlate barve, z ozkim črnim marginalnim pasom in črnimi lisami v osnovni celici. Pri samicah je zgornja stran sprednjega krila manj izrazite ognjene rdeče barve, s črnimi lisami v diskalnem pasu, črn marginalni pas je širši kot pri samcih; zgornja stran zadnjega krila je črne barve s širokim oranžnim submarginalnim pasom. Spodnja stran sprednjega krila je pri samcih in samicah oranžne barve, z belo obrobljenimi črnimi pegami v postidskalnem polju in osnovni celici ter z marginalnimi črnimi pegami na notranji strani sivega marginalnega pasu. Spodnja stran zadnjih kril je pri obeh spolih modro sive barve, oranžno rdeč submarginalni pas sega od prve do šeste žile, belo obrobljene črne pege so razporejene v značilnem vzorcu. Samice so večinoma večje od samcev. (Higgins & Riley, 1993)

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Habitat vrste so nižinski močvirni in vlažni travniki, močvirja s trstom, ločki in šaši, obrežja rek in jezer, z visoko in gosto zeliščno vegetacijo porasli vodni jarki, prodišča in glinokopi, opuščene in zarasle gramoznice ter obrobja lok.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 37.1 Nižinska visoka steblikovja
- 37.21 Mezotrofni mokrotni travniki
- 37.25 Vlažni travniki, zaraščajoči se z visokimi steblikami
- 37.715 Obrečno visoko steblikovje
- 53.11 Navadna trstičja
- 53.13 Rogozovja
- 53.14 Ostale visoke obrežne združbe
- 53.15 Obvodni robovi srednjevisokih trav
- 53.16 Trstično pisankovje
- 86.411 Opuščeni peskokopi, glinokopi
- 86.412 Opuščene gramoznice

Močvirski cekinček je dvogeneracijska vrsta: odrasli osebki prve generacije se pojavljajo v drugi polovici maja in v juniju, imagi druge generacije letajo ob koncu julija, v avgustu in septembru. Nektar srkajo predvsem na vijoličnih in rumenih cvetovih različnih vrst: špajka (*Valeriana* sp.), navadna krvenka (*Lythrum salicaria* L), dolgolistna meta (*Mentha longifolia* (L.) Hudson), srčastolistna bolhača (*Pulicaria dysenterica* (L.) Bernh.), navadni vratič (*Tanacetum vulgare* L.), grint (*Senecio* sp.) (Ebert in Rennwald, 1993). Samica odlaga jajčeca v majhnih skupinah na spodnjo stran listov hranilnih rastlin gosenic: konjska kislica (*Rumex hydrolapathum* Hudson), vodna kislica (*R. aquaticus* L.), topolistna kislica (*R. obtusifolius* L.), kodrastolistna kislica (*R. crispus* L.), navadna kislica (*R. acetosa* L.) (Ebert in Rennwald, 1993);

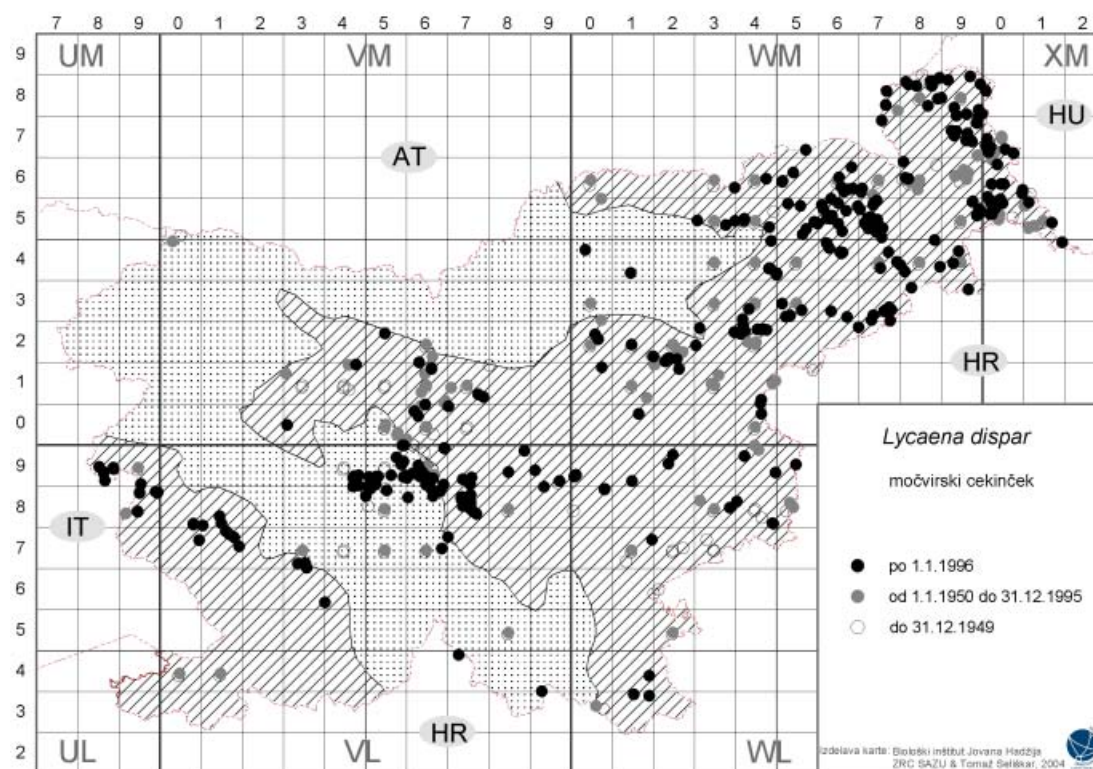
Schweizerischer Bund für Naturschutz, 1991). Prezimule gosenice se pojavijo v sredini meseca maja. Zabubijo se na stebelu ali ob osrednji listni žili na hranilni rastlini.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Močvirski cekinček ima ponto–kaspjsko–južnosibirsko–mandžurijski tip razširjenosti (Varga, 1977). Nesklenjen areal sega od Francije preko srednje in južne Evrope ter Azije do Amurja. V Evropi je vrsta na severu razširjena do Baltika, na jugu do Turčije (Ebert in Rennwald, 1993). V Angliji je vrsta izumrla okrog leta 1848 (Tolman & Lewington, 1997).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost močvirskega cekinčka v Sloveniji je prikazana na sliki 5.

Slika 5: Razširjenost vrste *Lycaena dispar* Haworth, 1803 v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **935**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **120**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **487**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **180**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **741**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;

- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;

+3 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **LR/nt**
- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **ni ogrožena**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščitena**

Ogroženost vrste

Najpomembnejši dejavniki ogrožanja vrste so hidromelioracije (izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travnikov, obsežne potopitve obrečnih predelov), agromelioracije (zasipavanje vodnih jarkov, depresij), intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin (gnojenje, prepogosta košnja) in urbanizacija. Uničenje habitata z obsežnimi hidromelioracijskimi posegi in širjenjem industrijskih območij v zadnjih letih sta glavna vzroka za izumrtje populacij barjanskega cekinčka na močvirnih travnikih v bližini velikih mest v predalpski regiji Slovenije (Čelik in Rebeušek, 1996).

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta 2 leti zapored vsakih 10 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - raziskati razširjenost v slabo raziskanih območjih (Idrijsko, Škofjeloško in Polhograjsko hribovje, Istra, Dolenjsko podolje, Posavsko hribovje, Velenjsko in Konjiško hribovje).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - ugotoviti življenjsko dobo odraslih osebkov,
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij,
 - proučiti nekatere demografske parametre populacij odraslih osebkov (spolna struktura)

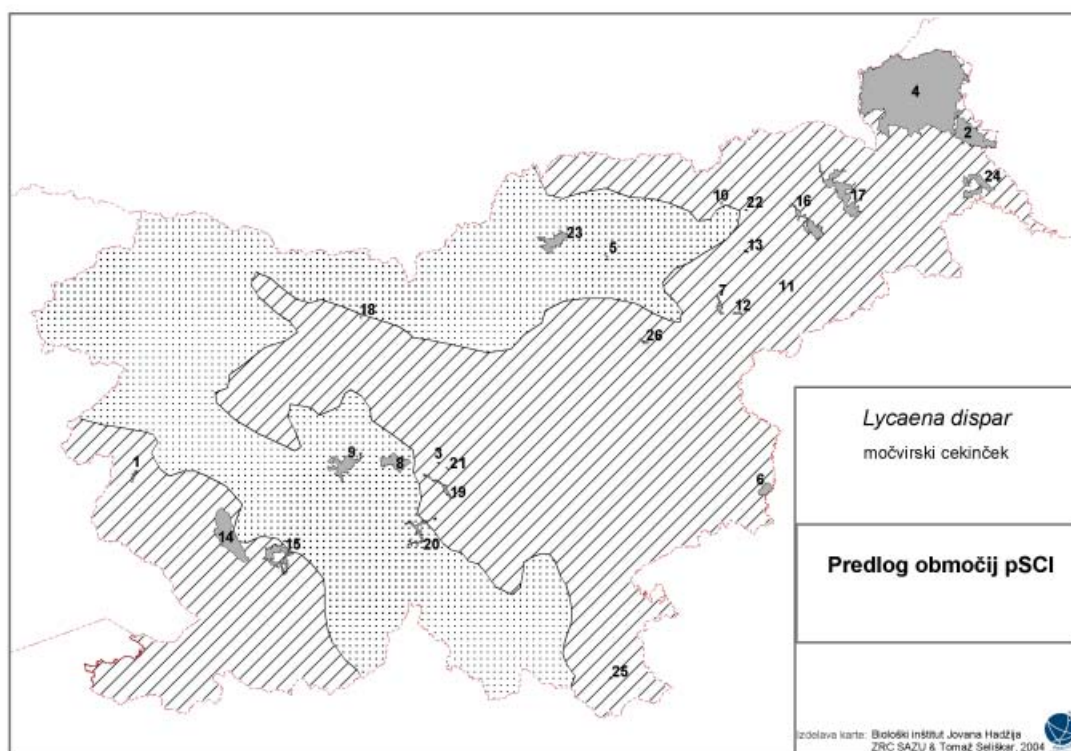
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: **26**

Površina predlaganih pSCI območij: **627,3 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **40 %**

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za močvirskega cekinčka v Sloveniji je prikazan na sliki 6.

Slika 6: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Lycaena dispar* Haworth, 1803 v Sloveniji.

1. Ajševica

Osnovni podatki

Površina območja: **108,69 ha**

Centroid območja Y: **400117,8 m**

Centroid območja X: **89795,3 m**

Datum zajema: **04.10.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **5.8.2004**

Opis

Območje obsega večje sklenjeno območje travniških površin ob potoku Lijak vzhodno od vasi Ajševica. Preladujejo ekstenzivni vlažni travniki in gozdne površine.

Predvsem travniki v severnem delu območja so zaradi intenzivne rabe močno degradirani.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Maculinea teleius*

2. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.6.2004**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenga gozda, vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje mozaične košnje
- košnja vlažnih travnikov po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

3. Črna dolina

Osnovni podatki

Površina območja: **6,44 ha**

Centroid območja Y: **473920,8 m**

Centroid območja X: **92811,6 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.7.2003**

Opis

Območje severno od mesta Grosuplje in avtoceste Ljubljana-Novo Mesto, zahodno od zaselka Dobje, na povirnem območju potoka Breg. Mokrotna dolina z nizkimi barji, močvirnimi travniki, trstičji in bogato obrežno vegetacijo ob ribniku na južnem delu doline, stisnjena pod gozdnata pobočja na severni, zahodni in južni strani. Na pobočjih na severovzhodnem obrobju doline so redki ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Euphydryas aurinia*

4. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**
Centroid območja Y: **589438,1 m**
Centroid območja X: **182847,3 m**
Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goriškega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščenimi vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

5. Gornji Dolič

Osnovni podatki

Površina območja: **16,60 ha**

Centroid območja Y: **514783,3 m**

Centroid območja X: **142496,7 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.6.2002**

Opis

Območje obsega močvirne travnike in povirja v dolinici potoka Movžanka, jugozahodno od Mislinje. Večji del odprtih površin predstavljajo močvirni travniki, ki pa se v osrednjem delu močno zaraščajo s črno jelšo. Manjša stranska dolina je skoraj v celoti zaraščena s trsom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C (pomemben)**

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- izkrciti mladike drevesnih vrst na zaraščajočih močvirnih travnikih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- košnja in odstranitev pokošene trave vsake tri leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*

6. Jovsi

Osnovni podatki

Površina območja: **626,71 ha**
Centroid območja Y: **553186,3 m**
Centroid območja X: **86322,6 m**
Datum zajema: **30.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **4.8.1995**

Opis

Območje obsega prostor med reko Sotlo (Hrvaško mejo) na vzhodu, pri Dobovi, Malim Obrežem, Podvinjem, Kapelami, Jereslavcem in Rakovcem. Vključuje vlažna travišča in vlažni subpanonski gozd.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje mozaične košnje
- košnja vlažnih travnikov po koncu sezone (september-oktober)
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

7. Ličenca

Osnovni podatki

Površina območja: **307,75 ha**

Centroid območja Y: **542129,1 m**

Centroid območja X: **130709,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **14.8.2004**

Opis

Območje se razprostira po dnu doline potoka Ličenca od ceste Loče-Poljčane na jugu do vasi Ličenca na severu. Na približno 35 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, obrežna vegetacija, prometna infrastruktura (lokalna cesta) in posamezne kmetije.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

8. Ljubljansko barje JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1686,46 ha**

Centroid območja Y: **463466,8 m**

Centroid območja X: **92927,5 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **21.6.2001**

Opis

Območje se razprostira severno od ceste Škofljica-Ig-Iška Loka-Matena-Brest. Na vzhodnem obrobju ga omejuje predel med vasema Škofljica in Babna Gorica, na severu Havptmance, zaselek Kožuh in Kozlarjeva gošča, na zahodu pa reka Iška. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih močvirnih in vlažnih travnikov, prehodnih barij, zaraščajočih mokrotnih travišč, močvirij s šašjem in trstičjem ter omrežje izsuševalnih kanalov in jarkov z bogato obrežno zeliščno vegetacijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Maculinea teleius*

9. Ljubljansko barje Z

Osnovni podatki

Površina območja: **1922,07 ha**

Centroid območja Y: **450899,8 m**

Centroid območja X: **92249,1 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.5.2001**

Opis

Območje obsega zahodni del Ljubljanskega barja med Notranjimi goricami na vzhodu in Vrhniko na zahodu. Na jugu sega ob potoku Borovniščica do vasi Breg pri

Borovnici, na severu do avtoceste pri vasi Drenov Grič. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in opuščenih vlažnih travnikov ter mejic.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti zaraščanje travnikov z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Maculinea teleius*

10. Log pri Rušah

Osnovni podatki

Površina območja: **12,78 ha**

Centroid območja Y: **542552,3 m**

Centroid območja X: **155857,4 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline potoka Bistrica na severnem obrobju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

11. Majšperk

Osnovni podatki

Površina območja: **5,84 ha**

Centroid območja Y: **556627,9 m**
Centroid območja X: **133747,3 m**
Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2002**

Opis

Območje leži v osrednjem delu doline reke Dravinje, južno od naselja Majšperk. Za območje so značilni ekstenzivni vlažni travniki, jarki in listnati gozdovi v poplavnem pasu Dravinje.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

12. Makole

Osnovni podatki

Površina območja: **88,09 ha**

Centroid območja Y: **546453,4 m**

Centroid območja X: **129120,6 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.7.2000**

Opis

Območje se nahaja na obeh bregovih reke Dravinje med Zg. Poljčanami na jugu in Sp. Poljčanami na severu ter Studenicami na vzhodu. Na približno 55 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, na približno 20 % površine je visoko steblikovje s šašjem, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, posamezne njive, obrežna vegetacija in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)

- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

13. Morje pri Framu

Osnovni podatki

Površina območja: **19,05 ha**

Centroid območja Y: **548617,9 m**

Centroid območja X: **144135,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline Morskega potoka na vzhodnem vznožju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

14. Nanos - Mlake

Osnovni podatki

Površina območja: **4620,39 ha**

Centroid območja Y: **423028,9 m**

Centroid območja X: **75199,9 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.7.2000**

Opis

Območje obsega ovršni, planotast svet Nanosa in njegova jugo-jugozahodna pobočja, od vasi Vrhpolje na severozahodu do vasi Razdrto in Veliko Ubeljsko na jugovzhodu. Vključuje vlažne travnike ob vznožju Nanosa, ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travišča, zaraščajočo kraško gmajno, tople hrastove in mešane gozdove.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Maculinea teleius*

15. Nanoščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1748,63 ha**

Centroid območja Y: **434871,8 m**

Centroid območja X: **70171,2 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.7.2004**

Opis

Območje obsega porečje reke Nanoščice med vasjo Hruševje in mestom Postojna, vključno s porečjema potoka Karantan in reke Pivke od Postojne do vasi Prestranek. Ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali na 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Maculinea teleius*

16. Osrednje Slovenske Gorice JZ

Osnovni podatki

Površina območja: **1398,93 ha**

Centroid območja Y: **564135,8 m**
Centroid območja X: **150309,5 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **27.7.2003**

Opis

Območje obsega jugozahodni del osrednjih Slovenskih Goric, predvsem dolinske dele ob potokih Rogoznica, Grajna in Jablanški potok. Redki ohranjeni ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki, deloma močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

17. Osrednje Slovenske Gorice V

Osnovni podatki

Površina območja: **3114,76 ha**
Centroid območja Y: **571698,5 m**
Centroid območja X: **158616,4 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **20.9.2003**

Opis

Območje leži v osrednjih Slovenskih Goricah, vzhodno od Lenarta. Obsega več vzhodnih pritokov reke Pesnice, med katerimi so najpomembnejši potoki Ročica,

Mala Brnca, Andrenski, Župetinski, Smolinski in Cogetinski potok. Ohranjeni večji ali manjši fragmenti ekstenzivno gospodarjenih vlažnih travnikov, manj je delno zaraščenih močvirnih travnikov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

18. Preddvor

Osnovni podatki

Površina območja: **10,06 ha**

Centroid območja Y: **455147,7 m**

Centroid območja X: **128169,2 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **24.7.2003**

Opis

Območje obsega zadnje večje vlažne travnike na severnem obrobju Ljubljanske kotline. Nahaja se ob zgornjem toku potoka Bela, jugozahodno od Preddvora. Travniki so redno košeni, le nekateri najbolj zamočvirjeni deli se zaraščajo s trsjem in šaši.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

19. Radensko polje - Bičje

Osnovni podatki

Površina območja: **376,17 ha**

Centroid območja Y: **474828,5 m**

Centroid območja X: **86906,1 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **24.8.2000**

Opis

Območje obsega večji del Radenskega polja, na severozahodu sega do močvirnih travnikov severno od Bičja. Vključuje predvsem ekstenzivno gospodarjene vlažne travnike s posameznimi mejicami. Manjši delež predstavljajo zaraščajoči močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Euphydryas aurinia*

20. Rašica

Osnovni podatki

Površina območja: **599,34 ha**

Centroid območja Y: **469100,5 m**

Centroid območja X: **76421,9 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.6.2004**

Opis

Območje zahodno od vasi Velike Lašče obsega povirje potoka Rašica, ki vključuje dolino potokov Rašica, Robarica, Veliki Graben (Mišja dolina) in Kozmanjka s stranskimi dolinami manjših potočkov (Kobilji curek, Črna voda, Črni graben, Stara voda, Kališki potok, Kozmanjka, Podleščica, Kozarščica itd.), do ponora pri vasi Ponikve. Povirna in nizka barja, ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki in gozd na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali na 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

21. Skobčev mlin

Osnovni podatki

Površina območja: **10,25 ha**

Centroid območja Y: **476066,6 m**

Centroid območja X: **91470,7 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje leži severovzhodno od mesta Grosuplje, v dolini zgornjega dela potoka Stari breg, jugovzhodno od kmetije Zaver. Sega od razširitve doline potoka pri kmetiji Zaver na severozahodu, do Skobčevega mlina po toku navzgor na jugovzhodu. Prevladujejo vlažni do močvirni travniki, ki so v zgornjem in na severnem robu območja zarasli z visokim šašjem in drugim visokim steblikovjem.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje nadaljnega zaraščanja z visokimi steblikami
- košnja in odstranitev vegetacije visokih steblik po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- prepoved uporabe težke mehanizacije na močvirnih travnikih

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus

22. Spodnje Radvanje

Osnovni podatki

Površina območja: **13,74 ha**

Centroid območja Y: **548536,4 m**

Centroid območja X: **154195,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **6.7.2003**

Opis

Območje obsega vlažne travnike med severnim vznožjem Pohorja in Radvanjskim potokom. Za območje so značilni vlažni travniki s povirji in vodnimi jarki ter obrežno grmovno in drevesno vegetacijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, Maculinea nausithous, Maculinea teleius

23. Uršlja Gora JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1507,64 ha**

Centroid območja Y: **501776,7 m**

Centroid območja X: **146453,6 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.8.1998**

Opis

Območje leži jugozahodno od mesta Slovenj Gradec, na jugovzhodnih obronkih Uršlje gore. Obsega zgornje dele dolin potokov Radušnica, Suhadolnica in Velunja s pritoki. Na slemenih so osamljene kmetije s pripadajočimi, večinoma travniškimi in pašnimi površinami. Naravovarstveno so najpomembnejši vlažni travniki v dolinah, gozdni robovi mešanega gozda in suha tarvišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- preprečevanje zaraščanja opuščenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

24. Velika Polana

Osnovni podatki

Površina območja: **1780,14 ha**

Centroid območja Y: **604267,3 m**

Centroid območja X: **160094,9 m**

Datum zajema: **30.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **20.7.2004**

Opis

Območje obsega osrednji del Črnega loga z mnogimi kanali in potočki med Malo Polano, Brezovico, Gomilicami, Trnjem, Veliko Polano, Žižki, Hotizo, Kapco, Gornjim Lakošem in reko Ledavo. Obsežen kompleks vlažnih travnikov in poplavnega gozda.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje mozaične košnje
- košnja vlažnih travnikov po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

25. Veliki Nerajec

Osnovni podatki

Površina območja: **21,94 ha**

Centroid območja Y: **515684,1 m**

Centroid območja X: **40543,2 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **2.8.2001**

Opis

Območje obsega vlažne in močvirne travnike med naseljema Veliki Nerajec in Mala Lahinja. To je največji kompleks vlažnih travnikov v Beli Krajini. Večji del travnikov občasno kosijo, nekateri pa so močno zaraščeni z visokim šašjem.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

26. Volčkeke

Osnovni podatki

Površina območja: **102,24 ha**

Centroid območja Y: **523721,6 m**

Centroid območja X: **122269,0 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.8.2003**

Opis

Območje se razprostira na severovzhodnem robu celjske obrtno-industrijske cone. Na približno 50 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko, srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski

travniki, trstišča, ostalo so delno intenzivno gopodarjeni travniki, belogabrovo-hrastov gozd, posamezne njive in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavljajanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous, *Maculinea teleius*

3.3.4. **Maculinea teleius (Bergsträsser, 1779)**

Šifra vrste: 1059

Latinsko ime z avtorjem: *Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779)

Sinonimi: *Lycaena euphemus* (Hübner, 1800)

Slovensko ime: strašničin mravljiščar

Družina, poddružina: Lycaenidae, Lycaeninae

Morfološki opis

Samci ene od večjih pri nas živečih vrst modrinov (razpon kril 33-37 mm) so na zgornji strani kril »hladne« sinjemodre barve, s približno do 2 mm širokim rjavkastim robom in z izrazitimi temnimi žilami ter običajno postdiskalnimi črnimi pegami okrogle do elipsoidne oblike. Zunanji rob kril zaključuje izrazit bel pas približno 1 mm dolgih resic. Spodnja stran kril je sivorjave barve z jasno izraženimi postdiskalnimi črnimi in belo obrobljenimi okroglimi pegami, ob robovih pa z manjšimi submarginalnimi pegami v medžilnih prostorih. Zgornja stran kril enako velikih samic je malo temnejše modre barve s širšim rjavim robom in s še bolj poudarjenimi temnimi žilami.

Podobni vrsti: veliki mravljiščar [*Maculinea arion* (Linnaeus, 1758)] in temni mravljiščar [*Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779)]

Vrsta se od velikega mravljiščarja razlikuje v velikosti (razpon kril le-tega je 36-40 mm), v barvi zgornje strani kril (za spoznanje »toplejša« - temnejša modra barva), širini rjavega roba (približno 3 mm širok rob) in velikosti postdiskalnih črnih peg (pri velikem mravljiščarju so te večje in izrazitejše). Spodnja stran kril je svetlosive barve z modrim poprhom ob korenu zadnjega para kril, postdiskalne črne in belo obrobljene pege so močnejše poudarjene, dobro pa so razvite tudi marginalne in submarginalne pege črne barve. Samice so na pogled opazno temnejše, saj je temen zunanji rob zgornje strani kril občutno širši.

Samce strašničinega mravljiščarja je mogoče hitro ločiti od temnega mravljiščarja po barvi spodnje strani kril, kajti le-ta je pri slednjem kavno rjave barve, ob robu kril pa tudi nima razvitih submarginalnih temnih pegic. Značilnosti zgornje strani kril samcev so nad 2 mm široki rjavi robovi kril, manj izstopajoča žilnatost in »toplejša« - temnejša modra barva. Samice temnega mravljiščarja so izrazito temno rjave barve tudi po zgornji strani kril in je modrina prisotna le še ob korenu kril, pogostokrat pa niso ločljive niti postdiskane pege.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta živi predvsem v travniških habitatnih tipih z zdravilno strašnico (*Sanguisorba officinalis* L.), ki je hranilna rastlina gosenic.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 37.21 Mezotrofni mokrotni travniki
- 37.31 Oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe
- 38.22 Srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki
- 53.11 Navadna trstičja
- 53.16 Trstično pisankovje

Strašničin mravljiščar (in ostali mravljiščarji) velja za eno izmed najbolj specializiranih vrst evropskih metuljev. Je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo od začetka julija do srede avgusta. Samica izleže po eno jajčece v cvetno glavico zdravilne strašnice (*Sanguisorba officinalis* L.) kot edine hranilne rastline, v fenološki fazi, ko njeni cvetovi še niso povsem razviti, cvetne glavice pa so zelenkasto do nežno karminasto obarvane. Po približno tednu do desetih dneh se iz jajčeca izleže gosenica, ki se zavrtja v cvet in se tam prehranjuje z razvijajočimi se semeni. Razvoj

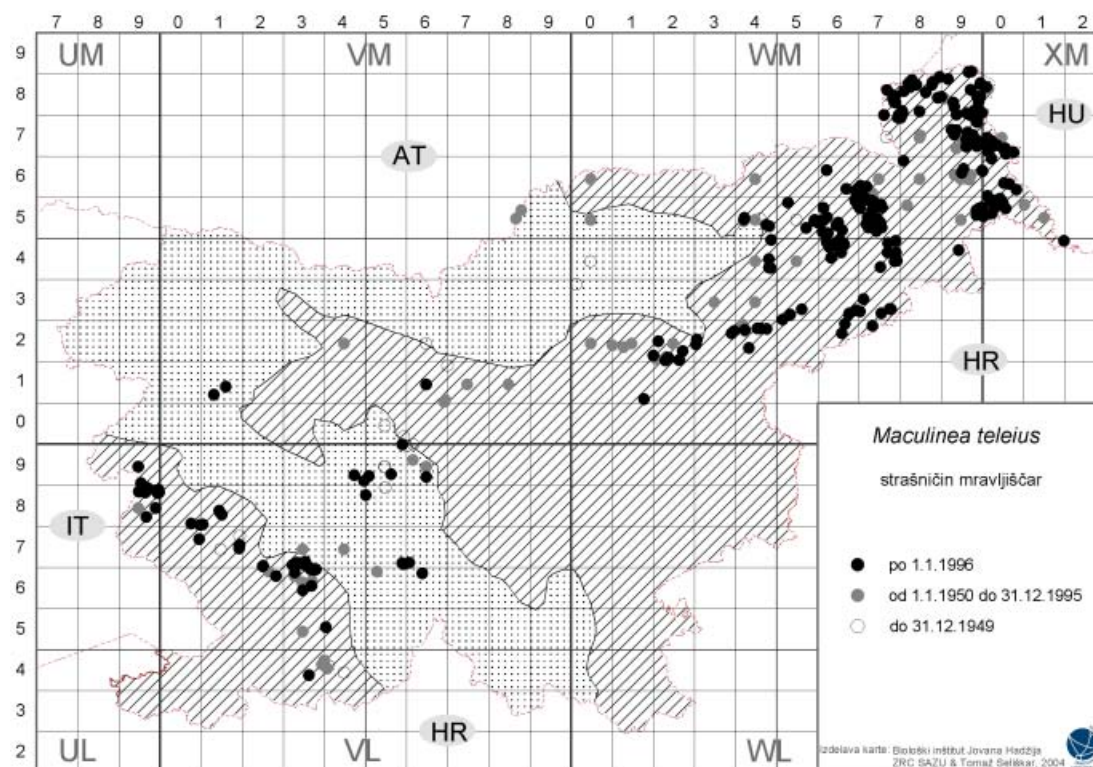
gosenic v cvetnih glavicah poteka približno 3 do 4 tedne; po 3. levitvi (na stopnji L4) gosenice z manj kot 10 % končne teže padejo na tla. Tam čakajo na mravlje delavke glavne gostiteljske vrste rdečk *Myrmica scabrinodis* (izjemoma jih lahko gostijo tudi druge vrste iz rodu *Myrmica*: *M. ruginodis*, *M. rubra*, *M. vandeli* in *M. sabuleti*) in takrat so mnogokrat plen ostalih predatorjev. Ko na gosenico naleti mravlja delavka gostiteljske vrste, se prične med ½ in 1 in ½ ure trajajoč »ritual posvojitve«. Le-ta sestoji iz »otipavanja« gosenice s strani mravlje s sočasnim izločanjem specifičnega sekreta iz dorzalne žleze gosenice. Po prepoznavi mravlja z mandibulami prime gosenico in jo odnese v mravljišče, kjer postane gosenica parazit mravljišča oziroma plenilec mravelj. Prehranjevati se namreč začne z zarodom mravelj gostiteljskega mravljišča in pomembno vpliva na vitalnost mravlje družine. Hladno letno obdobje (od srede jeseni do pomladi) gosenica v mravljišču hibernira, drugače pa v njem preživi skupaj približno 10 mesecev. V juniju se gosenice v mravljiščih zabubijo, v juliju se prelevijo v odrasle metulje, ki jih gostiteljske mravlje ne prepoznavajo več »za svoje« in zato med lazenjem iz mravljišča metulji postanejo lahek plen mravelj.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je v Evropi lokalno razširjena od Francije preko severne Italije, osrednje Evrope, Rusije, Mongolije, severne Kitajske in Koreje do Japonske. V Evropi sega areal na severu do Latvije, najjužnejša nahajališča pa so pri nas (Higgins & Hardgreaves, 1991; Tolman & Lewington, 1997; van Swaay & Warren, 1999; Wynhoff, 2001).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost strašničnega mravljiščarja v Sloveniji je prikazana na sliki 7.

Slika 7: Razširjenost vrste *Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **574**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **75**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **445**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **42**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **530**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;

- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **LR/nt**
- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **VU**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**
- izdelan je akcijski plan za ohranitev vrste v Evropi (Munguira & Martin, 1999)

Ogroženost vrste

Vrsto ogroža predvsem uničenje habitatov kot posledica intenziviranja kmetijske proizvodnje (izsuševanje, apnenje, gnojenje, košnja travnikov v neustreznem času, spremembe v rabah površin), opuščanja rabe in zaraščanja travnikov,

vodnogospodarskih ukrepov, gradnje prometne ter komunalne infrastrukture in urbanizacije. Zaradi naštetih vzrokov postajajo habitati vrste vse bolj fragmentirani, kar vodi v izolacijo populacij.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Ugotavljanje in spremljanje velikosti najbolj ogroženih populacij z metodo ulova, markiranja in ponovnega ulova vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta ali metodo štetja cvetnih glavic z mladimi gosenicami 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Avtekološke raziskave vrste:
 - ugotoviti gostiteljske vrste mravelj v Sloveniji,
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.
- Genetske raziskave vrste
 - ugotoviti filogeografske odnose izoliranih populacij na meji areala,
 - ugotoviti genetsko pestrost izoliranih populacij na meji areala.

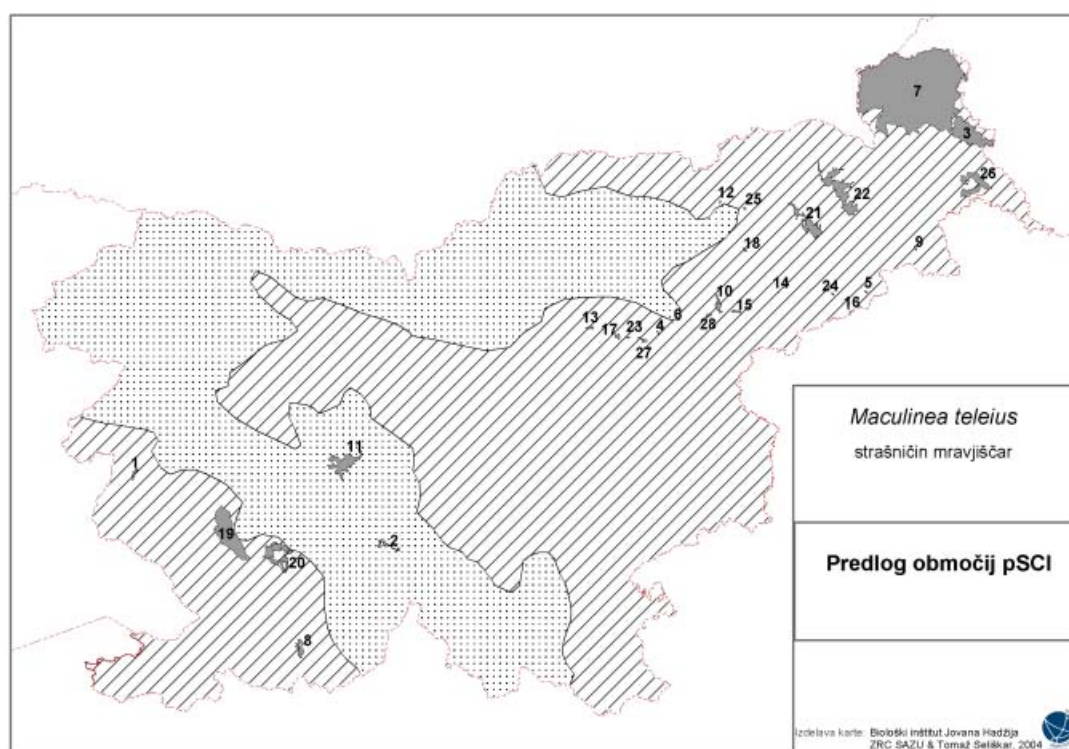
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: **28**

Površina predlaganih pSCI območij: **586,8 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **60 %**

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za strašničinega mravljiščarja v Sloveniji je prikazan na sliki 8.

Slika 8: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.

1. Ajševica

Osnovni podatki

Površina območja: **108,69 ha**

Centroid območja Y: **400117,8 m**

Centroid območja X: **89795,3 m**

Datum zajema: **04.10.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **5.8.2004**

Opis

Območje obsega večje sklenjeno območje travniških površin ob potoku Lijak vzhodno od vasi Ajševica. Preladujejo ekstenzivni vlažni travniki in gozdne površine. Predvsem travniki v severnem delu območja so zaradi intenzivne rabe močno degradirani.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

2. Bloke

Osnovni podatki

Površina območja: **154,13 ha**

Centroid območja Y: **461647,6 m**

Centroid območja X: **72289,9 m**

Datum zajema: **11.12.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **18.8.2001**

Opis

Območje obsega vlažne in močvirne travnike ob potoku Bloščica, z nekaterimi stranskimi dolinami. Severovzhodna meja je južno od vasi Godičevo, od tam poteka po toku Bloščice do Velikih Blok. Prevladujejo ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki z manjšimi povirnimi močvirnimi travniki, ki se ponekod počasi zaraščajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia

3. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2004**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenga gozda, vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni

- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

4. Cerovec

Osnovni podatki

Površina območja: **10,52 ha**

Centroid območja Y: **527442,3 m**

Centroid območja X: **124031,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **21.7.1999**

Opis

Območje se nahaja na levem in desnem bregu Dobjanskega potoka severozahodno od Celja, vzhodno od zaselka Glinsko v neposredni bližini AC viadukta Žepina. Na približno 25 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike in srednjeevropske mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo so polintenzivno gospodarjeni travniki, njive, grmišča ob potoku in prometna infrastruktura (lokalna cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opušcanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali na vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

5. Cirkulane

Osnovni podatki

Površina območja: **11,04 ha**

Centroid območja Y: **578068,0 m**

Centroid območja X: **133918,8 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **9.8.2003**

Opis

Območje obsega končni del doline potoka Duga, kjer je na južni strani ceste ohranjen kompleks vlažnih in močvirnih travnikov, ki jih po večini redno kosijo. Le manjši del se zarašča z visokimi steblikami.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

6. Dramlje

Osnovni podatki

Površina območja: **1,78 ha**

Centroid območja Y: **531018,4 m**

Centroid območja X: **126509,7 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.1996**

Opis

Območje se nahaja med cesto Dramlje-Žiče in Drameljskim potokom, na njegovem desnem bregu severovzhodno od Dramelj, tik pred kmetijo Lavbič. Na približno 85 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike in mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo pa je polsuhi travnik na obcestni brežini ter obrežna vegetacija ob potoku.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali na vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

7. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**

Centroid območja Y: **589438,1 m**

Centroid območja X: **182847,3 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goriškega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščeni vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

8. Ilirska Bistrica

Osnovni podatki

Površina območja: **378,60 ha**

Centroid območja Y: **440370,1 m**

Centroid območja X: **47155,4 m**

Datum zajema: **27.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.8.1995**

Opis

Območje leži ob mestu Ilirska Bistrica in se razteza od vasi Topolc na severu do zaselka Koseze na jugu. Obsega mokrotne predele ob reki Reki, spodnjem toku potoka Molja, ob potokih Potok in Trnovšek ter območje Mlake pri vasi Rečica. Ostanki ekstenzivno gospodarjenih močvirnih in vlažnih travnikov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

9. Libanja

Osnovni podatki

Površina območja: **12,74 ha**

Centroid območja Y: **590052,8 m**

Centroid območja X: **144504,3 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Opis

Območje leži v vzhodnem delu Slovenskih Goric, zahodno od zaselka Libanja. Vključuje travniške površine ob Pavlovskem potoku in železniški progi. Večji del vlažnih travnikov redno kosijo, nekateri se zaraščajo s trsjem.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

10. Ličenca

Osnovni podatki

Površina območja: **307,75 ha**

Centroid območja Y: **542129,1 m**

Centroid območja X: **130709,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.7.1993**

Opis

Območje se razprostira po dnu doline potoka Ličenca od ceste Loče-Poljčane na jugu do vasi Ličenca na severu. Na približno 35 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, obrežna vegetacija, prometna infrastruktura (lokalna cesta) in posamezne kmetije.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

11. Ljubljansko barje Z

Osnovni podatki

Površina območja: **1922,07 ha**
Centroid območja Y: **450899,8 m**
Centroid območja X: **92249,1 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.8.2000**

Opis

Območje obsega zahodni del Ljubljanskega barja med Notranjimi goricami na vzhodu in Vrhniko na zahodu. Na jugu sega ob potoku Borovniščica do vasi Breg pri Borovnici, na severu do avtoceste pri vasi Drenov Grič. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in opušenih vlažnih travnikov ter mejic.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti zaraščanje travnikov z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Lycaena dispar*

12. Log pri Rušah

Osnovni podatki

Površina območja: **12,78 ha**

Centroid območja Y: **542552,3 m**

Centroid območja X: **155857,4 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline potoka Bistrica na severnem obrobju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture

- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Lov - zbirateljstvo
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

13. Ložnica

Osnovni podatki

Površina območja: **66,03 ha**

Centroid območja Y: **511002,7 m**

Centroid območja X: **125223,6 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.7.1992**

Opis

Območje se nahaja na levem in desnem bregu potoka Ložnica na severnem robu Spodnje Savinjske doline, severno od naselja Podlog in zahodno od naselja Gotovlje. Na približno 25 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike, oligotrofne mokrotne travnike z modro stožko in srednjeevropske mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, grmišča ob potoku in vodnem razbremenilniku ter prometna infrastruktura (avtocesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali na vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

14. Majšperk

Osnovni podatki

Površina območja: **5,84 ha**

Centroid območja Y: **556627,9 m**

Centroid območja X: **133747,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2002**

Opis

Območje leži v osrednjem delu doline reke Dravinje, južno od naselja Majšperk. Za območje so značilni ekstenzivni vlažni travniki, jarki in listnati gozdovi v poplavnem pasu Dravinje.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

15. Makole

Osnovni podatki

Površina območja: **88,09 ha**

Centroid območja Y: **546453,4 m**

Centroid območja X: **129120,6 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.7.2000**

Opis

Območje se nahaja na obeh bregovih reke Dravinje med Zg. Poljčanami na jugu in Sp. Poljčanami na severu ter Studenicami na vzhodu. Na približno 55 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do eutrofni nižinski travniki, na približno 20 % površine je visoko steblikovje s šašjem, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, posamezne njive, obrežna vegetacija in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

16. Mala Varnica

Osnovni podatki

Površina območja: **4,93 ha**

Centroid območja Y: **573742,7 m**

Centroid območja X: **129836,7 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.7.2002**

Opis

Območje leži v vzhodnem delu Haloz, v dolini manjšega potoka, jugovzhodno od Zgornjega Leskovca. Večji del močvirnega do vlažnega travnika je zaraščen z visokimi steblikami, le manjši del vlažnega dela travnika občasno kosijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

17. Medlog

Osnovni podatki

Površina območja: **96,96 ha**

Centroid območja Y: **517643,3 m**

Centroid območja X: **123111,5 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje se nahaja zahodno od mesta Celja, v bližini zaselka Medlog, severno od športnega letališča Levec. Na približno 20 % površine so priostni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so delno intenzivno gospodarjeni travniki, belogabrovo-hrastov gozd, posamezne njive, vodni razbremenilnik Pirešica z obrežno vegetacijo ter prometna infrastruktura (ceste).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

18. Morje pri Framu

Osnovni podatki

Površina območja: **19,05 ha**

Centroid območja Y: **548617,9 m**

Centroid območja X: **144135,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline Morskega potoka na vzhodnem vznožju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov

- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezigodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepigosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

19. Nanos - Mlake

Osnovni podatki

Površina območja: **4620,39 ha**

Centroid območja Y: **423028,9 m**

Centroid območja X: **75199,9 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **22.8.2004**

Opis

Območje obsega ovršni, planotast svet Nanosa in njegova jugo-jugozahodna pobočja, od vasi Vrhpolje na severozahodu do vasi Razdrto in Veliko Ubeljsko na jugovzhodu. Vključuje vlažne travnike ob vznožju Nanosa, ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travišča, zaraščajočo kraško gmajno, tople hrastove in mešane gozdove.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

20. Nanoščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1748,63 ha**

Centroid območja Y: **434871,8 m**

Centroid območja X: **70171,2 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.8.2004**

Opis

Območje obsega porečje reke Nanoščice med vasjo Hruševje in mestom Postojna, vključno s porečjema potoka Karantan in reke Pivke od Postojne do vasi Prestranek. Ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem

in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali na 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

21. Osrednje Slovenske Gorice JZ

Osnovni podatki

Površina območja: **1398,93 ha**

Centroid območja Y: **564135,8 m**

Centroid območja X: **150309,5 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.8.2003**

Opis

Območje obsega jugozahodni del osrednjih Slovenskih Goric, predvsem dolinske dele ob potokih Rogoznica, Grajna in Jablanški potok. Redki ohranjeni ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki, deloma močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

22. Osrednje Slovenske Gorice V

Osnovni podatki

Površina območja: **3114,76 ha**

Centroid območja Y: **571698,5 m**

Centroid območja X: **158616,4 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.8.2003**

Opis

Območje leži v osrednjih Slovenskih Goricah, vzhodno od Lenarta. Obsega več vzhodnih pritokov reke Pesnice, med katerimi so najpomembnejši potoki Ročica, Mala Brnca, Andreški, Župetinski, Smolinski in Cogetinski potok. Ohranjeni večji ali manjši fragmenti ekstenzivno gospodarjenih vlažnih travnikov, manj je delno zaraščenih močvirnih travnikov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

23. Ostrožno

Osnovni podatki

Površina območja: **12,06 ha**
Centroid območja Y: **520223,6 m**
Centroid območja X: **122827,0 m**
Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje se razprostira na severnem robu Celjske kotline, med celjskimi stanovanjskimi soseskami Ostrožno, Lava in Nova vas. Na približno 85 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so delno intenzivno gospodarjeni travniki in grmišča ter prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov

- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

24. Podlehnik

Osnovni podatki

Površina območja: **10,78 ha**

Centroid območja Y: **569978,5 m**

Centroid območja X: **133364,4 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.7.2002**

Opis

Območje obsega dolino v zgornjem toku potoka Črna v osrednjih Halozah. Vključuje pretežno ekstenzivne gospodarjene travnike in pašnike ter delno zaraščene močvirne travnike na vzhodnem obrobju.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

25. Spodnje Radvanje

Osnovni podatki

Površina območja: **13,74 ha**

Centroid območja Y: **548536,4 m**

Centroid območja X: **154195,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **6.7.2003**

Opis

Območje obsega vlažne travnike med severnim vznožjem Pohorja in Radvanjskim potokom. Za območje so značilni vlažni travniki s povirji in vodnimi jarki ter obrežno grmovno in drevesno vegetacijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja

- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*

26. Velika Polana

Osnovni podatki

Površina območja: **1780,14 ha**

Centroid območja Y: **604267,3 m**

Centroid območja X: **160094,9 m**

Datum zajema: **30.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **20.7.2004**

Opis

Območje obsega osrednji del Črnega loga z mnogimi kanali in potočki med Malo Polano, Brezovico, Gomilicami, Trnjem, Veliko Polano, Žižki, Hotizo, Kapco, Gornjim Lakošem in reko Ledavo. Obsežen kompleks vlažnih travnikov in poplavnega gozda.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

27. Volčeke

Osnovni podatki

Površina območja: **102,24 ha**

Centroid območja Y: **523721,6 m**

Centroid območja X: **122269,0 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.8.2003**

Opis

Območje se razprostira na severovzhodnem robu celjske obrtno-industrijske cone. Na približno 50 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko, srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski

travniki, trstišča, ostalo so delno intenzivno gopodarjeni travniki, belogabrovo-hrastov gozd, posamezne njive in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*

28. Zbelovo

Osnovni podatki

Površina območja: **54,51 ha**

Centroid območja Y: **539684,6 m**

Centroid območja X: **128206,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.7.2000**

Opis

Območje se razprostira med Ločami pri Poljčanah in Zbelovim, južno od Mlač na obeh bregovih reke Dravinje. Na približno 50 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko, srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, trstišča, ostalo so gojeni travniki in njive ter obrežna vegetacija ob reki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavljanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea nausithous

3.3.5. **Maculinea nausithous (Bergsträsser, 1779)**

Šifra vrste: 1061

Latinsko ime z avtorjem: *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779)

Sinonimi: *Lycaena arcas* (Rottemburg, 1775)

Slovensko ime: temni mravljiščar

Družina, poddružina: Lycaenidae, Lycaeninae

Morfološki opis

Temni mravljiščar je 1-2 mm manjši modrin od strašničinega mravljiščarja (razpon kril 31-35 mm). Zgornja stran kril samcev je modre barve, s približno 2-3 mm širokim rjavim robom. Postdiskalne pege elipsoidne do kapljicaste oblike na prednjem paru in okrogle postdiskalne pege na zadnjem paru kril so običajno dobro izražene, medtem ko krilne žile ne izstopajo. Spodnja stran kril je kavno rjave barve, postdiskalne črne okrogle pege z belim kolobarjem so dobro izstopajoče, marginalnih in submarginalnih peg pa ni. Samice so po spodnji strani kril enakih barv in vzorca, na zgornji strani pa je moder le koren kril ali pa so krila zamolklo rjave barve. Postdiskalne pege so komaj vidne.

Podobna vrsta: strašničin mravljiščar [*Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779)]

Zamenjava med vrstama je mogoča zgolj med samci temnega mravljiščarja in samicami strašničinega, osnovni razlikovalni znak pa je pri obeh spolih in vrstah obarvanost spodnje strani kril. Barva je namreč pri slednji vrsti sivorjava, ob robu kril pa so v medžilnih poljih razvite submarginalne temne pegice. Rjavkasti robovi na zunanji zgornji strani kril so pri strašničinem mravljiščarju ožji (do 2 mm), žilnatost je bolj poudarjena, modra barva pa je svetlejša ("hladnejša"). Ker so samice temnega mravljiščarja izrazito kavnorjave barve tudi po zgornji strani kril in je modrina prisotna le še ob korenu kril, zamenjava ni možna.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Podobno kot strašničin živi tudi temni mravljiščar predvsem v travniških habitatnih tipih z zdravilno strašnico (*Sanguisorba officinalis*), ki je hranilna rastlina gosenic.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 37.21 Mezotrofni mokrotni travniki
- 37.31 Oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe
- 38.22 Srednjeevropski mezotrofni do eutrofni nižinski travniki
- 53.11 Navadna trstičja
- 53.16 Trstično pisankovje

Temni mravljiščar (in ostali mravljiščarji) velja za eno izmed najbolj specializiranih vrst evropskih metuljev. Je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo od začetka julija do konca avgusta. Samica izleže po 1-3 jajčeca v cvetno glavico zdravilne strašnice (*Sanguisorba officinalis*) kot edine hranilne rastline, v fenološki fazi, ko so njeni cvetovi že povsem odprti, cvetne glavice pa karminasto rdeče obarvane. Po približno tednu do desetih dneh se iz jajčeca izleže gosenica, ki se zavrtva v cvet in se tam prehranjuje z razvijajočimi se semeni. Razvoj gosenic v cvetnih glavicah poteka približno 3 tedne (je krajši kot pri strašničinem mravljiščarju), po 3. levitvi (na stopnji L4) gosenice z manj kot 10 % končne teže padejo na tla. Tam čakajo na mravlje delavke glavne gostiteljske vrste rdečk *Myrmica rubra* (izjemoma jih lahko gostijo tudi mravlje vrste *Myrmica scabrinodis*). Ko na gosenico naleti mravlja delavka gostiteljske vrste, se prične do največ ½ ure trajajoč »ritual posvojitve«. Le-ta sestoji iz »otipavanja« gosenice s strani mravlje s sočasnim

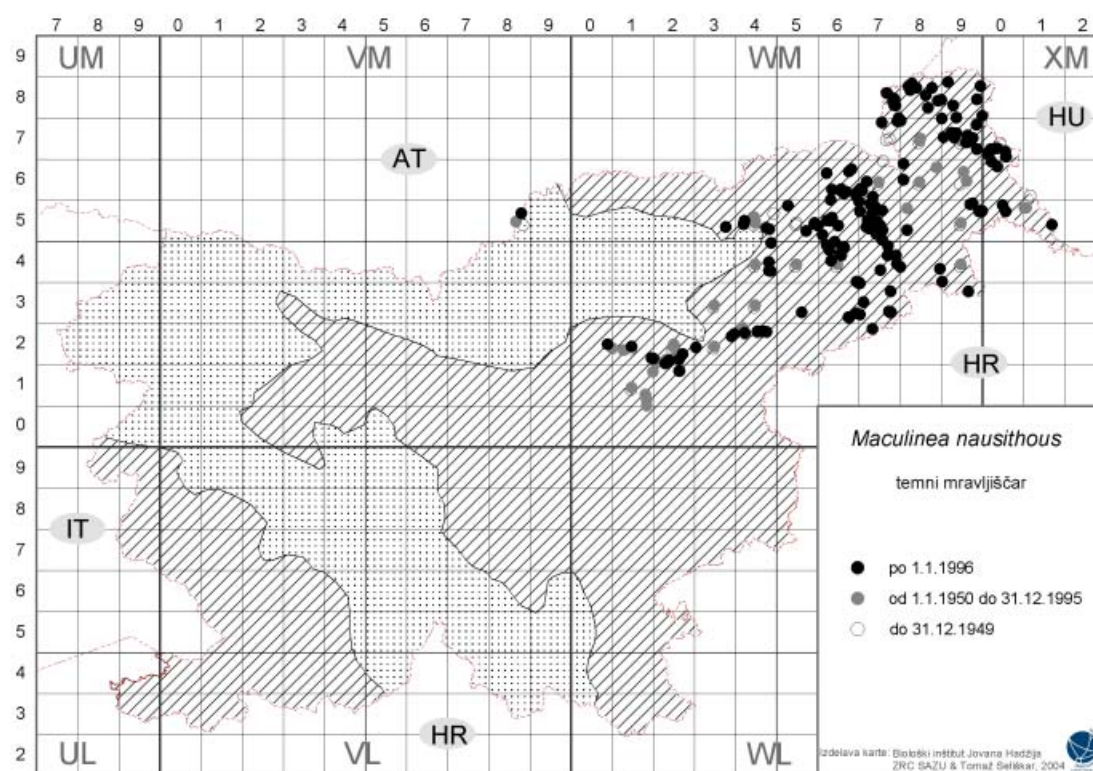
izločanjem specifičnega sekreta iz dorzalne žleze gosenice. Po prepoznavi mravlja z mandibulami prime gosenico in jo odnese v mravljišče, kjer postane gosenica parazit mravljišča oziroma plenilec mravelj. Prehranjevati se namreč začne z zarodom mravelj gostiteljskega mravljišča in pomembno vpliva na vitalnost mravlje družine. Hladno letno obdobje (od srede jeseni do pomladi) gosenica v mravljišču hibernira, drugače pa v njem preživi skupaj približno 10 mesecev. V juniju se gosenice v mravljiščih zabubijo, v juliju se prelevijo v odrasle metulje, ki jih gostiteljske mravlje ne prepoznavajo več »za svoje« in zato med lazenjem iz mravljišča metulji postanejo lahek plen mravelj.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je v Evropi izolirano razširjena v severni Španiji, nato pa zelo lokalno od vzhodne Francije preko severne Švice, osrednje in južne Nemčije, Avstrije, Češke, Slovaške, Madžarske, Poljske, Kavkaza, osrednjega in južnega Urala do Altaja. Posamezne izolirane populacije so znane tudi iz Bolgarije in Moldavije (Higgins & Hardgreaves, 1991; Tolman & Lewington, 1997; van Swaay & Warren, 1999; Wynhoff, 2001).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost temnega mravljiščarja v Sloveniji je prikazana na sliki 9.

Slika 9: Razširjenost vrste *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **414**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **44**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **254**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **6**

- število zapisov o razširjenost vrste v celinski regiji: **406**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;

- 3 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %;
- 2 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %;
- 1 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan;
- 0 / stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila;
- +1 / areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan;
- +2 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %;
- +3 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmetacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **LR/nt**
- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **VU**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**
- izdelan je akcijski plan za ohranitev vrste v Evropi (Munguira & Martin, 1999)

Ogroženost vrste

Vrsto ogroža predvsem uničenje habitatov kot posledica intenziviranja kmetijske proizvodnje (izsuševanje, apnenje, gnojenje, košnja travnikov v neustreznem času, spremembe v rabah površin), opuščanja rabe in zaraščanja travnikov, vodnogospodarskih ukrepov, gradnje prometne ter komunalne infrastrukture in urbanizacije. Zaradi naštetih vzrokov postajajo habitati vrste vse bolj fragmentirani, kar vodi v izolacijo populacij (van Swaay & Warren 1999).

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 3 leta.

- Ugotavljanje in spremljanje velikosti najbolj ogroženih populacij z metodo ulova, markiranja in ponovnega ulova vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta ali metodo štetja cvetnih glavnic z mladimi gosenicami 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Avtekološke raziskave vrste:
 - ugotoviti gostiteljske vrste mravelj v Sloveniji
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti filogeografske odnose izoliranih populacij na meji areala,
 - ugotoviti genetsko pestrost izoliranih populacij na meji areala.

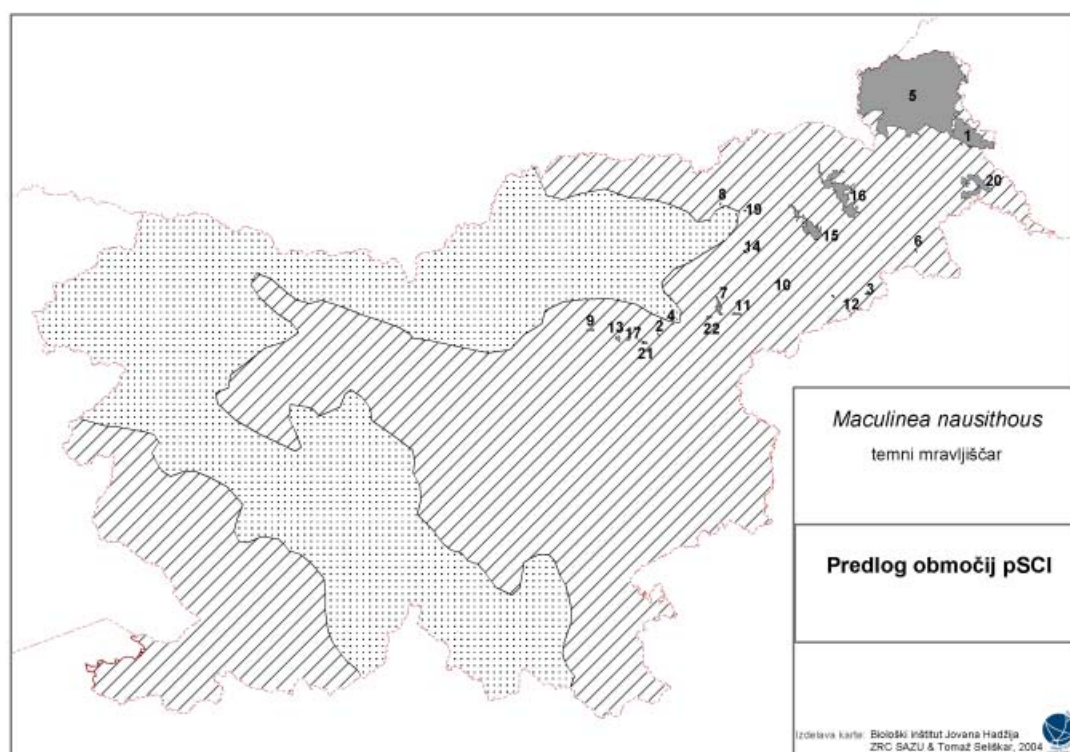
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: **22**

Površina predlaganih pSCI območij: **497,5 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **80 %**

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za temnega mravljiščarja v Sloveniji je prikazan na sliki 10.

Slika 10: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Maculinea nausithous* (Bergsträsser, 1779) v Sloveniji.

1. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2004**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenega gozda,

vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

2. Cerovec

Osnovni podatki

Površina območja: **10,52 ha**

Centroid območja Y: **527442,3 m**

Centroid območja X: **124031,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **21.7.1999**

Opis

Območje se nahaja na levem in desnem bregu Dobjanskega potoka severozahodno od Celja, vzhodno od zaselka Glinsko v neposredni bližini AC viadukta Žepina. Na približno 25 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike in srednjeevropske mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo so polintenzivno gospodarjeni travniki, njive, grmišča ob potoku in prometna infrastruktura (lokalna cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

3. Cirkulane

Osnovni podatki

Površina območja: **11,04 ha**

Centroid območja Y: **578068,0 m**

Centroid območja X: **133918,8 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **9.8.2003**

Opis

Območje obsega končni del doline potoka Duga, kjer je na južni strani ceste ohranjen kompleks vlažnih in močvirnih travnikov, ki jih po večini redno kosijo. Le manjši del se zarašča z visokimi steblikami.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

4. Dramlje

Osnovni podatki

Površina območja: **1,78 ha**

Centroid območja Y: **531018,4 m**

Centroid območja X: **126509,7 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Opis

Območje se nahaja med cesto Dramlje-Žiče in Drameljskim potokom, na njegovem desnem bregu severovzhodno od Dramelj, tik pred kmetijo Lavbič. Na približno 85 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike in mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo pa je polsuhi travnik na obcestni brežini ter obrežna vegetacija ob potoku.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opušcanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

5. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**
Centroid območja Y: **589438,1 m**
Centroid območja X: **182847,3 m**
Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goriškega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna

in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščenimi vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

6. Libanja

Osnovni podatki

Površina območja: **12,74 ha**

Centroid območja Y: **590052,8 m**

Centroid območja X: **144504,3 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.7.2002**

Opis

Območje leži v vzhodnem delu Slovenskih Goric, zahodno od zaselka Libanja. Vključuje travniške površine ob Pavlovskem potoku in železniški progi. Večji del vlažnih travnikov redno kosijo, nekateri se zaraščajo s trsjem.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

7. Ličenca

Osnovni podatki

Površina območja: **307,75 ha**

Centroid območja Y: **542129,1 m**

Centroid območja X: **130709,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.7.1993**

Opis

Območje se razprostira po dnu doline potoka Ličenca od ceste Loče-Poljčane na jugu do vasi Ličenca na severu. Na približno 35 % površine so prisotni mezotrofni

mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, obrežna vegetacija, prometna infrastruktura (lokalna cesta) in posamezne kmetije.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

8. Log pri Rušah

Osnovni podatki

Površina območja: **12,78 ha**
Centroid območja Y: **542552,3 m**
Centroid območja X: **155857,4 m**
Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline potoka Bistrica na severnem obrobju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Lov - zbirateljstvo
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

9. Ložnica

Osnovni podatki

Površina območja: **66,03 ha**

Centroid območja Y: **511002,7 m**

Centroid območja X: **125223,6 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.7.1992**

Opis

Območje se nahaja na levem in desnem bregu potoka Ložnica na severnem robu Spodnje Savinjske doline, severno od naselja Podlog in zahodno od naselja Gotovlje. Na približno 25 % površine obsega mezotrofne mokrotne travnike, oligotrofne mokrotne travnike z modro stožko in srednjeevropske mezotrofne do evtrofne nižinske travnike, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, grmišča ob potoku in vodnem razbremenilniku ter prometna infrastruktura (avtocesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč

- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih travniščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

10. Majšperk

Osnovni podatki

Površina območja: **5,84 ha**

Centroid območja Y: **556627,9 m**

Centroid območja X: **133747,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2002**

Opis

Območje leži v osrednjem delu doline reke Dravinje, južno od naselja Majšperk. Za območje so značilni ekstenzivni vlažni travniki, jarki in listnati gozdovi v poplavnem pasu Dravinje.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

11. Makole

Osnovni podatki

Površina območja: **88,09 ha**

Centroid območja Y: **546453,4 m**

Centroid območja X: **129120,6 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.7.2000**

Opis

Območje se nahaja na obeh bregovih reke Dravinje med Zg. Poljčanami na jugu in Sp. Poljčanami na severu ter Studenicami na vzhodu. Na približno 55 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do eutrofni nižinski travniki, na približno 20 % površine je visoko steblikovje s šašjem, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, posamezne njive, obrežna vegetacija in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

12. Mala Varnica

Osnovni podatki

Površina območja: **4,93 ha**

Centroid območja Y: **573742,7 m**

Centroid območja X: **129836,7 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.7.2002**

Opis

Območje leži v vzhodnem delu Haloz, v dolini manjšega potoka, jugovzhodno od Zgornjega Leskovca. Večji del močvirnega do vlažnega travnika je zaraščen z visokimi steblikami, le manjši del vlažnega dela travnika občasno kosijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

13. Medlog

Osnovni podatki

Površina območja: **96,96 ha**

Centroid območja Y: **517643,3 m**

Centroid območja X: **123111,5 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje se nahaja zahodno od mesta Celja, v bližini zaselka Medlog, severno od športnega letališča Levec. Na približno 20 % površine so priostni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so delno intenzivno gospodarjeni travniki, belogabrovo-hrastov gozd, posamezne njive, vodni razbremenilnik Pirešica z obrežno vegetacijo ter prometna infrastruktura (ceste).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

14. Morje pri Framu

Osnovni podatki

Površina območja: **19,05 ha**

Centroid območja Y: **548617,9 m**

Centroid območja X: **144135,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2004**

Opis

Območje obsega del doline Morskega potoka na vzhodnem vznožju Pohorja. Za območje so značilni vlažni travniki ob potoku in na rahlo nagnjenih pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - pre zgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

15. Osrednje Slovenske Gorice JZ

Osnovni podatki

Površina območja: **1398,93 ha**

Centroid območja Y: **564135,8 m**

Centroid območja X: **150309,5 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **7.8.2003**

Opis

Območje obsega jugozahodni del osrednjih Slovenskih Goric, predvsem dolinske dele ob potokih Rogoznica, Grajna in Jablanški potok. Redki ohranjeni ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki, deloma močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

16. Osrednje Slovenske Gorice V

Osnovni podatki

Površina območja: **3114,76 ha**

Centroid območja Y: **571698,5 m**

Centroid območja X: **158616,4 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.8.2003**

Opis

Območje leži v osrednjih Slovenskih Goricah, vzhodno od Lenarta. Obsega več vzhodnih pritokov reke Pesnice, med katerimi so najpomembnejši potoki Ročica, Mala Brnca, Andreški, Župetinski, Smolinski in Cogetinski potok. Ohranjeni večji ali manjši fragmenti ekstenzivno gospodarjenih vlažnih travnikov, manj je delno zaraščenih močvirnih travnikov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, Lycaena dispar, Maculinea teleius

17. Ostrožno

Osnovni podatki

Površina območja: **12,06 ha**

Centroid območja Y: **520223,6 m**

Centroid območja X: **122827,0 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **13.7.1997**

Opis

Območje se razprostira na severnem robu Celjske kotline, med celjskimi stanovanjskimi soseskami Ostrožno, Lava in Nova vas. Na približno 85 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so delno intenzivno gospodarjeni travniki in grmišča ter prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje

- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

18. Podlehnik

Osnovni podatki

Površina območja: **10,78 ha**

Centroid območja Y: **569978,5 m**

Centroid območja X: **133364,4 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.7.2002**

Opis

Območje obsega dolino v zgornjem toku potoka Črna v osrednjih Halozah. Vključuje pretežno ekstenzivne gospodarjene travnike in pašnike ter delno zaraščene močvirne travnike na vzhodnem obrobju.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

19. Spodnje Radvanje

Osnovni podatki

Površina območja: **13,74 ha**

Centroid območja Y: **548536,4 m**

Centroid območja X: **154195,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2002**

Opis

Območje obsega vlažne travnike med severnim vznožjem Pohorja in Radvanjskim potokom. Za območje so značilni vlažni travniki s povirji in vodnimi jarki ter obrežno grmovno in drevesno vegetacijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, Lycaena dispar, Maculinea teleius

20. Velika Polana

Osnovni podatki

Površina območja: **1780,14 ha**

Centroid območja Y: **604267,3 m**

Centroid območja X: **160094,9 m**

Datum zajema: **30.08.2004**

Opis

Območje obsega osrednji del Črnega loga z mnogimi kanali in potočki med Malo Polano, Brezovico, Gomilicami, Trnjem, Veliko Polano, Žižki, Hotizo, Kapco, Gornjim Lakošem in reko Ledavo. Obsežen kompleks vlažnih travnikov in poplavnega gozda.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

21. Volčeke

Osnovni podatki

Površina območja: **102,24 ha**

Centroid območja Y: **523721,6 m**

Centroid območja X: **122269,0 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.8.2003**

Opis

Območje se razprostira na severovzhodnem robu celjske obrtno-industrijske cone. Na približno 50 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko, srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, trstišča, ostalo so delno intenzivno gospodarjeni travniki, belogabrovo-hrastov gozd, posamezne njive in prometna infrastruktura (cesta).

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug

- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih travniščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

22. Zbelovo

Osnovni podatki

Površina območja: **54,51 ha**

Centroid območja Y: **539684,6 m**

Centroid območja X: **128206,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.7.2000**

Opis

Območje se razprostira med Ločami pri Poljčanah in Zbelovim, južno od Mlač na obeh bregovih reke Dravinje. Na približno 50 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko, srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, trstišča, ostalo so gojeni travniki in njive ter obrežna vegetacija ob reki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

3.3.6. ***Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775)**

Šifra vrste: 1065

Latinsko ime z avtorjem: *Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775)

Sinonimi: *Papilio artemis* Dennis & Schiffermüller, 1775, *Papilio lye* Bergstrasser, 1780, *Papilio koloswarensis* Piller & Mitterpacher, 1783, *Papilio matutina* Thunberg, 1791

Slovensko ime: travniški postavnež

Družina, poddružina: Nymphalidae, Nymphalinae

Morfološki opis

Zelo variabilna vrsta za katero je poleg geografske značilna še ekološka variabilnost. Opis tipične oblike: majhni do srednje veliki metulji z rumenorjavo osnovno barvo kril. Lise v celici in postdiskalnem pasu so oranžnordeče. Na zadnjih krilih so v postdiskalnem pasu prisotne črne pike, ki so na spodnji strani lahko rumenkasto obrobljene. Spodnja stran je svetlejša z manj izrazitim vzorcem. Samice so ponavadi večje, bolj pisane in imajo širša krila od samcev (Higgins & Riley, 1971). V Julijskih Alpah se lokalno pojavlja podvrsta *E. aurinia debilis*, ki je temnejša in manjša od nominotipske podvrste. Osnovna barva kril zgoraj je temno rjava, lise so delno reducirane ali zmanjšane.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Habitat vrste v Sloveniji so različni tipi travnikov od nizkih barj do kserotermofilnih travišč. V nižinskem svetu Slovenije ima vrsta (vsaj) dva ekološka tipa populacij: ene poseljujejo le barja in mokrotne travnike, druge pa izrazito suha in topla travišča.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 31.4 Arktično alpinske in borealne resave (*E. aurinia debilis*)
- 34.3 Evrosibirska suha in polsuha sekundarna travišča, pretežno na karbonatih
- 34.7 Submediteranska in mediteransko-montanska suha in polsuha travišča
- 36.4 Alpinska in subalpinska travišča na karbonatni podlagi (*E. aurinia debilis*)
- 37.2 Mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki ali pašniki
- 37.3 Oligotrofni mokrotni travniki
- 54.2 Bazična nizka barja
- 54.3 Prehodna barja

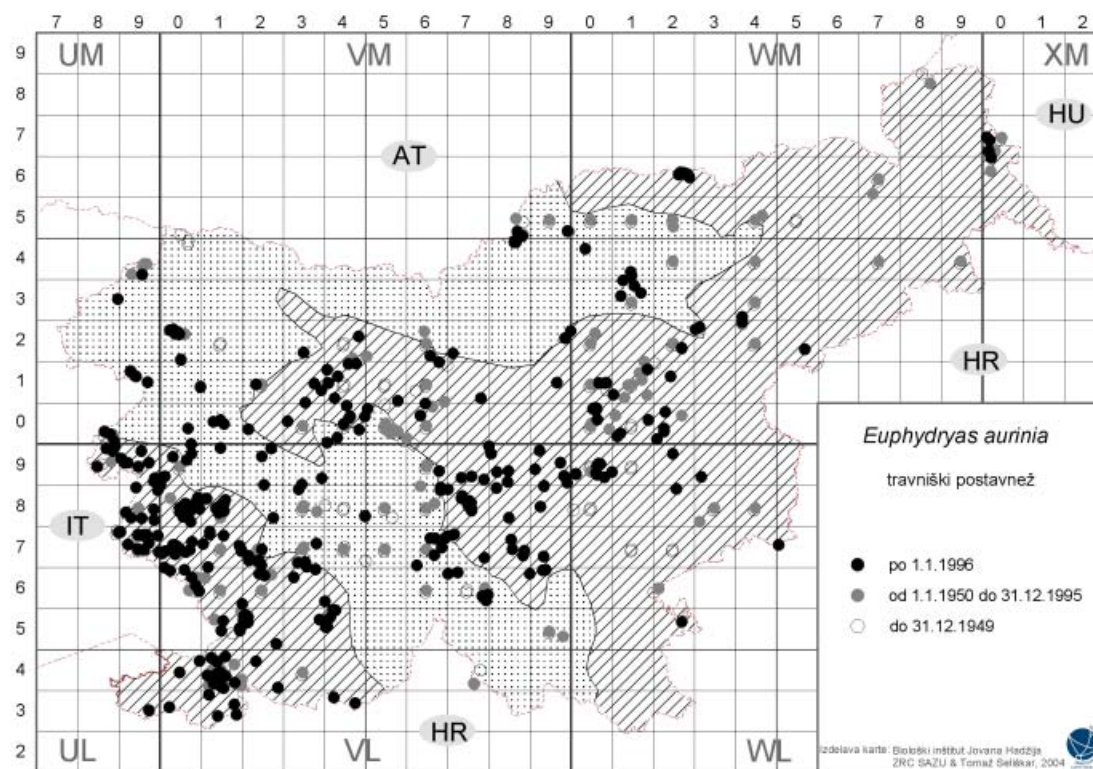
Travniški postavnež je enogeneracijska vrsta. Čas pojavljanja imagov je pri nominotipski podvrsti od konca aprila do začetka julija; pri podvrsti *E. aurinia debilis* pa od srede junija do srede julija. Jačeca samice izlegajo na spodnjo stran listov hranilne rastline v manjših skupkih. Hranilna rastlina gosenic v vlažnih habitatih je travniška izjevka (*Succisa pratensis* Moench), na suhih travnikih pa navadni grintavec (*Scabiosa columbaria* L.), redkeje še nekatere druge vrste (rumeni svišč *Gentiana lutea* L., kosteničevje *Lonicera* sp., naprstec *Digitalis* sp.) (Ebert & Rennwald 1993). Ličinke se hranijo in prezimujejo skupinsko v svileni mreži s katero obdajo spodnji del hranilne rastline. Gosenice *E. aurinia debilis* sprva živijo v gnezdih v katerih tudi prezimijo, kasneje se hranijo posamič na cvetovih različnih vrst sviščev (*Gentiana* sp.) (ProNatura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 1994). Odrasli osebki so vezani na larvalni habitat, kjer se prehranjujejo na zelo različnih cvetočih rastlinah.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta poseljuje obsežen areal od Severne Afrike do Koreje. V Evropi je splošno razširjena, z izjemo mediteranskih otokov, polotoškega dela Italije in južnega dela Grčije. Poseljuje tudi Britansko otočje in južni del Fenoskandije. *E. aurinia debilis* je razširjena v Pireneji in Alpah (Tolman & Lewington 1996).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost travniškega postavneža v Sloveniji je prikazana na sliki 11.

Slika 11: Razširjenost vrste *Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **927**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **133**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **468**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **241**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **667**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;

1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;

- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **VU**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščitena**

Ogroženost vrste

Populacije na vlažnih travnikih ogrožajo predvsem hidromelioracijski posegi in zaraščanje zaradi opuščanja ekstenzivnega gospodarjenja. To je tudi glavni razlog ogroženosti populacij na suhih travnikih, kjer je poleg naravnega zaraščanja eden od razlogov ogroženosti tudi aktivno pogozdovanje. Nekatere populacije so ogrožene tudi zaradi gradnje infrastrukture, v zadnjih letih predvsem avtocest. V osrednji in severovzhodni Sloveniji so populacije ogrožene tudi zaradi majhnosti in izoliranosti, ki je posledica fragmentiranosti habitatov.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Ugotavljanje in spremljanje velikosti najbolj ogroženih in izoliranih populacij na mokrotnih traviščih z metodo ulova, markiranja in ponovnega ulova vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste, z metodo transekta ali metodo štetja larvalnih gnezd v poznem poletju in jeseni 2 leti zapored vsakih 10 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:

- natančno proučiti razširjenost podvrste *E. aurinia debilis* v v Julijskih Alpah in njeno morebitno pojavljanje izven Julijskih Alp
- Avtekološke raziskave vrste:
 - raziskati ekološke potrebe podvrste *E. aurinia debilis*
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov v obeh ekotipih populacij.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti genski pretok (molekularne analize) med populacijami različnih ekotipov v območjih, kjer se pojavljata oba ekotipa

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

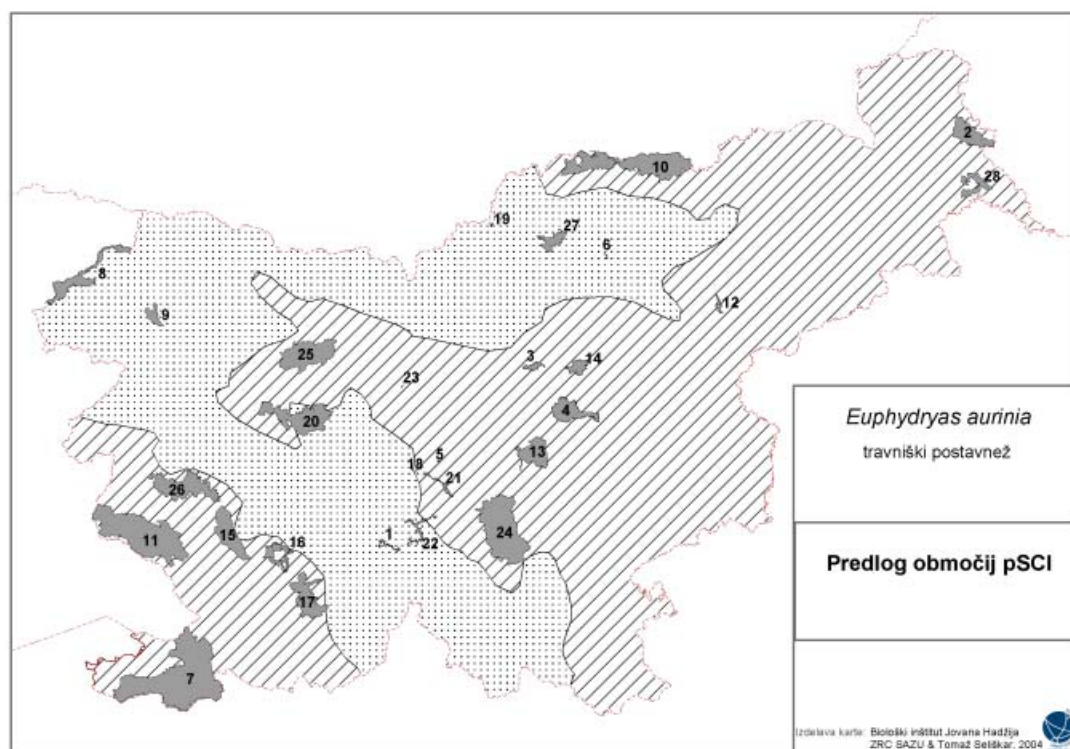
Število predlaganih pSCI območij: **28**

Površina predlaganih pSCI območij: **1165,5 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **50 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Razpon razširjenosti (DRANG), ker populacije vrste v Sloveniji kažejo ekološko in genetsko raznolikost. Ekološka raznolikost populacij *E. aurinia*: v Sloveniji živita (vsaj) dva ekotipa populacij: ene poseljujejo le barja in mokrotne travnike, druge pa izrazito suha in topla travišča. Genetska raznolikost populacij *E. aurinia*: na območju Julijskih Alp se lokalno pojavlja podvrsta *E. aurinia debilis*, ki živi le v Pirenejih in Alpah.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za travniškega postavneža v Sloveniji je prikazan na sliki 12.

Slika 12: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775) v Sloveniji.

1. Bloke

Osnovni podatki

Površina območja: **154,13 ha**

Centroid območja Y: **461647,6 m**

Centroid območja X: **72289,9 m**

Datum zajema: **11.12.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.6.1997**

Opis

Območje obsega vlažne in močvirne travnike ob potoku Bloščica z nekaterimi stranskimi dolinami. Severovzhodna meja je južno od vasi Godičevo, od tam poteka po toku Bloščice do Velikih Blok. Prevladujejo ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki z manjšimi povirnimi močvirnimi travniki, ki se ponekod počasi zaraščajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

Predlog varstvenih ukrepov

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Maculinea teleius

2. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.6.2004**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenga gozda, vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

3. Čemšeniška planina

Osnovni podatki

Površina območja: **516,04 ha**

Centroid območja Y: **497080,4 m**

Centroid območja X: **115866,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **25.5.2003**

Opis

Območje obsega predvsem južna pobočja Čemšeniške planine in je na približno 60 % površine poraslo z mešanim listopadnim gozdom. Za vrsto pomembni polsuhi travniki predstavljajo približno 40 % negozdnih površin na območju, v strnjenem kompleksu pa se razprostirajo v višjih predelih planine.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

4. Čimerno

Osnovni podatki

Površina območja: **3415,18 ha**

Centroid območja Y: **505888,4 m**

Centroid območja X: **104955,2 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.5.1997**

Opis

Območje se pričenja na vzhodu z južno eksponiranimi pobočji Jelovega nad Radečami in se razteza proti zahodu do Šklendrovca in tako zajema širši kompleks Kuma. Na območju je gozdnatost približno 70 %, polsuhi ekstenzivno gospodarjeni travniki predstavljajo približno 15 % negozdnih površin.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna

5. Črna dolina

Osnovni podatki

Površina območja: **6,44 ha**

Centroid območja Y: **473920,8 m**
Centroid območja X: **92811,6 m**
Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje severno od mesta Grosuplje in avtoceste Ljubljana-Novo Mesto, zahodno od zaselka Dobje, na povirnem območju potoka Breg. Mokrotna dolina z nizkimi barji, močvirnimi travniki, trstičji in bogato obrežno vegetacijo ob ribniku na južnem delu doline, stisnjena pod gozdnata pobočja na severni, zahodni in južni strani. Na pobočjih na severovzhodnem obrobju doline so redki ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja na suhih travnikih 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje (nizka barja, močvirni travniki)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Lycaena dispar*

6. Gornji Dolič

Osnovni podatki

Površina območja: **16,60 ha**
Centroid območja Y: **514783,3 m**
Centroid območja X: **142496,7 m**
Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.6.2002**

Opis

Območje obsega močvirne travnike in povirja v dolinici potoka Movžanka, jugozahodno od Mislinje. Večji del odprtih površin predstavljajo močvirni travniki, ki pa se v osrednjem delu močno zaraščajo s črno jelšo. Manjša stranska dolina je skoraj v celoti zaraščena s trsom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- izkrciti mladike drevesnih vrst na zaraščajočih močvirnih travnikih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- košnja in odstranitev pokošene trave vsake tri leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Lycaena dispar*

7. Istra

Osnovni podatki

Površina območja: **23322,30 ha**

Centroid območja Y: **410811,3 m**

Centroid območja X: **40339,3 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **22.6.2004**

Opis

Območje slovenskega dela Istre s Kraškim robom in Podgorskim Krasom, kjer poteka vzhodna meja območja. Južno mejo predstavlja državna meja s Hrvaško. Zahodna meja je potok Drnica, severna meja pa poteka na odseku Šmarje-Marezige-Kubedreka Rižana do vasi Dekani-Tinjan-Osp-Socerb in nato po državni meji z Italijo do doline potoka Griža. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih

submediteranskih suhih in polsuhih travišč, grmišč, hrastovih gozdličev, zaraščajoče kraške gmajne in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Erannis ankeraria*, *Eriogaster catax*, *Lycaena dispar*

8. Julijske Alpe Z

Osnovni podatki

Površina območja: **4100,11 ha**

Centroid območja Y: **387039,4 m**

Centroid območja X: **137680,8 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **26.6.1999**

Opis

Območje obsega ovršne dele Julijskih Alp na meji z Italijo od Mangarta na severovzhodu do Planje na jugozahodu. Med pomembnejšimi vrhovi vključuje Visoki Kanin, Rombon, Jerebico in Mangart. Mozaik gorskih travnikov, ruševja, skal in sten. Z izjemo okolice Mangartske koč, kjer je večina travišč močno degradiranih, so preostali gorski travniki manj dostopni in dobro ohranjeni.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Predlog varstvenih ukrepov

- prepoved intenzivnega pašništva in zagotavljanje ekstenzivne paše

Nahajališča ostalih vrst v območju

Erebia calcaria

9. Julijske Alpe-osrednje

Osnovni podatki

Površina območja: **1041,89 ha**

Centroid območja Y: **404614,9 m**

Centroid območja X: **128280,4 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **28.6.2003**

Opis

Območje obsega velike kraške planote na območju osrednjih Julijskih Alp od Spodnje Komne na jugovzhodu, Lepe Komne na zahodu do Planine Lopučnica na severozahodu. Vzhodni rob je določen z gozdno mejo. Na območju prevladuje ruševje, ki ga prepređa mreža manjših in večjih travišč ter skalovja. Večina gorskih travnikov ni pašena, nekaj je ekstenzivno pašenih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - opuščanje paše

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše

Nahajališča ostalih vrst v območju

Erebia calcaria

10. Kozjak

Osnovni podatki

Površina območja: **11678,79 ha**

Centroid območja Y: **521413,6 m**

Centroid območja X: **165084,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.6.2004**

Opis

Območje obsega večji del Kozjaka med Svetim Duhom pri Dravogradu na zahodu do Gradišča na vzhodu. Obsega večje število dolin s potoki na območju med Dravo in državno mejo z Avstrijo. Senčne doline z dobro ohranjeno vegetacijo gozdnih robov, vlažnimi travniki in jasami; manjše število močvirnih travnikov na vzhodnem delu območja; omrežje gozdnih cest v predelih z mešanim gozdom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

11. Kras

Osnovni podatki

Površina območja: **15772,55 ha**

Centroid območja Y: **401822,5 m**

Centroid območja X: **75004,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.6.2004**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Opatje selo na severozahodnem robu do vasi Tomaj na jugovzhodu. Južna meja območja poteka večji del po državni meji z Italijo, severna pa po vznožju pogorja Črni hribi in južno od zaselka Lukovec in vasi Štanjel. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in ploskih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdicev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Eriogaster catax*

12. Ličenca

Osnovni podatki

Površina območja: **307,75 ha**

Centroid območja Y: **542129,1 m**

Centroid območja X: **130709,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.5.2001**

Opis

Območje se razprostira po dnu doline potoka Ličenca od ceste Loče-Poljčane na jugu do vasi Ličenca na severu. Na približno 35 % površine so prisotni mezotrofni mokrotni travniki, oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki, ostalo so intenzivno gospodarjeni travniki, njive, obrežna vegetacija, prometna infrastruktura (lokalna cesta) in posamezne kmetije.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: /

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

- košnja vsake 2-3 leti izven vegetacijske sezone
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

13. Mirenščica

Osnovni podatki

Površina območja: **3531,49 ha**

Centroid območja Y: **497318,9 m**

Centroid območja X: **94802,5 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.6.2004**

Opis

Območje leži približno 7 km severozahodno od mesta Trebnje, med vasmi Velika Goba na severu, Tihaboj na vzhodu, Čatež na jugu in Mišji Dol na zahodu. Obsega povirje potoka Mirenščica. Ekstenzivno gospodarjeni močvirni in vlažni travniki ter prehodna barja, močvirja s šašjem ter topli in svetli hrastovi gozdovi na južnih pobočjih in ovršjih gričev.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Leptidea morsei, *Lycaena dispar*

14. Mrzlica

Osnovni podatki

Površina območja: **1160,95 ha**

Centroid območja Y: **507931,6 m**

Centroid območja X: **115710,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje obsega širši kompleks zasavskega hriba Mrzlica s približno 70 % gozdnatostjo. Za vrsto pomembni so predvsem ekstenzivno gospodarjeni polsuhi travniki, predvsem južnih pobočij, ki jih je približno 10 % površine območja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja

- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna

15. Nanos - Mlake

Osnovni podatki

Površina območja: **4620,39 ha**
Centroid območja Y: **423028,9 m**
Centroid območja X: **75199,9 m**
Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.6.2004**

Opis

Območje obsega ovršni, planotast svet Nanosa in njegova jugo-jugozahodna pobočja, od vasi Vrhpolje na severozahodu do vasi Razdrto in Veliko Ubeljsko na jugovzhodu. Vključuje vlažne travnike ob vznožju Nanosa, ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travnišča, zaraščajočo kraško gmajno, tople hrastove in mešane gozdove.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - opuščanje paše
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

16. Nanoščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1748,63 ha**
Centroid območja Y: **434871,8 m**
Centroid območja X: **70171,2 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.7.2004**

Opis

Območje obsega porečje reke Nanoščice med vasjo Hruševje in mestom Postojna, vključno s porečjema potoka Karantan in reke Pivke od Postojne do vasi Prestranek. Ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)

- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali na 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

17. Pivka

Osnovni podatki

Površina območja: **4588,92 ha**
Centroid območja Y: **442087,2 m**
Centroid območja X: **59556,2 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.6.2003**

Opis

Območje se razteza vzhodno od ceste Prestranek-Pivka, v poplavnem območju reke Pivke med vasema Petelinje na severu in Bač na jugu, do jugozahodnih obronkov pogorja Javorniki. Vključuje občasna jezera: Petelinjsko, Palško, Veliko in Malo Drskovško, Zagorsko, Bačko in Kalško. Ekstenzivno gospodarjena in opuščena suha in polsuha travišča, vlažni travniki, zaraščajoča kraška gmajna, gozdne jase in poti.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša

- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Eriogaster catax, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

18. Podblato

Osnovni podatki

Površina območja: **6,47 ha**

Centroid območja Y: **468833,4 m**

Centroid območja X: **89821,0 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje leži na skrajnem jugovzhodnem robu Ljubljanskega barja, vzhodno od Pijave Gorice, v povirni dolini potoka Strajanov breg. Nizko barje in močvirni travniki, ki jih s severne, vzhodne in južne strani obdajajo visoka gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Lycaena dispar*

19. Podpeca

Osnovni podatki

Površina območja: **20,66 ha**

Centroid območja Y: **486848,3 m**

Centroid območja X: **150338,1 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **23.6.2004**

Opis

Območje obsega povirni del doline Helenskega potoka na južnem vznožju Pece. Močvirni travniki in povirna barja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat

- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviških
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

20. Polhograjsko hribovje

Osnovni podatki

Površina območja: **6884,98 ha**
Centroid območja Y: **440303,5 m**
Centroid območja X: **103393,7 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **23.6.2004**

Opis

Območje se razteza na jugozahodnih obronkih Polhograjskega hribovja, od mesta Polhov Gradec na vzhodu do vasi Trebija na zahodu. Vključuje povirja potokov Mala in Velika Božna, Mala voda in Brebavščica. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Poljanščico na severu in Gradaščico na jugu. Južna meja je dolina potoka Mala voda in greben nad Žirovskim vrhom. Tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*

21. Radensko polje - Bičje

Osnovni podatki

Površina območja: **376,17 ha**

Centroid območja Y: **474828,5 m**

Centroid območja X: **86906,1 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **9.6.2000**

Opis

Območje obsega večji del Radenskega polja, na severozahodu sega do močvirnih travnikov severno od Bičja. Vključuje predvsem ekstenzivno gospodarjene vlažne travnike s posameznimi mejicami. Manjši delež predstavljajo zaraščajoči močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Lycaena dispar*

22. Rašica

Osnovni podatki

Površina območja: **599,34 ha**
Centroid območja Y: **469100,5 m**
Centroid območja X: **76421,9 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **23.6.2004**

Opis

Območje zahodno od vasi Velike Lašče obsega povirje potoka Rašica, ki vključuje dolino potokov Rašica, Robarica, Veliki Graben (Mišja dolina) in Kozmanjka s stranskimi dolinami manjših potočkov (Kobilji curek, Črna voda, Črni graben, Stara voda, Kališki potok, Kozmanjka, Podleščica, Kozarščica itd.), do ponora pri vasi Ponikve. Povirna in nizka barja, ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki in gozd na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*

23. Spodnje Dobeno

Osnovni podatki

Površina območja: **6,02 ha**

Centroid območja Y: **465071,2 m**

Centroid območja X: **110978,9 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **21.6.2001**

Opis

Območje obsega več manjših vlažnih travniških površin in nizko barje v povirnem delu manjšega potoka, zahodno od Loke pri Mengešu. Vključuje le odprte travniške in močvirne površine, saj je večji del doline zarasel z jelšo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviških in preprečiti njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

24. Suha Krajina

Osnovni podatki

Površina območja: **12612,19 ha**
Centroid območja Y: **489606,8 m**
Centroid območja X: **76056,6 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **9.6.2004**

Opis

Območje zahodno od Novega Mesta obsega osrednji del Suhe Krajine med vasmi Primča vas na zahodu, Hinje na jugu in Lašče na vzhodu, ter območje severno od reke Krke med vasmi Gabrovčec na zahodu, Sela pri Šumberku na severu in Orlaka na vzhodu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in opuščenih suhih travišč, zaraščajoče kraške gmajne ter toplih in svetlih hrastovih in mešanih gozdov na južnih pobočjih in ovršjih vzpetin.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje

- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Leptidea morsei*

25. Škofjeloško hribovje V

Osnovni podatki

Površina območja: **6834,41 ha**

Centroid območja Y: **442087,1 m**

Centroid območja X: **118702,9 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **1.7.2004**

Opis

Območje leži sverno od mesta Škofja Loka in obsega porečje reke Selščice. Razteza se od vasi Železniki na severozahodu do mesta Kranja na vzhodu. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Selščico na jugu in Savo na severu, južna meja je razvodje med Selščico na severu i Poljanščico na jugu. Grape, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin
- košnja 1x v letu ali vsake 2-3 leta po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*

26. Trnovski gozd J

Osnovni podatki

Površina območja: **6422,52 ha**
Centroid območja Y: **411973,8 m**
Centroid območja X: **86583,8 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.6.2004**

Opis

Območje obsega greben in južna pobočja Trnovskega gozda od vasi Vitovlje na zahodu do Ajdovščine na vzhodu ter plato med vasjo Predmeja na severozahodu in vrhom Kovk na jugovzhodu. Ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travišča, zaraščajoča kraška gmajna, vlažne gozdnate doline in pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin

- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- košnja 1x v letu ali enkrat na 2-3 leti (odvisno od vrste) po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Erannis ankeraria*, *Hypodryas maturna*, *Maculinea teleius*

27. Uršlja Gora JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1507,64 ha**
Centroid območja Y: **501776,7 m**
Centroid območja X: **146453,6 m**
Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.5.1999**

Opis

Območje leži jugozahodno od mesta Slovenj Gradec, na jugovzhodnih obronkih Uršlje gore. Obsega zgornje dele dolin potokov Radušnica, Suhadolnica in Velunja s pritoki. Na slemenih so osamljene kmetije s pripadajočimi, večinoma travniškimi in pašnimi površinami. Naravovarstveno so najpomembnejši vlažni travniki v dolinah, gozdni robovi mešanega gozda in suha tarvišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- preprečevanje zaraščanja opuščenih travniških površin
- prepoved pogozdovanja s smreko
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*

28. Velika Polana

Osnovni podatki

Površina območja: **1780,14 ha**

Centroid območja Y: **604267,3 m**

Centroid območja X: **160094,9 m**

Datum zajema: **30.08.2004**

Opis

Območje obsega osrednji del Črnega loga z mnogimi kanali in potočki med Malo Polano, Brezovico, Gomilicami, Trnjem, Veliko Polano, Žižki, Hotizo, Kapco, Gornjim Lakošem in reko Ledavo. Obsežen kompleks vlažnih travnikov in poplavnega gozda.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin

- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviških in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

3.3.7. ***Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1758)**

Šifra vrste: 1052

Latinsko ime z avtorjem: *Hypodryas maturna* (Linne, 1754)

Sinonimi: *Papilio agrotera* Bergstrasser, 1780

Slovensko ime: gozdni postavnež

Družina, poddružina: Nymphalidae, Nymphalinae

Morfološki opis

Srednje velik metulj z rdečkasto osnovno barvo kril zgoraj. Na sprednjih krilih zgoraj so kostalno in včasih tudi v celici prisotne kremasto bele lise. Take lise so tudi okoli celice na zadnjih krilih zgoraj. Postdiskalni rdeči pas je na obeh krilih zgoraj izrazit. Marginalni del kril na spodnji strani je rdečkaste barve. Na sprednjih krilih spodaj so submarginalne lunice zelo raznolike v velikosti, največja je nad žilo s3 (Higgins & Riley, 1971). Samice so večinoma večje od samcev.

Podobna vrsta v Sloveniji je *Hypodryas intermedia* (Mènètriés, 1859), ki je razširjena na večjih nadmorskih višinah v Julijskih Alpah. Od *H. maturna* se loči po manj izrazitem rdečkastem postdiskalnem pasu in bolj enotni rdečkasto rjavi osnovni barvi kril zgoraj (ProNatura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 1994).

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Habitat vrste v Sloveniji so tipično vlažne doline s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji, v katerih sta prisotna jesen in topol. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 31.8 Grmišča pred zaraščanjem v gozd
- 34.4 Termofilni in mezofilni gozdni robovi
- 37.7 Nitrofilni gozdni robovi in vlažno obrežno visoko steblikovje
- 43 Mešani gozdovi zmernega pasu
- 44.3 Srednjeevropska črnojelševja in jesenovja ob tekočih vodah

Gozdni postavnežje enogeneracijska vrsta. Čas pojavljanja imagov je od konca maja do začetka julija. Samice izležejo jajčeca v skupkih na spodnjo stran listov nižjih (do 6 m) dreves, kjer se gosenice do zime skupinsko hranijo. Hranilni rastlini pred hibernacijo sta veliki jesen (*Fraxinus excelsior* L.) in trepetlika (*Populus tremula* L.). Gosenice prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič z rastlinami: veliki jesen (*Fraxinus excelsior* L.), trepetlika (*Populus tremula* L.), ozkolistni trpotec (*Plantago lanceolata* L.), vrednikov jetičnik (*Veronica chamaedrys* L.), kosteničevje (*Lonicera* sp.) ali travniška izjevka (*Succisa pratensis* Moench) (Ebert & Rennwald, 1993). Manjši delež larv prezimuje dvakrat. Odrasli osebki se zadržujejo v bližini larvalnega habitata, kjer se hranijo predvsem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalina *Ligustrum vulgare* L., dobrovita *Viburnum lantana* L.).

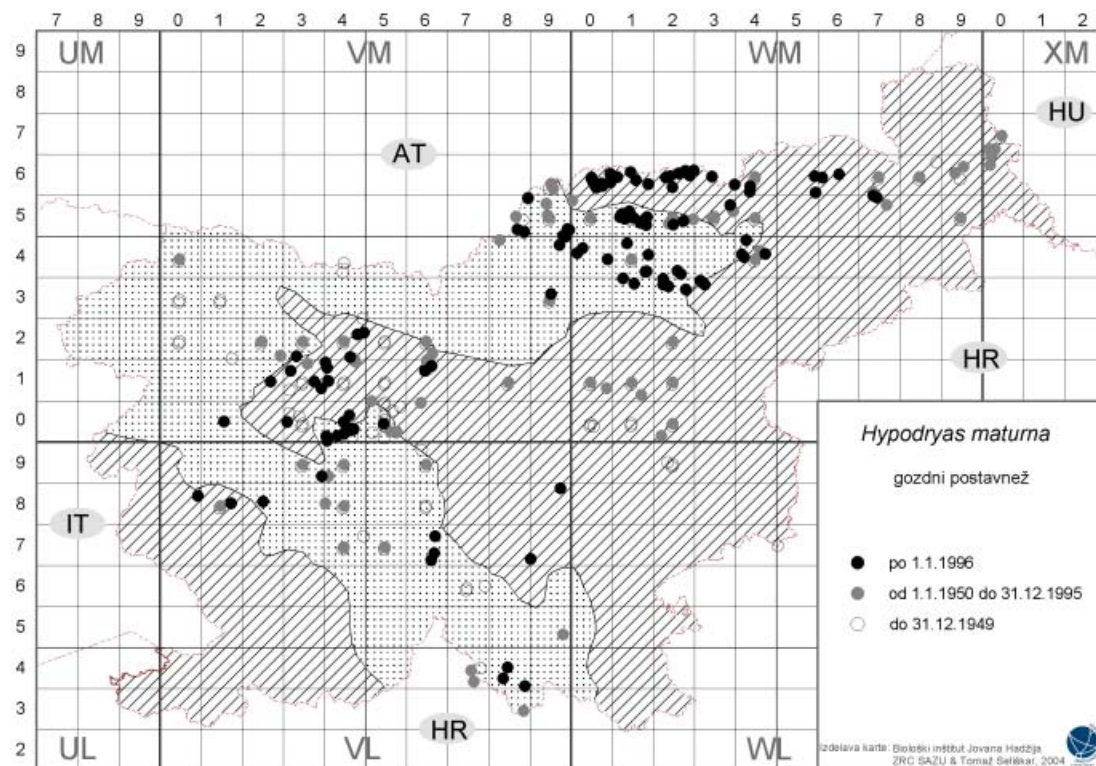
Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je nesklenjeno razširjena od zahodne Evrope do Transbajkala in Mongolije (gorovje Altaj) v centralni Aziji. V Evropi je razširjena lokalno v centralni Franciji, večji sklenjeni areal obsega Nemčijo, južni del Poljske in proti jugu sega do zahodne Bolgarije in Makedonije ter na vzhodu do Rusije. Vrsta je razširjena tudi v Baltskih

državah, južni Finski in manjšem delu osrednje Švedske (Tolman & Lewington, 1996).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost gozdnega postavneža v Sloveniji je prikazana na sliki 13.

Slika 13: Razširjenost vrste *Hypodryas maturna* (Linne, 1754) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **452**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **81**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **237**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **200**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **248**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;

1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;

2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;

3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;

- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
1 / **<1 %**;
2 / **1 % - 5 %**;
3 / **6 % - 20 %**;
4 / **21 % - 50 %**;
5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
1 / **potrebna je revizija taksona**;
2 / **potrebne so kariološke analize**;
3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
1 / **nezadostna**;
2 / **zadovoljiva**;
3 / **dobra**;
4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
+1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
+2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
+3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje

5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **DD**
- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **VU**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **V**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Ogroženost vrste pri nas še ni dobro raziskana. Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini larvalnih habitatov. Na obstoj populacij negativno vpliva tudi način gospodarjenja z gozdom, predvsem odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci. Pomembna dejavnika ogrožanja sta tudi reguliranje manjših potokov in odstranjevanje obrežne vegetacije.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste, z metodo transekta ali metodo štetja larvalnih gnezd v zgodnji pomladi pred olistanjem drevja 2 leti zapored vsakih 10 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - raziskati razširjenost v slabo raziskanih območjih (Idrijsko–Cerkljanska regija, Posavje, Savinjska dolina).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - raziskati ekološke dejavnike, ki vplivajo na ovipozicijo in uspešnost larvalnega razvoja,
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.

- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti genski pretok (molekularne analize) med oddaljenimi populacijami.

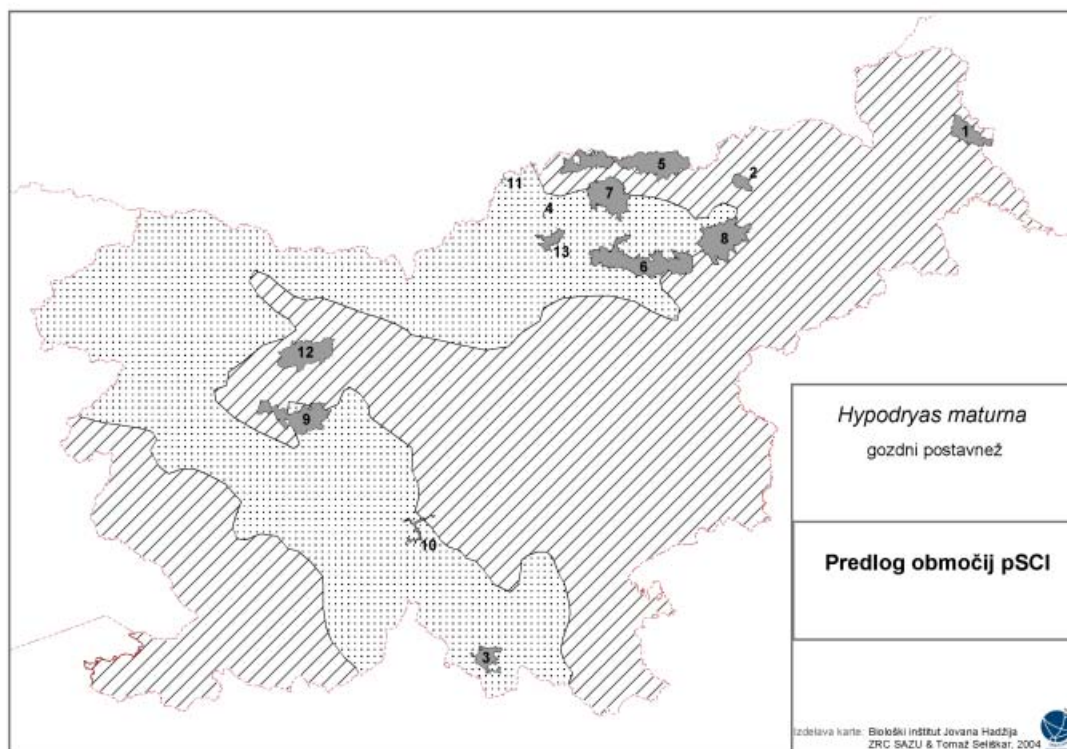
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: **13**

Površina predlaganih pSCI območij: **605,8 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **50 %**

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za gozdnega postavneža v Sloveniji je prikazan na sliki 14.

Slika 14: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Hypodryas maturna* (Linne, 1754) v Sloveniji.

1. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **3.6.1994**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenega gozda,

vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

2. Kamnica

Osnovni podatki

Površina območja: **1235,35 ha**

Centroid območja Y: **548134,1 m**

Centroid območja X: **160353,5 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino zahodnih Slovenskih goric na prehodu v Kozjak. Visok delež listnatih in mešanih gozdov na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki mejijo na ekstenzivne travniške površine ter gozdne doline potokov z bogato obrežno drevesno zarastjo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih na suhih traviščih, ob cestah) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Leptidea morsei*

3. Kočevska Reka

Osnovni podatki

Površina območja: **2372,32 ha**

Centroid območja Y: **486253,3 m**

Centroid območja X: **44803,9 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **6.7.2004**

Opis

Območje se razteza med vasjo Kočevska Reka na severozahodu in vasjo Briga na jugovzhodu. Obsega povirje potokov Mokri potok, Briški potok in Mošenik. Vlažne grape z jelševjem, topoli in sestoji velikega jesena, zaraščajoča suha travišča in gozdni otoki na pobočjih ter omrežje makadamskih cest, ki zagotavlja primerne vrzeli v pretežno gozdnati pokrajini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja robnih travniških površin ob gozdu in zeliščne vegetacije ob gozdnih poteh 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih v gozdnatih predelih) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov

Nahajališča ostalih vrst v območju

Leptidea morsei

4. Kotlje

Osnovni podatki

Površina območja: **7,47 ha**

Centroid območja Y: **499988,3 m**

Centroid območja X: **152407,2 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **27.6.2004**

Opis

Območje leži v dolini Črnega potoka, vzhodno od naselja Kotlje. Obsega več manjših travnikov v dolini in na pobočjih. Travniki so večinoma vlažni, na pobočjih pa prehajajo v mezofilne do suhe travnike. V okolici prevladuje mešan gozd, ob robovih pa tudi grmovna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

Nahajališča ostalih vrst v območju

Colias myrmidone, *Euphydryas aurinia*

5. Kozjak

Osnovni podatki

Površina območja: **11678,79 ha**

Centroid območja Y: **521413,6 m**

Centroid območja X: **165084,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **28.6.2004**

Opis

Območje obsega večji del Kozjaka med Svetim Duhom pri Dravogradu na zahodu do Gradišča na vzhodu. Obsega večje število dolin s potoki na območju med Dravo in državno mejo z Avstrijo. Senčne doline z dobro ohranjeno vegetacijo gozdnih robov, vlažnimi travniki in jasami; manjše število močvirnih travnikov na vzhodnem delu območja; omrežje gozdnih cest v predelih z mešanim gozdom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

6. Pohorje J

Osnovni podatki

Površina območja: **11178,39 ha**

Centroid območja Y: **523968,9 m**

Centroid območja X: **141177,0 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **1.7.2004**

Opis

Območje obsega jugozahodni in južni del pohorskega masiva, vznožje severnega pobočja Paškega Kozjaka in povodje potoka Ponkvice v severovzhodnem izteku Mozirskih planin. Habitat vrste obsega približno 15 % površine območja. To so predvsem presvetljeni jesenovi sestoji ali pa obrežna drevesna zarast jesenov. Le-ti nad potoki marsikje prehajajo v ekstenzivno gospodarjene travnike na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

7. Pohorje S

Osnovni podatki

Površina območja: **6711,84 ha**

Centroid območja Y: **515907,5 m**

Centroid območja X: **156990,2 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.7.2004**

Opis

Območje obsega del severnih pobočij Pohorja med potokoma Cerkvénica in Vuhreščica s pritoki. Za območje so značilne gozdne doline potokov, predvsem s sestoji velikega jesena, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija ter ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih v bližini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih na suhih traviščih, ob cestah) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni

- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia

8. Pohorje V

Osnovni podatki

Površina območja: **8044,85 ha**

Centroid območja Y: **543526,1 m**

Centroid območja X: **146511,7 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **7.7.2004**

Opis

Območje obsega vzhodna pobočja Pohorja z mozaikom gozdnih in travniških površin ter dolinami številnih potokov. Visok delež gozdnatih dolin potokov z bogato obrežno drevesno zarastjo in ekstenzivno gospodarjenimi suhimi travišči na pobočjih v bližini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih na suhih traviščih, ob cestah) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

9. Polhograjsko hribovje

Osnovni podatki

Površina območja: **6884,98 ha**

Centroid območja Y: **440303,5 m**

Centroid območja X: **103393,7 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **27.6.2004**

Opis

Območje se razteza na jugozahodnih obronkih Polhograjskega hribovja, od mesta Polhov Gradec na vzhodu do vasi Trebija na zahodu. Vključuje povirja potokov Mala in Velika Božna, Mala voda in Brebavščica. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Poljansčico na severu in Gradaščico na jugu. Južna meja je dolina potoka Mala voda in greben nad Žirovskim vrhom. Tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih na suhih traviščih, ob cestah) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

10. Rašica

Osnovni podatki

Površina območja: **599,34 ha**

Centroid območja Y: **469100,5 m**

Centroid območja X: **76421,9 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **22.6.2004**

Opis

Območje zahodno od vasi Velike Lašče obsega povirje potoka Rašica, ki vključuje dolino potokov Rašica, Robarica, Veliki Graben (Mišja dolina) in Kozmanjka s stranskimi dolinami manjših potočkov (Kobilji curek, Črna voda, Črni graben, Stara voda, Kališki potok, Kozmanjka, Podleščica, Kozarščica itd.), do ponora pri vasi Ponikve. Povirna in nizka barja, ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki in gozd na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljajanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavljajanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostavljajanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih na suhih traviščih, ob cestah) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

11. Šentannelska reka

Osnovni podatki

Površina območja: **6,95 ha**

Centroid območja Y: **490006,6 m**

Centroid območja X: **160876,9 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **5.6.2003**

Opis

Območje obsega spodnji del doline Belškega potoka, kjer so poleg gozda prisotne tudi odprte površine. Prevladuje robna vegetacija ob gozdni poti, v začetnem delu doline so prisotni tudi vlažni do mezofilni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih

- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

12. Škofjeloško hribovje V

Osnovni podatki

Površina območja: **6834,41 ha**

Centroid območja Y: **442087,1 m**

Centroid območja X: **118702,9 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.7.2004**

Opis

Območje leži sverno od mesta Škofja Loka in obsega porečje reke Selščice. Razteza se od vasi Železniki na severozahodu do mesta Kranja na vzhodu. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Selščico na jugu in Savo na severu, južna meja je razvodje med Selščico na severu i Poljanščico na jugu. Grape, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije
- Spreminjanje strukture kmetijskih zemljišč

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostavlanje in vzdrževanje manjših golih površin (vlažnih ob potokih; skalnatih, peščenih ob poteh) za mineralno preskrbo in termoregulacijo odraslih osebkov
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

13. Uršlja Gora JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1507,64 ha**

Centroid območja Y: **501776,7 m**

Centroid območja X: **146453,6 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.7.2004**

Opis

Območje leži jugozahodno od mesta Slovenj Gradec, na jugovzhodnih obronkih Uršlje gore. Obsega zgornje dele dolin potokov Radušnica, Suhadolnica in Velunja s pritoki. Na slemenih so osamljene kmetije s pripadajočimi, večinoma travniškimi in pašnimi površinami. Naravovarstveno so najpomembnejši vlažni travniki v dolinah, gozdni robovi mešanega gozda in suha tarvišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

3.3.8. ***Nymphalis vaualbum* (Dennis & Schiffermüller, 1775)**

Šifra vrste: 4039

Latinsko ime z avtorjem: *Nymphalis vaualbum* (Dennis & Schiffermüller, 1775)

Sinonimi: *Nymphalis l-album* (Esper, 1781)

Slovensko ime: vzhodni lepotec (beli L)

Družina, poddružina: Nymphalidae, Nymphalinae

Morfološki opis

Vzhodni lepotec je metulj s povprečnim razponom kril 57-63 mm in značilno nazobčanimi krili koprivarjev. Spolni dimorfizem ni izražen, tako da je za oba spola značilna osnovna rdečkasto oranžno rjava obarvanost zgornje strani kril z belo kostalno liso pri apeksu prednjega in zadnjega para kril. Spodnja stran kril je rjavo obarvana s svetlejšima submarginalnim in postdiskalnim delom ter temnejšima diskalnim in bazalnim delom. Na prednjem paru kril je submarginalni del izrazitejši zajede modro obravan, prav tako pa tudi pri »zobcu« zadnjega para kril.

Podobni vrsti: veliki koprivar [*Nymphalis polychloros* (LINNAEUS, 1758)] in pisani lepotec [*Nymphalis xanthomelas* (ESPER, 1781)]

Vzhodni lepotec se od podobnih vrst loči po izraziti zajedi na zunanjem robu prednjega para kril, po obravanosti zgornje strani kril (je bolj rdečkast od obeh in ima jasno izražene bele kostalne lise, marginalni pas ni nikoli modro obravan) in po obravanosti spodnje strani kril (z belkasto progo vzdolž subapikalenga pasu ločen diskalni del, ki je jasno omejen navzven).

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta je ekološko vezana na gozdne jase v večjih nižinskih gozdnatih predelih, predvsem pa na poplavne gozdove (Higgins & Hardgreaves 1991, Tolman & Lewington 1997, van Swaay & Warren 1999).

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 42 Iglasti gozdovi zmernega pasu
- 43 Mešani gozdovi zmernega pasu
- 44.1 Obrečna vrbovja
- 44.9 Močvirni listnati gozdovi
- 84 Drevoredi, mejice, gozdni otoki, podeželski mozaik

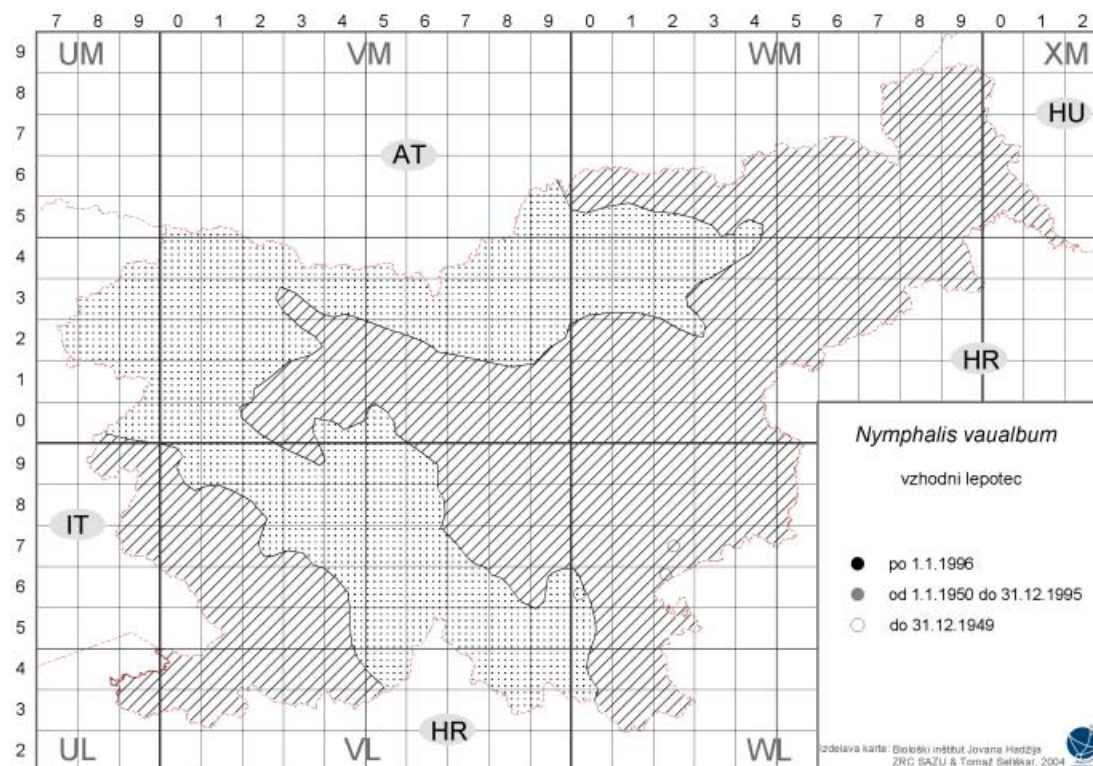
Vzhodni lepotec je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo junija in julija, ki tako kot drugi koprivarji preko zime hibernirajo in se ponovno pojavijo spomladi. Samica izleže večje število jajčec naenkrat, hranilne rastline so vrste brez (*Betula* sp.), topolov (*Populus* sp.), vrb (*Salix* sp.) in brestov (*Ulmus* sp.) ter navadni rakitovec (*Hippophaë rhamnoides* L.) (Higgins & Hardgreaves, 1991; Tolman & Lewington, 1997; van Swaay & Warren, 1999). Male gosenice žive družno v svilnatih zapredkih, ki jih po 3. levitvi zapustijo in žive nadalje samostojno.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je redka in lokalno razširjena v vzhodni Evropi, od vzhodne Slovaške preko jugovzhodne Poljske, vzhodne Madžarske, Romunije, Sibirije, Sahalina, Kitajske, Japonske do Severne Amerike, kjer je pogostejša. Posamezne najdbe iz Avstrije in balkanskih držav ter Slovenije so verjetno migranti ali pa osebki občasno osnovanih kolonij (Higgins & Hardgreaves, 1991; Tolman & Lewington, 1997).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost vzhodnega lepoteča v Sloveniji je prikazana na sliki 15.

Slika 15: Razširjenost vrste *Nymphalis vaualbum* (Dennis & Schiffermüller, 1775) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **3** (vse pred letom 1950)
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **3**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **3**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **1**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **2**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;

- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
1 / <1 %;
2 / 1 % - 5 %;
3 / 6 % - 20 %;
4 / 21 % - 50 %;
5 / > 51 %.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
1 / **potrebna je revizija taksona**;
2 / **potrebne so kariološke analize**;
3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
1 / **nezadostna**;
2 / **zadovoljiva**;
3 / **dobra**;
4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
+1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
+2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
+3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje

5. Pogoždovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **EN**
- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Dejavniki ogrožanja vrste so uničenje habitatov kot posledica krčenja gozdov, gradnje prometne in komunalne infrastrukture ter urbanizacije, spremenjeni način gospodarjenja z gozdovi, klimatske spremembe ter fragmentacija in izolacija habitata (van Swaay & Warren 1999).

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

Glede na več kot 50 let stare podatke o zadnjem zanesljivem pojavljanju vzhodnega lepotca v Sloveniji, je zaenkrat smiselno le redno (vsakoletno) preverjanje prisotnosti vrste na našem ozemlju.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo za druge vrste predlagana potencialna območja pSCI: **nezn**

Vrsta je domnevno izumrla na ozemlju Slovenije, zato zanjo območij pSCI nismo opredelili.

3.3.9. *Erebia calcaria* Lorkovič, 1949

Šifra vrste: 1072

Latinsko ime z avtorjem: *Erebia calcaria* Lorkovič, 1949

Sinonimi: jih ni

Slovensko ime: Lorkovičev rjavček

Družina, poddružina: Nymphalidae, Satyrinae

Morfološki opis

Majhen metulj s temno rjavo osnovno barvo kril zgoraj. Na sprednjih krilih zgoraj neizrazito polje rdečkastorjave barve, v katerem sta dva majhna očesca z belim jedrom. Zadnja krila spodaj so svetlo sivo marmorirana, pri samicah lahko tudi z nekaj rumenimi luskicami (Higgins & Riley, 1971). Postdiskalni pas na zadnjem krilu spodaj na notranji strani omejuje črta temnih luskic. Oceli so na zadnjih krilih zgoraj prisotni le izjemoma.

V Sloveniji ni nobene podobne vrste. V Alpah se pojavljajo še tri ozko sorodne vrste (*E. tyndarus*, *E. cassioides*, *E. nivalis*), ki se morfološko med seboj le malo razlikujejo. Različnost v številu kromosomov nakazuje ločenosti genetskih skladov teh vrst (Lorkovič, 1957).

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta je razširjena na bogato cvetočih gorskih traviščih, večinoma na južnih eksponiranih pobočjih na višini od 1300 do 2200 m.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 36.4 Alpinska in subalpinska travišča na karbonatni podlagi

Lorkovičev rjavček je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo od konca julija do začetka septembra. Hranilne rastline so verjetno različne vrste trav (ugotovljena vrsta je volk *Nardus stricta* L., domnevno tudi vrste iz rodu bilnica *Festuca* sp.) (Lorkovič, 1957). Pri vrstah iz skupine *tyndarus* je razvoj gosenice enoleten, prezimijo kot mlade gosenice (ProNatura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 1994).

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je endemit Jugovzhodnih Apneniških Alp. Izven Slovenije je razširjena na avstrijski strani zahodnih Karavank in v Italiji izolirano na Monte Cavallo in Monte Santo pri kraju Piave di Cadore v Venetskih Alpah. Navedbe iz Karnijskih Alp niso zanesljive (Tolman & Lewington, 1997).

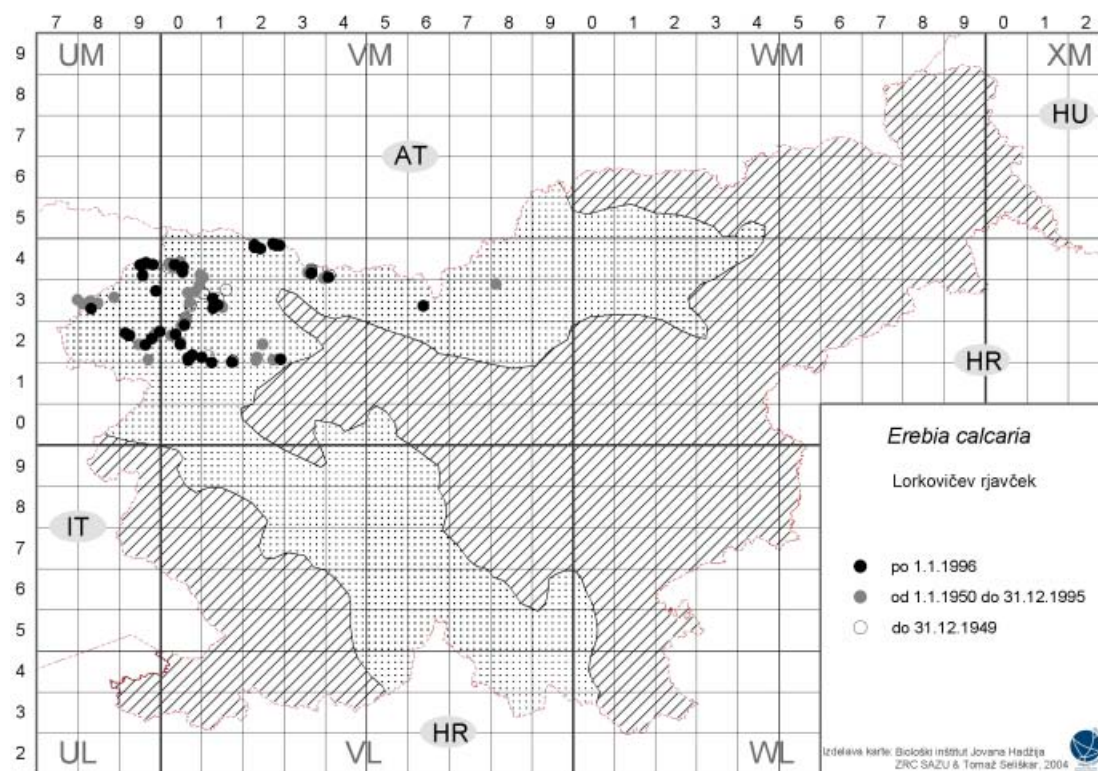
Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost Lorkovičevega rjavčka v Sloveniji je prikazana na sliki 16.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **191**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **19**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **131**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **172**

- število zapisov o razširjenost vrste v celinski regiji: 0

Slika 16: Razširjenost vrste *Erebia calcaria* Lorkovič, 1949 v Sloveniji.

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / neznana;
- 1 / <1 %;
- 2 / 1 % - 5 %;
- 3 / 6 % - 20 %;
- 4 / 21 % - 50 %;
- 5 / > 51 %.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / kompleks vrst, agregat;
- 1 / potrebna je revizija taksona;
- 2 / potrebne so kariološke analize;
- 3 / potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize;
- 4 / taksonomsko znanje je dobro.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / neznana;
- 1 / nezadostna;
- 2 / zadovoljiva;
- 3 / dobra;
- 4 / zelo dobra.

TREND

- ? / trend neznan;
- 4 / takson je izumrl ali domnevno izumrl;
- 3 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %;
- 2 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %;
- 1 / areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan;
- 0 / stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila;
- +1 / areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan;
- +2 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %;
- +3 / areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmnetacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Večina populacij v Sloveniji ni ogroženih, saj živijo na naravnih traviščih nad gozdno mejo. Tu so dejavniki ogrožanja predvsem intenzivno pašništvo in v manjši meri izgradnja in širitev obstoječih smučarskih centrov. Pod gozdno mejo je dejavnik ogrožanja tudi zaraščanje zaradi opuščanja ekstenzivnega gospodarjenja s travniškimi površinami.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v območjih Natura 2000 vsake 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno raziskati razširjenost v slovenskih Alpah.
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - ugotoviti rastlinske vrste, ki so hranilne rastline gosenic v Sloveniji,
 - ugotoviti življenjsko dobo odraslih osebkov,
 - proučiti prehranjevalne navade odraslih osebkov,
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij,
 - proučiti vpliv paše na velikost populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti genski pretok (molekularne analize) med oddaljenimi populacijami (med populacijami v Julijskih Alpah in Karavankah ter Kamniških Alpah, ter med populacijami znotraj Julijskih Alp).

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

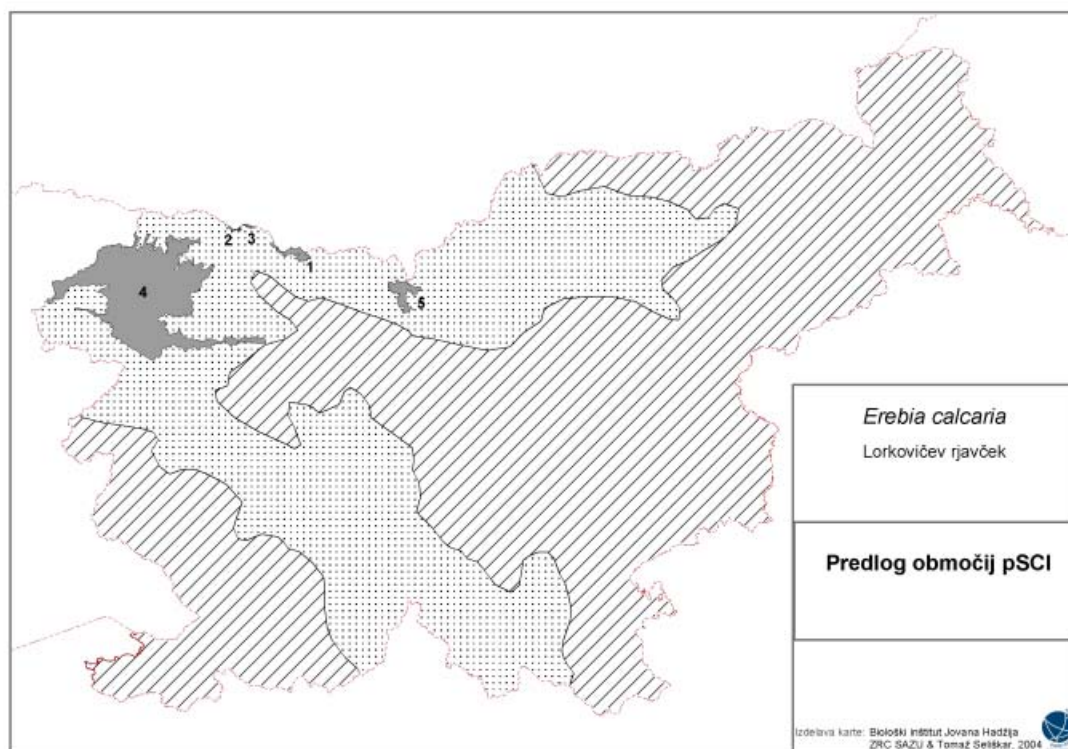
Število predlaganih pSCI območij: **5**

Površina predlaganih pSCI območij: **643,6 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **90 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Posebna odgovornost države (DODG), ker je vrsta endemit Jugovzhodnih apeniških Alp in ima med 80 – 90 % areala na ozemlju Slovenije.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za Lorkovičevega rjavčka v Sloveniji je prikazan na sliki 17.

Slika 17: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Erebia calcaria* Lorkovič, 1949 v Sloveniji.

1. Belščica - Stol - Begunjščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1323,97 ha**

Centroid območja Y: **439028,6 m**

Centroid območja X: **143234,7 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.7.2002**

Opis

Območje obsega južna pobočja, ponekod ostenja, Belščice, Stola, Vrtače, Srednjega Vrha, Na Možeh in Begunjščice. Znotraj območja je tudi dolina Zelenica. Prevladujejo strma gorska travišča, le nekateri predeli so redno pašeni.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

2. Dovška Baba - Klek

Osnovni podatki

Površina območja: **136,19 ha**

Centroid območja Y: **424389,8 m**

Centroid območja X: **149175,5 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **18.7.1999**

Opis

Območje obsega ovršne dele nad gozdno mejo na južnih pobočjih Dovške Babe, Hruškega vrha, Rožice in Kleka. Zajema območje med 1500 in 1891 m, kjer prevladujejo gorski pašniki in travišča. Z izjemo Hruškega vrha so ostali predeli (predvsem Rožica) pašeni intenzivno.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

3. Golica

Osnovni podatki

Površina območja: **108,88 ha**

Centroid območja Y: **427943,4 m**

Centroid območja X: **149837,8 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **19.7.2004**

Opis

Območje obsega ovršni del slovenskega dela pogorja Golica nad naravno gozdno mejo. To so južna pobočja med sedloma Suha in Jeklevim sedlom. Območje obsega vsa travišča od nadmorske višine 1450 do 1835 m. Prevladujejo ekstenzivni gorski pašniki, nekateri predeli so pašeni intenzivno.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

4. Julijske Alpe

Osnovni podatki

Površina območja: **60223,67 ha**

Centroid območja Y: **402987,6 m**

Centroid območja X: **133307,5 m**

Datum zajema: **27.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2003**

Opis

Območje Julijskih Alp na nadmorski višini večinoma nad 1200 metrov. S severne strani ga omejujejo alpske doline Planica, Pišnica, Vrata, Kot in Krma, z vzhodne strani planota Pokljuka in dolina Bohinj; na jugu meja poteka po južnih pobočjih Spodnjih Bohinjskih gora, Krna, Polovnika, Rombona, Velikega Stadorja, Kaninskih podov, Skutnika in Planje, na zahodu pa po državni meji z Italijo. Naravna gorska travišča, gospodarjeni in opuščeni pašniki, gozdnata pobočja in skalovišča.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Urbanizacija - izgradnja in širitev smučarskih (turističnih) središč

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, Euphydryas aurinia, Hypodryas maturna

5. Kamniške Alpe

Osnovni podatki

Površina območja: **2566,82 ha**
Centroid območja Y: **465550,2 m**
Centroid območja X: **133548,3 m**
Datum zajema: **27.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **13.7.2001**

Opis

Območje Kamniških Alp od Velikega vrha na zahodu do Kamniškega sedla na vzhodu, vključno s Kalškim grebenom, večinoma na nadmorski višini nad 1200 metrov. Naravna gorska travišča, gospodarjeni in opuščeni pašniki, skalovišča in gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)
Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Urbanizacija - izgradnja in širitev smučarskih (turističnih) središč

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje ekstenzivne paše

- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria

3.3.10. ***Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787)**

Šifra vrste: 1071

Latinsko ime z avtorjem: *Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787)

Sinonimi: *Papilio oedippus* Fabricius, 1787

Slovensko ime: barjanski okarček

Družina, poddružina: Nymphalidae, Satyrinae

Morfološki opis

Morfološki znaki (velikost odraslih osebkov, barvni vzorec na krilih) pri vrsti so zelo variabilni. Prepoznavni znak vrste je vzorec na spodnji strani zadnjega krila. Opis tipične oblike: zgornja stran sprednjih in zadnjih kril je enotne temno rjave barve z dvema ali tremi slabo vidnimi črnimi očesci na zadnjem krilu (celice 2, 3, 4); spodnja stran kril rumeno rjave barve; na spodnji strani zadnjega krila je šest rumenkasto obrobljenih črnih očesc s srebrnim jedrom: pet očesc v ravni vrsti je v postdiskalnem pasu (celice 1, 2, 3, 4, 5); očesce v celici 5 je ponavadi manjše od ostalih ali manjka; očesce v celici 6 je ob sprednjem robu krila. Vrsto petih očesc omejuje na notranji strani ozek belkasto rumen pas, ki pri samcih ponavadi manjka. Na spodnji strani sprednjega krila je očesc v vrsti manj (ponavadi 3 ali 4), belkasto rumen pas je le nakazan. Na spodnji strani sprednjih in zadnjih kril je v submarginalnem pasu srebrna črta. Število očesc pri vrsti zelo variira. Pri samicah so očesca številčnejša in večja kot pri samcih. (Higgins & Riley, 1993; Schweizerischer Bund für Naturschutz, 1991)

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

V palearktični regiji vrsta poseljuje predvsem nizka in prehodna barja, močvirne in vlažne negnojene travnike, resave, gozdne stepe in stepe ter zaraščajoča suha travišča. V evropskem delu areala živi barjanski okarček na suhih zaraščajočih traviščih le v severovzhodni Italiji, v severnem delu hrvaške Istre in Primorski regiji Slovenije. (Čelik, 2003)

V osrednjem delu Slovenije je habitat vrste nizko in prehodno barje (*Caricetum davallianae* subasoc. *molinetosum caeruleae*, *Schoenetum nigricantis*), močvirni in vlažni negnojeni ekstenzivno obdelovani travnik z modro stožko (*Molinietum caeruleae* subasoc. *caricetosum davallianae* in subasoc. *caricetosum hostianae*) na pustih, oligotrofnih tleh ali močvirni travnik ločja in modre stožke (*Juncus–Molinietum*) na hranljivejših tleh. V zeliščni plasti prevladujejo vrste iz družin ostričevk (Cyperaceae), ločkovk (Juncaceae) in trav (Poaceae), netravorlikih zelišč ni ali zelo malo. Takšne površine v habitatu imajo glede na floristično sestavo fiziognomijo monotonega travišča. V primorski regiji Slovenije živi vrsta na pustih, floristično revnih zaraščajočih submediteransko–ilirskih suhih traviščih združb *Danthonio–Scorzoneretum villosae* in *Carici humilis–Centaureetum rupestris* na globljih tleh, ki so med primorskimi nižinskimi suhimi travišči reda *Scorzoneretalia villosae* najbolj mezofilni. Za sukcesijski stadij je značilno, da v zeliščni plasti prevladujejo trave, posamezni otočki grmov in mladice termofilno–heliofilnih nizkih dreves se raztreseno pojavljajo po celi opuščeni travnati površini. (Čelik, 2003)

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 34.7531-S1 Submediteransko-ilirski polsuhi ekstenzivni travniki na flišu
- 34.7531-S2 Submediteransko-ilirski polsuhi ekstenzivni travniki primorskega krasa
- 37.31 Oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe

- 54.21 Nizka barja s črnkastim sitovcem
- 54.23 Nizka barja s srhkim šašem

Barjanski okarček je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki letajo v mesecu juniju in juliju, so slabi letalci in se zadržujejo pretežno med vegetacijo. Hranijo se na cvetovih rastlin iz družin ostričevk (Cyperaceae), nebinovk (Asteraceae) in redkeje metuljnic (Papilionaceae) (Lhonore, 1996). Na Hrvaškem so opazovali odrasle osebk pri hranjenju na cvetovih vrbovolistnega omana (*Inula salicina* L.) (Čelik, 2003). Na Ljubljanskem barju metulji srkajo nektar le na cvetovih srčne moči (*Potentilla erecta* (L.)) iz družine rožnic (Rosaceae), kljub temu, da posedajo tudi po cvetovih drugih rastlin (Čelik, 1997). Samica se pari z dvema ali tremi samci en dan po tem, ko se izleže iz bube (Lhonore, 1996). Jajčeca odlaga na liste hranilnih rastlin gosenic, posamič (Čelik, 1997) ali v skupinah po 2–4 (Lhonore, 1996). Samica odloži od 80 do 120 jajčec (Lhonore, 1996). Čez 12–16 dni se izležejo gosenice, ki se hranijo z listi modre stožke (*Molinia caerulea* (L.) Moench), latovk (*Poa*), črnkastega sitovca (*Schoenus nigricans* L.) in šašev (rumeni šaš *Carex flava* L., hostov šaš *C. hostiana* DC., proseni šaš *C. panicea* L., razmaknjenoklasi šaš *C. distans* L.) (Lhonore, 1996; Čelik, 1997). Med larvalnimi hranilnimi rastlinami Weidemann (1995) navaja tudi rod munec (*Eriophorum*). Gosenice prvega larvalnega stadija so rumene barve, hranijo se ponoči, podnevi pa se skrivajo v spodnjih delih stebel hranilnih rastlin. Gosenice drugega larvalnega stadija se pojavijo konec julija in v začetku avgusta. Nekatere se prenehajo hraniti v začetku septembra, ko zlezejo v koreninski sloj, kjer prezimijo. Preostale se prelevijo v tretji larvalni stadij in obmirujejo konec septembra ali v začetku oktobra. V aprilu ali maju (odvisno od klimatskih razmer) postanejo ponovno aktivne, njihova barva se postopoma spreminja iz rumene v zeleno. Hranijo se do konca meseca maja oziroma začetka junija, ko se zabubijo na listih hranilnih rastlin. (Lhonore, 1996)

Najpomembnejši predatorji odraslih osebkov so ptice in kačji pastirji (Lhonore, 1996). Med spreletavanjem v zeliščnem sloju vegetacije, se odrasli osebki pogosto ujamejo v pajkove mreže (Čelik, 1997). Paraziti vrste niso znani (Lhonore, 1996).

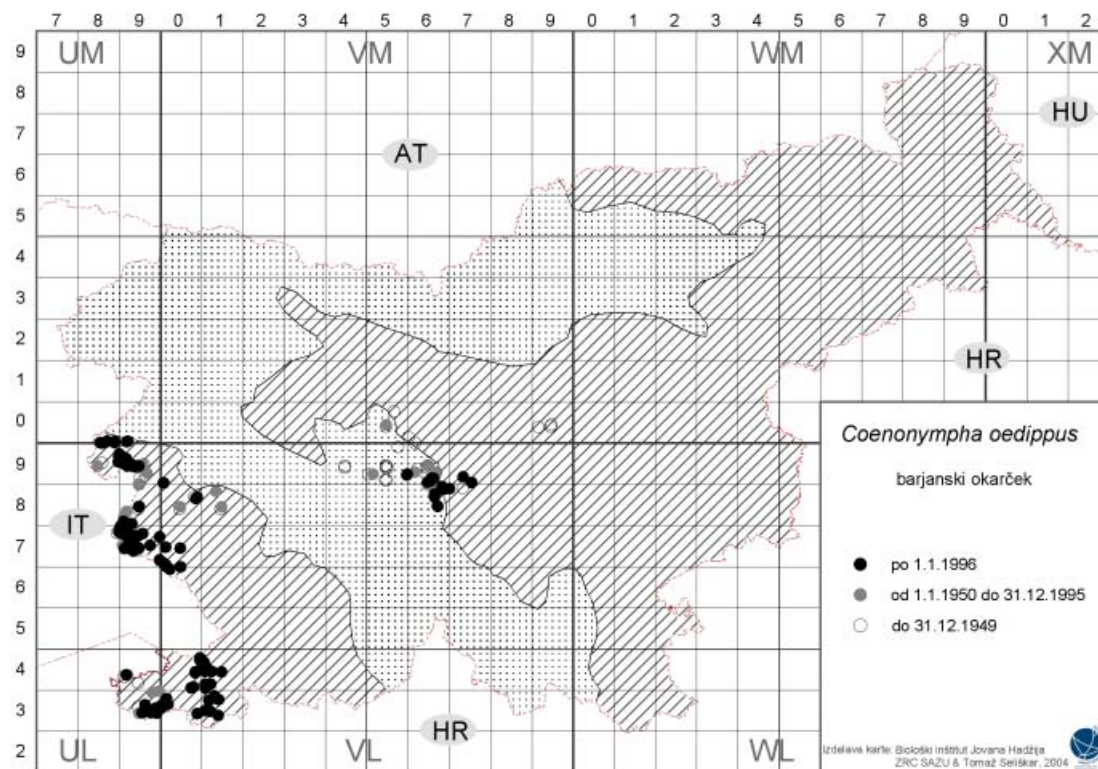
Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Barjanski okarček ima ponto–kaspjsko–južnosibirsko–mandžurijski tip razširjenosti (Varga, 1977). V Evropi živijo izolirane populacije v Franciji, Švici, Liechtensteinu, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Sloveniji, na Hrvaškem, na Madžarskem, na Poljskem in v Rusiji (Kudrna, 2002). Swaay in Warren (1998) navajata, da je vrsta prisotna tudi v Ukrajini in Belorusiji. V Španiji so vrsto prvič in zadnjič zabeležili leta 1988 v Navarri (južna pobočja Pirenejev na meji s Francijo) in jo po IUCN kategorijah ogroženosti zato opredeljujejo kot premalo znano vrsto (Munguira, 2002 ustni vir). Izven Evrope je vrsta razširjena od Urala preko južne Rusije, severnega in vzhodnega dela Mongolije, osrednjega in severovzhodnega dela Kitajske do rek Amur na severu in Ussuri na vzhodu, in Koreje do Japonske (Bozano, 2002).

Razširjenost vrste v Sloveniji

V osrednjem delu Slovenije so populacije barjanskega okarčka izumrle v okolici Ljubljane (Medno), na nekaterih območjih Ljubljanskega barja (Vič, Vnanje Gorice, Bevke, Podpeč, Matena, Želimeljščica, okolica Škofljice in Pijave Gorice) in v Zasavju (Sava) (Čelik in Rebeušek, 1996), v primorski regiji Slovenije pa na nekaterih območjih Goriških Brdih, Skalnice, Trnovskega gozda in Istre (Čelik, 2003).

Razširjenost barjanskega okarčka v Sloveniji je prikazana na sliki 18.

Slika 18: Razširjenost vrste *Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **358**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **27**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **189**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **101**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **228**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi

9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **LR/nt**
- Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera) (van Swaay C.A.M., Warren M.S., 1999): **CR**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **E**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščitena**

Ogroženost vrste

Vzroki ogroženosti: izoliranost populacij, majhnost in ranljivost populacij, nizek disperzijski potencial odraslih osebkov, specifične ekološke potrebe vrste in ogroženost habitata (Čelik, 2003).

Glavni dejavniki, ki ogrožajo preživetje populacij vrste *Coenonympha oedippus* v Evropi so poleg izoliranosti obstoječih populacij tisti, ki povzročajo uničenje in fragmentacijo habitata: hidromelioracije, agromelioracije, agrokemizacije, opuščanje rabe, ki vodi v zaraščanje habitata, košnja v habitatu v obdobju junij–avgust in urbanizacija.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v vseh območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Ugotavljanje in spremljanje velikosti najbolj ogroženih populacij z metodo ulova, markiranja in ponovnega ulova vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno proučiti razširjenost v nekaterih predlaganih območjih pSCI na Primorskem (Goriška Brda, južna in zahodna obrobja Banjščic in Trnovskega gozda, Istra).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev populacij na Primorskem,

- ugotoviti rastlinske vrste, ki so hranilne rastline gosenic primorskih populacij,
- proučiti značilnosti habitata v Goriških Brdih (vrstna in strukturna sestava vegetacije).
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in izoliranost populacij na Primorskem,
 - proučiti prostorsko strukturo populacij na Primorskem,
 - proučiti vpliv načina gospodarjenja s travišči na Primorskem na velikost populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti genski pretok (molekularne analize) med oddaljenimi populacijami na Primorskem,
 - ugotoviti genetske razlike med močvirskimi populacijami na Ljubljanskem barju in populacijami na suhih traviščih Primorske.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

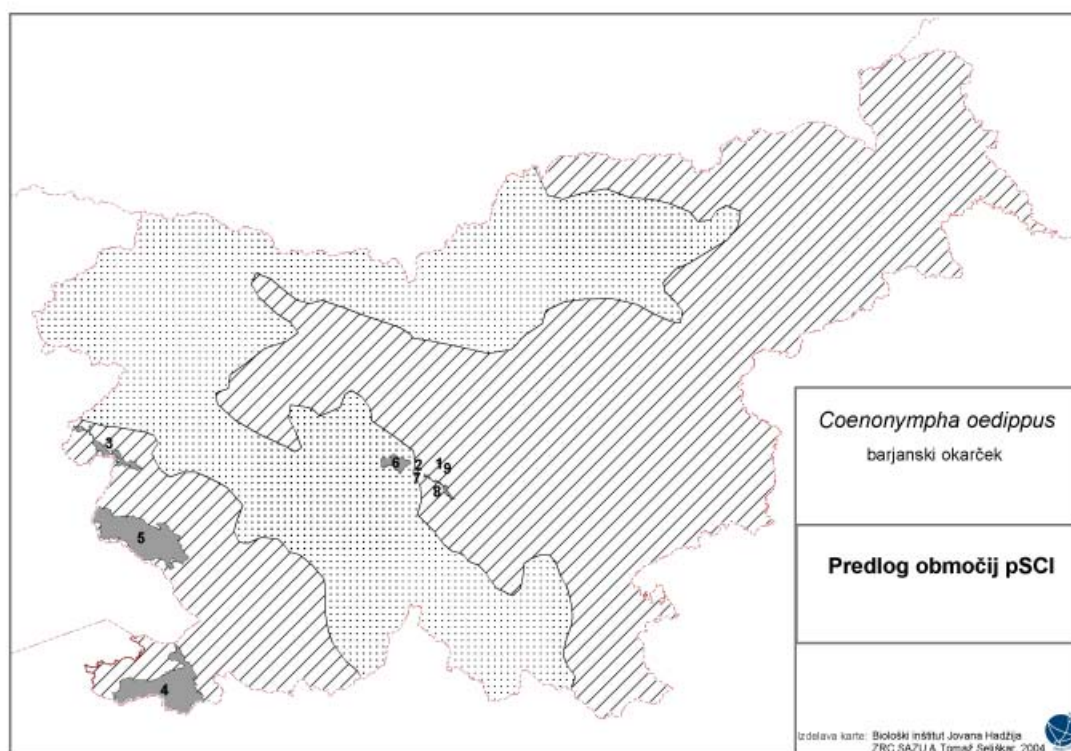
Število predlaganih pSCI območij: **9**

Površina predlaganih pSCI območij: **345,8 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **80 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Posebna odgovornost države (DODG), ker so populacije vrste v Sloveniji, poleg populacij, ki živijo v Italiji in Franciji, največje v Evropi.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za barjanskega okarčka v Sloveniji je prikazan na sliki 19.

Slika 19: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787) v Sloveniji.

1. Črna dolina

Osnovni podatki

Površina območja: **6,44 ha**

Centroid območja Y: **473920,8 m**

Centroid območja X: **92811,6 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje leži severno od mesta Grosuplje in avtoceste Ljubljana-Novo Mesto, zahodno od zaselka Dobje, na povirnem območju potoka Breg. Mokrotna dolina z nizkimi barji, močvirnimi travniki, trstičji in bogato obrežno vegetacijo ob ribniku na južnem delu doline, stisnjena pod gozdnata pobočja na severni, zahodni in južni strani. Na pobočjih na severovzhodnem obrobju doline so redki ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydrias aurinia, *Lycaena dispar*

2. Gorenje Blato

Osnovni podatki

Površina območja: **1,34 ha**

Centroid območja Y: **468680,2 m**

Centroid območja X: **90467,2 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.6.2001**

Opis

Območje leži na skrajnem jugovzhodnem robu Ljubljanskega barja, severovzhodno od Pijave Gorice, ob desnem pritoku potoka Strajanov breg. Nizko barje, ki ga s severne, vzhodne in južne strani obdajajo visoka gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydrys aurinia

3. Goriška Brda - Lijak

Osnovni podatki

Površina območja: **2221,57 ha**
Centroid območja Y: **394211,3 m**
Centroid območja X: **95624,9 m**
Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **3.7.2004**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Vrhovlje pri Kožbani na skrajnem severozahodnem robu Goriških Brd, preko južnega vznožja hriba Korada, grebena in južnih pobočij slemena Sabotin z reko Pevmico v dolini, jugozahodnih pobočij hriba Skalnica in jugozahodnih obronkov Trnovskega gozda do izvira potoka Lijak na skrajnem jugovzhodu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in polsuhih travišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdicev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin

- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzdrževanje primerne sukcesijskega stadija na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

4. Istra Z

Osnovni podatki

Površina območja: **14498,98 ha**
Centroid območja Y: **407541,8 m**
Centroid območja X: **38460,1 m**
Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **12.6.2004**

Opis

Območje slovenskega dela Istre pod Kraškim robom, kjer poteka vzhodne meja območja. Južno mejo predstavlja državna meja s Hrvaško. Zahodna meja je potok Drnica, severna meja pa poteka na odseku Šmarje-Marezige-Kubed-reka Rižana do vasi Dekani-Tinjan-Osp. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in polsuhih travnišč.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzdrževanje primerne sukcesijskega stadija na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih vlažnih traviščih
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Erannis ankeraria*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*

5. Kras

Osnovni podatki

Površina območja: **15772,55 ha**
Centroid območja Y: **401822,5 m**
Centroid območja X: **75004,4 m**
Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **27.6.2004**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Opatje selo na severozahodnem robu, do vasi Tomaj na jugovzhodu. Južna meja območja poteka večji del po državni meji z Italijo, severna pa po vznožju pogorja Črni hribi in južno od zaselka Lukovec in vasi Štanjel. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in ploskih travišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdičev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **B** (robna)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- vzdrževanje primerne sukcesijskega stadija na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*

6. Ljubljansko barje JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1686,46 ha**

Centroid območja Y: **463466,8 m**

Centroid območja X: **92927,5 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.6.2004**

Opis

Območje se razprostira severno od ceste Škofljica-Ig-Iška Loka-Matena-Brest. Na vzhodnem obrobju ga omejuje predel med vasema Škofljica in Babna Gorica, na severu Havptmance, zaselek Kožuh in Kozlarjeva gošča, na zahodu pa reka Iška. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih močvirnih in vlažnih travnikov, prehodnih barij, zaraščajočih mokrotnih travišč, močvirij s šašjem in trstičjem ter omrežje izsuševalnih kanalov in jarkov z bogato obrežno zeliščno vegetacijo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travišč
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - košnja celotne površine habitata naenkrat
- Košnja - način spravila pokošene trave (takoj in situ) (siliranje v silosih, bale...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opušcanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- vzpostaviti ugodni vodni režim in nadaljno rabo na izsušenih močvirnih traviščih
- izkrčiti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

7. Podblato

Osnovni podatki

Površina območja: **6,47 ha**

Centroid območja Y: **468833,4 m**

Centroid območja X: **89821,0 m**

Datum zajema: **23.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje leži na skrajnem jugovzhodnem robu Ljubljanskega barja, vzhodno od Pijave Gorice, v povirni dolini potoka Strajanov breg. Nizko barje in močvirni travniki, ki jih s severne, vzhodne in južne strani obdajajo visoka gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Košnja - strojna košnja (rotacijske kosilnice)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

8. Radensko polje - Bičje

Osnovni podatki

Površina območja: **376,17 ha**

Centroid območja Y: **474828,5 m**

Centroid območja X: **86906,1 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.6.2000**

Opis

Območje obsega večji del Radenskega polja, na severozahodu sega do močvirnih travnikov severno od Bičja. Vključuje predvsem ekstenzivno gospodarjene vlažne

travnike s posameznimi mejicami. Manjši delež predstavljajo zaraščajoči močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **N** (vrsta je prisotna, pomen območja še ni ovrednoten)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje

- preprečevanje zaraščanja z občasno košnjo izven vegetacijske sezone

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

9. Skobčev mlin

Osnovni podatki

Površina območja: **10,25 ha**

Centroid območja Y: **476066,6 m**

Centroid območja X: **91470,7 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **11.6.2003**

Opis

Območje leži severovzhodno od mesta Grosuplje, v dolini zgornjega dela potoka Stari breg, jugovzhodno od kmetije Zaver. Segga od razširitve doline potoka pri kmetiji Zaver na severozahodu, do Skobčevega mlina po toku navzgor na jugovzhodu. Prevladujejo vlažni do močvirni travniki, ki so v zgornjem in na severnem robu območja zarasli z visokim šašjem in drugim visokim steblikovjem.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje

- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečevanje nadaljnega zaraščanja z visokimi steblikami
- košnja in odstranitev vegetacije visokih steblik po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- prepoved uporabe težke mehanizacije na močvirnih travnikih
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

3.3.11. ***Eriogaster catax* (Linnaeus, 1758)**

Šifra vrste: 1074

Latinsko ime z avtorjem: *Eriogaster catax* (Linnaeus, 1758)

Sinonimi: *Phalaena catax* Linnaeus 1758, *Bombyx catax* L.

Slovensko ime: hromi volnoritec

Družina, poddružina: Lasiocampidae, Lasiocampinae

Morfološki opis

Samec: Dolge glavničaste antene so rdeče rjave barve, zobci svetlo rumeni. Glava, oprsje in zadek so rumenorjave barve. Osnovna barva zgornje strani sprednjega krila je zlato rumeno rjava. Poševno potekajoč širok rumen postdiskalni pas je na obeh straneh rjavo obrobljen. Marginalni pas je rdeče rjave barve. Značilna bela do rumeno bela diskalna pega je temno rjavo obrobljena. Zgornja stran zadnjih kril je svetlo do sivo rjava, s temnejšimi žilami in svetlejším marginalnim pasom. Spodnja stran kril je rumeno rjava. Samica: Kratke rumeno rjave glavničaste antene imajo zelo kratke zobce. Glava je temnorjava, oprsje in prvi segmenti zadka so rdeče rjavi, konica zadka je gosto sivo dlakava. Osnovna barva zgornje strani sprednjega krila je rdeče rjava do temno rjava. Ozek postdiskalni pas je okrasto rumen, marginalni rob je širok in svetlo rdeče rjav. Diskalna pega je enaka kot pri samcu. Zgornja stran zadnjih kril je svetlo rjave barve. Spodnja stran kril je rdeče rjava. (Freina & Witt, 1987; Pro Natura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 2000)

Podobna je vrsti *Eriogaster rimicola* Dennis & Schiffermüller, 1775.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta poseljuje toploljubna listopadna grmišča ter gozdne jase in robove toploljubnih listnatih gozdov, v katerih prevladujejo hrast (*Quercus* sp.), glog (*Crataegus* sp.) in črn trn (*Prunus spinosa* L.).

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 31.8121 Srednjeevropska toploljubna bazifilna grmišča s kalino in črnim trnom
- 31.8122 Submediteranska listopadna grmišča
- 34.41 Kserotermofilni gozdni robovi
- 41.7 Termofilni hrastovi gozdovi
- 84.2 Mejice in manjše skupine dreves in grmov

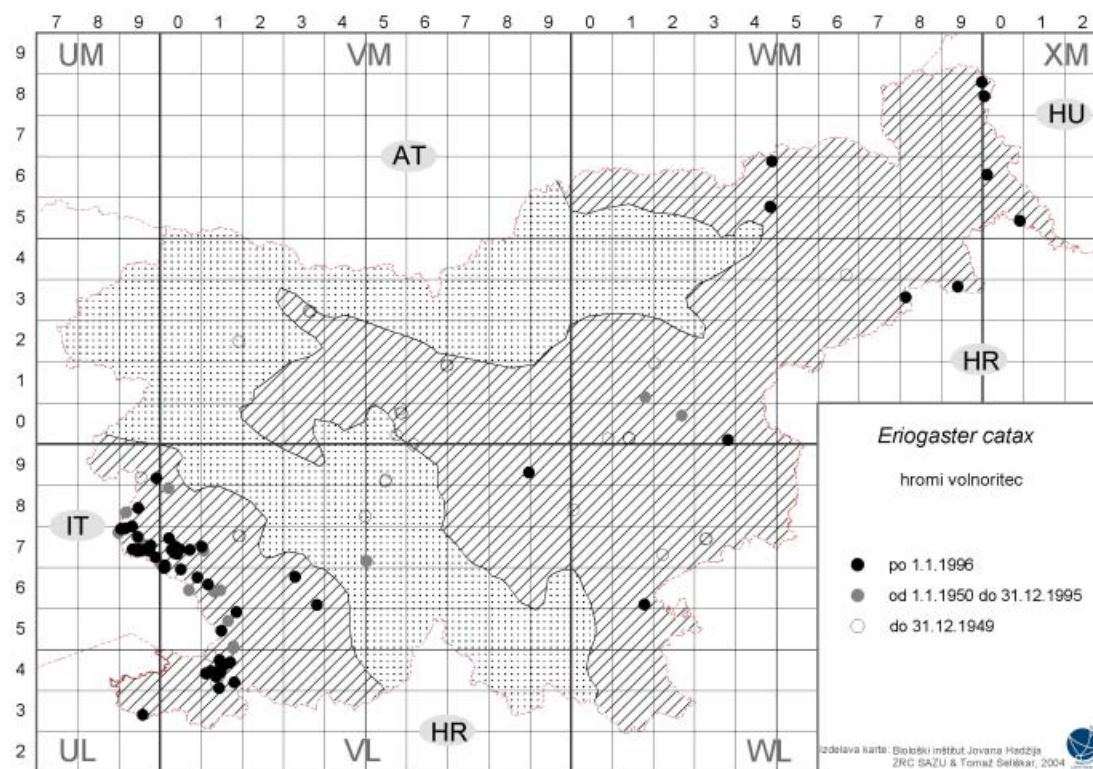
Hromi volnoritec je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebkovi se pojavljajo v septembru, oktobru in začetku novembra. Aktivni postanejo v poznih popoldanskih oziroma zgodnjih večernih urah (16.00-19.00) (Pro Natura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 2000). Samica odlaga jajčeca v ozki spirali na vejice hranilnih rastlin gosenic: hrast (*Quercus* sp.), črn trn (*Prunus spinosa* L.), glog (*Crataegus* sp.), hruška (*Pyrus* sp.), breza (*Betula* sp.), topol (*Populus* sp.), brest (*Ulmus* sp.), češmin (*Berberis* sp.) (Freina & Witt, 1987; Pro Natura-Schweizerischer Bund für Naturschutz, 2000). Vrsta prezimuje v stadiju jajčeca. Gosenice se izležejo aprila ali maja, v času cvetenja črnega trna. Med vejicami hranilnih rastlin si spredejo svilnato skupinsko gnezdo. Ugodni življenjski prostori gosenic so osončene in zavetrne jase, kjer je zračna vlaga visoka (Wiedemann in Köhler, 1996). Zabubijo se v kokonu na tleh.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Areal vrste je območje od severnega dela Iberskega polotoka preko zahodne, srednje in južne Evrope do Rusije. Na severu sega do severne Nemčije, na jugu preko Italije in Balkanskega polotoka do zahodne Azije (Ebert in sod., 1994).

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost hromega volnoritca v Sloveniji je prikazana na sliki 20.

Slika 20: Razširjenost vrste *Eriogaster catax* (Linnaeus, 1758) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **145**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **43**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **87**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **16**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **123**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;

- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje

4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- 2002 IUCN Red List of Threatened Species (<http://www.redlist.org/>): **DD**
- Bernska konvencija (Uradni list RS 55, 1999): **Priloga II**
- Habitatna direktiva: **Priloga II, IV**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **E**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Ekološke potrebe vrste v Sloveniji niso raziskane, zato stanja ogroženosti in dejavnikov ogrožanja ne moremo natančno opredeliti. Predpostavljamo, da so najpomembnejši dejavniki ogrožanja vrste predvsem spremembe v gospodarjenju z gozdovi (pogozdovanje, obsežne sečnje) in uporaba kemičnih sredstev v kmetijstvu (sadjarstvu).

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v vseh območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo štetja larvalnih gnezd v obdobju april-maj 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno raziskati razširjenost v slabo raziskanih območjih (Goriška Brda, Banjščice, Idrijsko, Polhograjsko in Posavsko hribovje, Brkini, Bela Krajina, Krško, Bizeljsko in Sotelsko gričevje, Ložniško in Hudinjsko gričevje).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - ugotoviti morebitne druge rastlinske vrste, ki so poleg črnega trna in gloga hranilne rastline gosenic v Sloveniji,
 - proučiti značilnosti habitata izven primorskega dela Slovenije (velikost, vrstna in strukturna sestava vegetacije),

- proučiti ekološke dejavnike, ki vplivajo na uspešnost larvalnega razvoja.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in prostorsko strukturo populacij (št. larvalnih gnezd/površino, razdalje med gnezdi...),
 - raziskati razmerje med številčnostjo larvalnih gnezd in številčnostjo odraslih osebkov v populaciji.

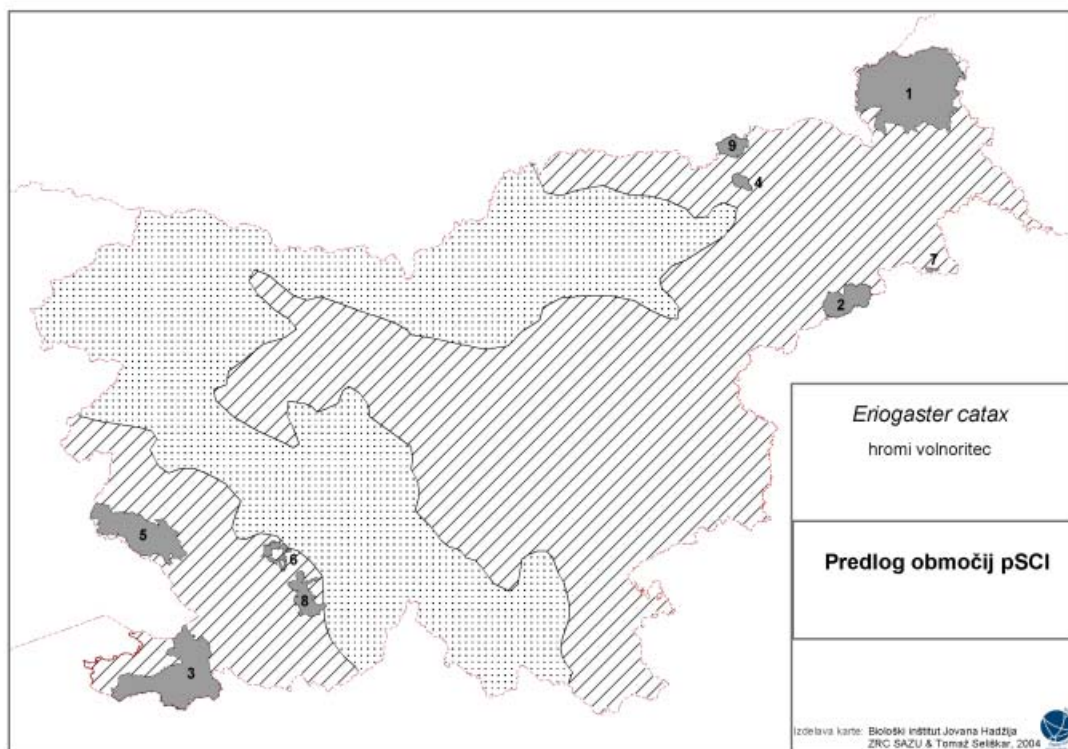
Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

Število predlaganih pSCI območij: 9

Površina predlaganih pSCI območij: **951,2 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **60 %**

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za hromega volnoritca v Sloveniji je prikazan na sliki 21.

Slika 21: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Eriogaster catax* (Linnaeus, 1758) v Sloveniji.

1. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**

Centroid območja Y: **589438,1 m**

Centroid območja X: **182847,3 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **7.6.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goriškega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščenimi vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Odstranjevanje živih mej in drugega grmovja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Colias myrmidone*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

2. Haloze V

Osnovni podatki

Površina območja: **6299,01 ha**

Centroid območja Y: **573809,4 m**

Centroid območja X: **131586,2 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino vzhodnih ali vinorodnih Haloz. Visok delež listnatih in mešanih gozdov na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki mejijo na ekstenzine travniške površine.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

3. Istra

Osnovni podatki

Površina območja: **23322,30 ha**
Centroid območja Y: **410811,3 m**
Centroid območja X: **40339,3 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.3.2004**

Opis

Območje slovenskega dela Istre s Kraškim robom in Podgorskim Krasom, kjer poteka vzhodna meja območja. Južno mejo predstavlja državna meja s Hrvaško. Zahodna meja je potok Drnica, severna meja pa poteka na odseku Šmarje-Marezige-Kubedreka Rižana do vasi Dekani-Tinjan-Osp-Socerb in nato po državni meji z Italijo do doline potoka Griža. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih

submediteranskih suhih in polsuhih travišč, grmišč, hrastovih gozdličev, zaraščajoče kraške gmajne in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Odstranjevanje živih mej in drugega grmovja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje ali odstranjevanje mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Erannis ankeraria*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

4. Kamnica

Osnovni podatki

Površina območja: **1235,35 ha**

Centroid območja Y: **548134,1 m**

Centroid območja X: **160353,5 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **17.4.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino zahodnih Slovenskih goric na prehodu v Kozjak. Visok delež listnatih in mešanih gozdov na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki mejijo na ekstenzine travniške površine ter gozdne doline potokov z bogato obrežno drevesno zarastjo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Leptidea morsei*

5. Kras

Osnovni podatki

Površina območja: **15772,55 ha**

Centroid območja Y: **401822,5 m**

Centroid območja X: **75004,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **30.4.2004**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Opatje selo na severozahodnem robu do vasi Tomaj na jugovzhodu. Južna meja območja poteka večji del po državni meji z Italijo, severna pa po vznožju pogorja Črni hribi in južno od zaselka Lukovec in vasi Štanjel. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in polsuhih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdičev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travnišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Odstranjevanje živih mej in drugega grmovja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje ali odstranjevanje mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Euphydryas aurinia*

6. Nanoščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1748,63 ha**
Centroid območja Y: **434871,8 m**
Centroid območja X: **70171,2 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **28.9.2000**

Opis

Območje obsega porečje reke Nanoščice med vasjo Hruševje in mestom Postojna, vključno s porečjema potoka Karantan in reke Pivke od Postojne do vasi Prestranek. Ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje ali odstranjevanje mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

7. Obrež

Osnovni podatki

Površina območja: **206,85 ha**

Centroid območja Y: **594340,3 m**

Centroid območja X: **139016,2 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **29.4.2004**

Opis

Območje obsega del poljedelske pokrajine pri kraju Obrež, severno od reke Drave v Spodnjem Podravju. Visok delež grmišč in gozdnih robov s črnim trnom in glogom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje
- Hidromelioracije - umetne potopitve obrečnih predelov
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje

- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

/

8. Pivka

Osnovni podatki

Površina območja: **4588,92 ha**

Centroid območja Y: **442087,2 m**

Centroid območja X: **59556,2 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.5.2004**

Opis

Območje se razteza vzhodno od ceste Prestranek-Pivka, v poplavnem območju reke Pivke med vasema Petelinje na severu in Bač na jugu, do jugozahodnih obronkov pogorja Javorniki. Vključuje občasna jezera: Petelinjsko, Palško, Veliko in Malo Drskovško, Zagorsko, Bačko in Kalško. Ekstenzivno gospodarjena in opuščena suha in polsuha travišča, vlažni travniki, zaraščajoča kraška gmajna, gozdne jase in poti.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- x Odstranjevanje živih mej in drugega grmovja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti odstranjevanje mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

9. Plač

Osnovni podatki

Površina območja: **2842,59 ha**

Centroid območja Y: **545997,0 m**

Centroid območja X: **168978,4 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **2.10.2003**

Opis

Območje obsega del zahodnih Slovenskih goric severno od reke Pesnice. Visok delež gozdnih robov in grmišč s črnim trnom in glogom na suhih in toplih pobočjih, ki mejijo na ekstenzivne travniške površine.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travnišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- renaturacija habitata na območju izoliranih populacij
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria

3.3.12. ***Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761)**

Šifra vrste: 1078

Latinsko ime z avtorjem: *Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761)

Sinonimi: *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761), *Phalaena quadripunctaria* Poda, 1761, *Phalaena plataginis* Scopoli, 1763, *Euplagia hera* Linnaeus, 1767, *Euplagia latefasciata* Bubacek, 1915

Slovensko ime: črtasti medvedek

Družina, poddružina: Arctiidae, Callimorphinae

Morfološki opis

Krila so zeleno črna, s kovinskim sijajem, s svetlo rumenim notranjim robom. Na prvi in drugi tretjini zgornjega roba sprednjega krila potekata poševno navzven dve umazano beli prečni progi, tretja je vzporedna zunanjemu robu krila in poteka ob njem in z drugo linijo oblikuje obliko črke V. Med korenem krila in drugo poševno linijo so lahko še bolj ali manj izražene do tri tanke poševne proge. V spodnjem delu zunanjega roba krila, v bližini zadnjih kril, je v beli podlagi še več okroglih črnih pik, ki so lahko različno velike. Zadnja krila so cinober rdeča, z dvema večjima črnima pikama in širšo črno progo v apikalnem delu spodnjega krila. Glava je svetlo rumena, oprsje ima dve rumeni vzdolžni progi. Zadek je cinober rdeč s stranskimi majhnimi črnimi pikami, ki tvorijo proge. Tipalke so tanke, nitaste, rahlo nazobčane, temno rjave. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta je razširjena od nižin do gozdne meje. Poseljuje senčne, vlažne, nekoliko hladnejše predele v gozdovih toplih območij (doline, depresije, struge). Pogosta je tudi v bližini grmišč, kamnolomov, na skalnatih pobočjih poraslimi z grmišči, kjer je veliko hranilnih rastlin odraslih osebkov, na katerih podnevi srkajo nektar.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 31.8 Grmišča pred zaraščanjem v gozd
- 31.871 Gozdne čistine z vegetacijo visokih steblik
- 31.872 Gozdne čistine z grmovno vegetacijo
- 37.7 Nitrofilni gozdni robovi in vlažno obrečno visoko steblikovje
- 86.41 Opuščeni kamnolomi, peskokopi, gramoznice

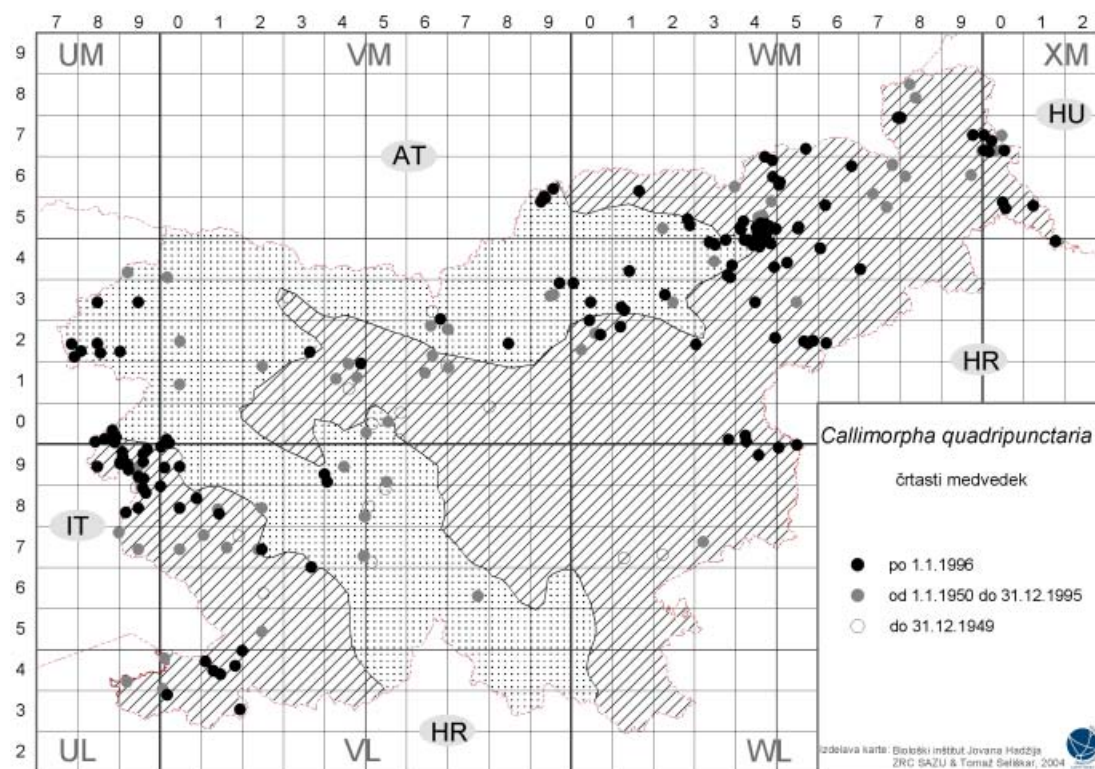
Črtasti medvedek je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo od julija do avgusta. Gosenica je polifagna. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv (*Lamium* sp.), vrbovcev (*Epilobium* sp.) in drugih zelišč v podrasti. Po prezimitvi se hranijo z listi grmovnih vrst: leska (*Corylus* sp.), robida (*Rubus* sp.), kosteničevje (*Lonicera* sp.), navadna metla (*Sarothamnus* sp.). Najbolj pomembne hranilne rastline metuljev so konjska griva (*Eupatorium cannabinum* L.), navadna dobra misel (*Origanum vulgare* L.), gadovec (*Echium* sp.), osati (*Cirsium* sp.), mete (*Mentha* sp.) in tudi druge medonosne rastline, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči. V dopoldanskem in popoldanskem se odrasli osebki hranijo, ponoči pa se pariyo in radi priletijo na svetlobne pasti.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta je razširjena od Iberskega polotoka in južne Anglije preko srednje in vzhodne Evrope, Apeninskega in Balkanskega polotoka, Turčije, Egejskega otočja in Bližnjega Vzhoda do Kavkaza in južnega Turkmenistana. Na severu sega areal vrste do Baltika.

Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost črtastega medvedka v Sloveniji je prikazana na sliki 22.

Slika 22: Razširjenost vrste *Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761) v Sloveniji.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **324**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **101**
- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **240**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **120**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **202**

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;

- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konzultiranih specialistov;
- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmnetacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje

4. Toplotno onesnaženje
5. Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev
15. Naseljevanje alohtonih vrst
16. Širjenje invazivnih vrst
17. Drugo.

Varstveni status

- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščitena**

Ogroženost vrste

V Sloveniji globalno vrsta ni ogrožena. Ogrožene so populacije na območjih, kjer gozdni rob redno kosijo, uporabljajo agrokemična sredstva pri gospodarjenju s travniškimi površinami na gozdnem robu, oziroma, kjer izginjajo medonosne rastline zaradi intenzivnega zaraščanja.

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v vseh območjih Natura 2000 vsake 5 let.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti v izbranih območjih, ki so bistvenega pomena za ohranitev vrste z metodo transekta 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno raziskati horizontalno in vertikalno razširjenost vrste v Sloveniji.
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost in velikost populacij,
 - proučiti vpliv različnih načinov gospodarjenja z gozdom na številčnost populacij.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

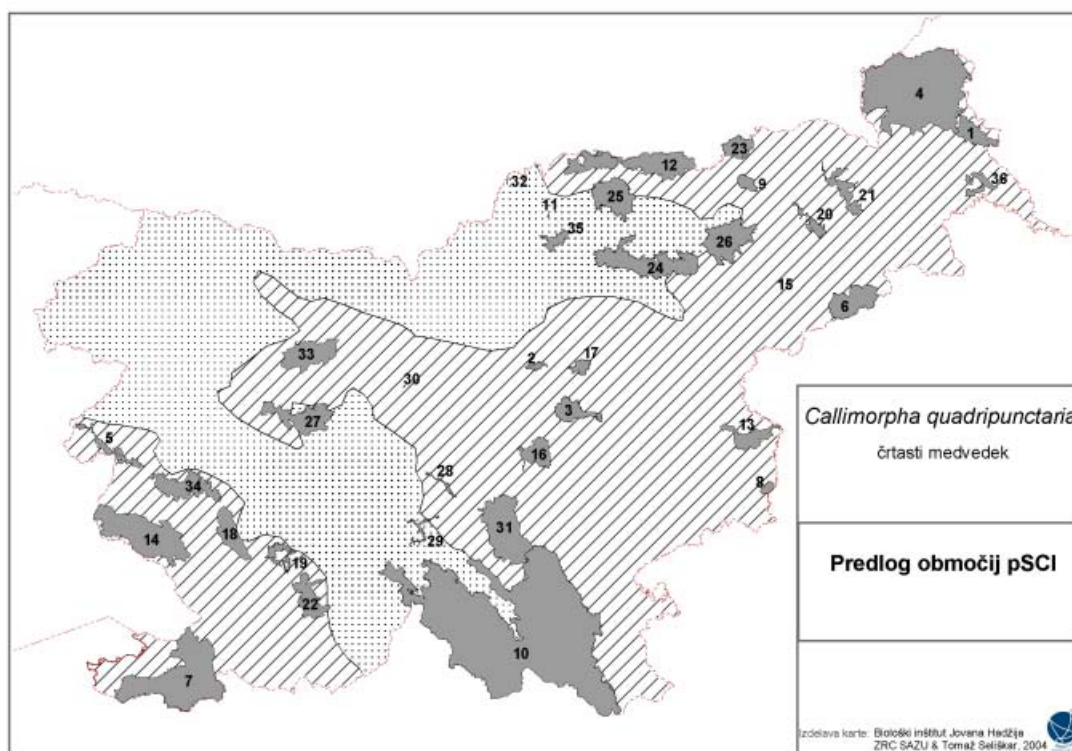
Število predlaganih pSCI območij: **36**

Površina predlaganih pSCI območij: **3043,8 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **60 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Prednostna vrsta (DPRIOR). Vrsta je na ozemlju Slovenije splošno razširjena, zato smo zanjo primerna območja izbrali znotraj tistih območij, ki smo jih kot pSCI opredelili za druge obravnavane vrste. Prvemu pravilu (min. 80 % populacije) smo delno zadostili tako, da smo omenjenim izbranim območjem dodali še območje Kočevsko, ki je pSCI območje za velike zveri v Sloveniji..

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za črtastega medvedka v Sloveniji je prikazan na sliki 23.

Slika 23: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761) v Sloveniji.

1. Bukovnica

Osnovni podatki

Površina območja: **3518,11 ha**

Centroid območja Y: **603127,0 m**

Centroid območja X: **172390,0 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2003**

Opis

Območje se razprostira na širšem območju Bukovniških gozdov, med kraji: Čikečka vas, Motvarjevci, Kobilje, meja z Madžarsko, Dobrovnik, Bukovniško jezero, Strehovci, Bogojina in Vučja Gomila. Vključuje subpanonski, pretežno listnati gozd bukve, hrasta in belega gabra s posameznimi predeli vlažnega poplavenga gozda, vlažne travnike, od katerih se nekateri zaraščajo ali pa jih lastniki izsušujejo in preoravajo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

2. Čemšeniška planina

Osnovni podatki

Površina območja: **516,04 ha**

Centroid območja Y: **497080,4 m**

Centroid območja X: **115866,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega predvsem južna pobočja Čemšeniške planine in je na približno 60 % površine poraslo z mešanim listopadnim gozdom. Za vrsto pomembni so predvsem pestro strukturirani gozdni robovi, poti in jase.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia

3. Čimerno

Osnovni podatki

Površina območja: **3415,18 ha**

Centroid območja Y: **505888,4 m**

Centroid območja X: **104955,2 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Opis

Območje se pričinja na vzhodu z južno eksponiranimi pobočji Jelovega nad Radečami in se razteza proti zahodu do Šklendrovca in tako zajema širši kompleks

Kuma. Na območju je gozdnatost približno 70 %, polsuhi ekstenzivno gospodarjeni travniki predstavljajo približno 15 % negozdnih površin.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

4. Goričko

Osnovni podatki

Površina območja: **39107,44 ha**

Centroid območja Y: **589438,1 m**

Centroid območja X: **182847,3 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.2003**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino Goriškega. Llistnati in mešani gozdovi na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, grmišča in mejice črnega trna

in gloga, grape in doline z ekstenzivno in intenzivno gospodarjenimi ali opuščenimi vlažnimi in močvirnimi travniki, obrežna vegetacija ter suha travišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja robnih delov travniških površin ob gozdu 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Colias myrmidone, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

5. Goriška Brda - Lijak

Osnovni podatki

Površina območja: **2221,57 ha**

Centroid območja Y: **394211,3 m**

Centroid območja X: **95624,9 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **4.8.2004**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Vrhovlje pri Kožbani na skrajnem severozahodnem robu Goriških Brd, preko južnega vznožja hriba Korada, grebena in južnih pobočij slemena Sabotin z reko Pevmico v dolini, jugozahodnih pobočij hriba Skalnica in jugozahodnih obronkov Trnovskega gozda do izvira potoka Lijak na skrajnem jugovzhodu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in ploskih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdicev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdskih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

6. Haloze V

Osnovni podatki

Površina območja: **6299,01 ha**

Centroid območja Y: **573809,4 m**

Centroid območja X: **131586,2 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino vzhodnih ali vinorodnih Haloz. Visok delež listnatih in mešanih gozdov na suhih in toplih pobočjih s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki mejijo na ekstenzivne travniške površine.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

7. Istra

Osnovni podatki

Površina območja: **23322,30 ha**

Centroid območja Y: **410811,3 m**
Centroid območja X: **40339,3 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.8.2004**

Opis

Območje slovenskega dela Istre s Kraškim robom in Podgorskim Krasom, kjer poteka vzhodna meja območja. Južno mejo predstavlja državna meja s Hrvaško. Zahodna meja je potok Drnica, severna meja pa poteka na odseku Šmarje-Marezige-Kubedreka Rižana do vasi Dekani-Tinjan-Osp-Socerb in nato po državni meji z Italijo do doline potoka Griža. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in polsuhih travišč, grmišč, hrastovih gozdičev, zaraščajoče kraške gmajne in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje v vegetacijski sezoni ali po koncu vegetacijske sezone (september-oktober) na robnih travniških površinah ob gozdu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Erannis ankeraria*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

8. Jovsi

Osnovni podatki

Površina območja: **626,71 ha**

Centroid območja Y: **553186,3 m**
Centroid območja X: **86322,6 m**
Datum zajema: **30.08.2004**

Opis

Območje obsega prostor med reko Sotlo (na državni meji s Hrvaško) na vzhodu, pri Dobovi, Malim Obrežem, Podvinjem, Kapelami, Jereslavcem in Rakovcem. Vključuje vlažna travišča in vlažni subpanonski gozd.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar

9. Kamnica

Osnovni podatki

Površina območja: **1235,35 ha**
Centroid območja Y: **548134,1 m**
Centroid območja X: **160353,5 m**
Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **23.7.1995**

Opis

Območje obsega gričevnato pokrajino zahodnih Slovenskih goric na prehodu v Kozjak. Visok delež listnatih in mešanih gozdov na suhih in toplih pobočjih s

sonaravnimi gozdnimi robovi, ki mejijo na ekstenzine travniške površine ter gozdnate doline potokov z bogato obrežno drevesno zarastjo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Eriogaster catax, *Leptidea morsei*

10. Kočevsko

Osnovni podatki

Površina območja: **106966,19 ha**
Centroid območja Y: **492092,8 m**
Centroid območja X: **52200,8 m**
Datum zajema: **07.09.2004**

Opis

Območje je predlagano pSCI območje za velike zveri v Sloveniji. Pretežno gozdnata pokrajina s pestro strukturiranimi gozdnimi robovi.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- košnja na gozdnem robu 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Leptidea morsei*, *Lycaena dispar*,
Nymphalis vaualbum

11. Kotlje

Osnovni podatki

Površina območja: **7,47 ha**
Centroid območja Y: **499988,3 m**
Centroid območja X: **152407,2 m**
Datum zajema: **13.11.2003**

Opis

Območje leži v dolini Črnega potoka, vzhodno od naselja Kotlje. Obsega več manjših travnikov v dolini in na pobočjih. Travniki so večinoma vlažni, na pobočjih pa prehajajo v mezofilne do suhe travnike. V okolici prevladuje mešan gozd, ob robovih pa tudi grmovna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

Colias myrmidone, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*

12. Kozjak

Osnovni podatki

Površina območja: **11678,79 ha**

Centroid območja Y: **521413,6 m**

Centroid območja X: **165084,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Opis

Območje obsega večji del Kozjaka med Svetim Duhom pri Dravogradu na zahodu do Gradišča na vzhodu. Obsega večje število dolin s potoki na območju med Dravo in državno mejo z Avstrijo. Senčne doline z dobro ohranjeno vegetacijo gozdnih robov, vlažnimi travniki in jasami; manjše število močvirnih travnikov na vzhodnem delu območja; omrežje gozdnih cest v predelih z mešanim gozdom.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

13. Kozjansko - Bizeljsko

Osnovni podatki

Površina območja: **3719,56 ha**
Centroid območja Y: **548817,1 m**
Centroid območja X: **98679,5 m**
Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **10.8.2003**

Opis

Območje obsega jugozahodna pobočja Vetrnika in gričevnat svet Orlice. Prevladujejo topli, svetli hrastovi in bukovi gozdovi, v manjšem delu mešani in smrekov gozd ter suhi in plosuhi travniki na pobočjih gričevja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Leptidea morsei, *Lycaena dispar*

14. Kras

Osnovni podatki

Površina območja: **15772,55 ha**

Centroid območja Y: **401822,5 m**

Centroid območja X: **75004,4 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **15.8.1994**

Opis

Območje, ki se v smeri SZ-JV razprostira od vasi Opatje selo na severozahodnem robu do vasi Tomaj na jugovzhodu. Južna meja območja poteka večji del po državni meji z Italijo, severna pa po vznožju pogorja Črni hribi in južno od zaselka Lukovec in vasi Štanjel. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in plosuhih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne, grmišč, mejic, gozdicev in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje v vegetacijski sezoni ali po koncu vegetacijske sezone (september-oktober) na robnih travniških površinah ob gozdu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*

15. Majšperk

Osnovni podatki

Površina območja: **5,84 ha**

Centroid območja Y: **556627,9 m**

Centroid območja X: **133747,3 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje leži v osrednjem delu doline reke Dravinje, južno od naselja Majšperk. Za območje so značilni ekstenzivni vlažni travniki, jarki in listnati gozdovi v poplavnem pasu Dravinje.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travnišč
- Agromelioracije - zasipavanje depresij, jarkov, kanalov, močvirij, barij, ribnikov
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja industrijskega območja
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

16. Mirenščica

Osnovni podatki

Površina območja: **3531,49 ha**

Centroid območja Y: **497318,9 m**

Centroid območja X: **94802,5 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Opis

Območje leži približno 7 km severozahodno od mesta Trebnje, med vasmi Velika Goba na severu, Tihaboj na vzhodu, Čatež na jugu in Mišji Dol na zahodu. Obsega povirje potoka Mirenščica. Ekstenzivno gospodarjeni močvirni in vlažni travniki ter prehodna barja, močvirja s šašjem ter topli in svetli hrastovi gozdovi na južnih pobočjih in ovršjih gričev.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja obrežnih travišč in travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Leptidea morsei*, *Lycaena dispar*

17. Mrzlica

Osnovni podatki

Površina območja: **1160,95 ha**

Centroid območja Y: **507931,6 m**

Centroid območja X: **115710,9 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega širši kompleks zasavskega hriba Mrzlica s približno 70 % gozdnatostjo. Za vrsto pomembni so predvsem pestro strukturirani gozdni robovi, poti in jase.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

18. Nanos - Mlake

Osnovni podatki

Površina območja: **4620,39 ha**
Centroid območja Y: **423028,9 m**
Centroid območja X: **75199,9 m**
Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **13.8.1987**

Opis

Območje obsega ovršni, planotast svet Nanosa in njegova jugo-jugozahodna pobočja, od vasi Vrhpolje na severozahodu do vasi Razdrto in Veliko Ubeljsko na jugovzhodu. Vključuje vlažne travnike ob vznožju Nanosa, ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travišča, zaraščajočo kraško gmajno, tople hrastove in mešane gozdove.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

19. Nanoščica

Osnovni podatki

Površina območja: **1748,63 ha**
Centroid območja Y: **434871,8 m**
Centroid območja X: **70171,2 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **22.8.2004**

Opis

Območje obsega porečje reke Nanoščice med vasjo Hruševje in mestom Postojna, vključno s porečjema potoka Karantan in reke Pivke od Postojne do vasi Prestranek. Ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja obrežnih travišč in travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Eriogaster catax, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

20. Osrednje Slovenske Gorice JZ

Osnovni podatki

Površina območja: **1398,93 ha**

Centroid območja Y: **564135,8 m**
Centroid območja X: **150309,5 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Opis

Območje obsega jugozahodni del osrednjih Slovenskih Goric, predvsem dolinske dele ob potokih Rogoznica, Grajna in Jablanški potok. Redki ohranjeni ekstenzivno gospodarjeni vlažni travniki, deloma močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

21. Osrednje Slovenske Gorice V

Osnovni podatki

Površina območja: **3114,76 ha**
Centroid območja Y: **571698,5 m**
Centroid območja X: **158616,4 m**
Datum zajema: **25.08.2004**

Opis

Območje leži v osrednjih Slovenskih Goricah, vzhodno od Lenarta. Obsega več vzhodnih pritokov reke Pesnice, med katerimi so najpomembnejši potoki Ročica, Mala Brnca, Andrenski, Župetinski, Smolinski in Cogetinski potok. Ohranjeni večji ali manjši fragmenti ekstenzivno gospodarjenih vlažnih travnikov, manj je delno zaraščenih močvirnih travnikov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

22. Pivka

Osnovni podatki

Površina območja: **4588,92 ha**
Centroid območja Y: **442087,2 m**
Centroid območja X: **59556,2 m**
Datum zajema: **26.08.2004**

Opis

Območje se razteza vzhodno od ceste Prestranek-Pivka, v poplavnem območju reke Pivke med vasema Petelinje na severu in Bač na jugu, do jugozahodnih obronkov pogorja Javorniki. Vključuje občasna jezera: Petelinjsko, Palško, Veliko in Malo Drskovško, Zagorsko, Bačko in Kalško. Ekstenzivno gospodarjena in opuščena suha in polsuha travišča, vlažni travniki, zaraščajoča kraška gmajna, gozdne jase in poti.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- zagotavljanje mozaične košnje v vegetacijski sezoni ali po koncu vegetacijske sezone (september-oktober) na robnih travniških površinah ob gozdu
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini

Nahajališča ostalih vrst v območju

Eriogaster catax, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*

23. Plač

Osnovni podatki

Površina območja: **2842,59 ha**

Centroid območja Y: **545997,0 m**

Centroid območja X: **168978,4 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **18.7.2003**

Opis

Območje obsega del zahodnih Slovenskih goric severno od reke Pesnice. Visok delež gozdnih robov in grmišč s črnim trnom in glogom na suhih in toplih pobočjih, ki mejijo na ekstenzine travniške površine.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin

- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja 1x v letu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Eriogaster catax

24. Pohorje J

Osnovni podatki

Površina območja: **11178,39 ha**

Centroid območja Y: **523968,9 m**

Centroid območja X: **141177,0 m**

Datum zajema: **07.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **24.8.2002**

Opis

Območje obsega jugozahodni in južni del pohorskega masiva, vznožje severnega pobočja Paškega Kozjaka in povodje potoka Ponkvica v severovzhodnem izteku Mozirskih planin. Pomembni so predvsem sonaravni gozdni robovi in bogata obrežna vegetacija ob potokih ter ekstenzivno gospodarjeni travniki na pobočjih ob gozdnem robu.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - regulacije strug
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavljanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavljanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja enkrat na 2-3 leti po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*

25. Pohorje S

Osnovni podatki

Površina območja: **6711,84 ha**
Centroid območja Y: **515907,5 m**
Centroid območja X: **156990,2 m**
Datum zajema: **06.09.2004**

Opis

Območje obsega del severnih pobočij Pohorja med potokoma Cerkvénica in Vuhreščica s pritoki. Za območje so značilne gozdnate doline potokov, predvsem s sestoji velikega jesena, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija ter ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih v bližini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primetnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*

26. Pohorje V

Osnovni podatki

Površina območja: **8044,85 ha**

Centroid območja Y: **543526,1 m**

Centroid območja X: **146511,7 m**

Datum zajema: **06.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **16.8.2003**

Opis

Območje obsega vzhodna pobočja Pohorja z mozaikom gozdnih in travniških površin ter dolinami številnih potokov. Visok delež suhih in toplih gozdov s sonaravnimi gozdnimi robovi, ki prehajajo v suhe travnike in gozdnatih dolin potokov s travniki v bližini.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Požiganje - travišč, grmišč in mejic v vegetacijski sezoni
- Urbanizacija - izgradnja stanovanjskega naselja
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje komunikacijskega in energetskega omrežja (ceste, mostovi, viadukti, el. daljnovodi, plinovodi...)
- Urbanizacija - izgradnja hidroenergetskih objektov
- Urbanizacija - izgradnja komunalne infrastrukture
- Urbanizacija - izgradnja in širjenje deponij
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travišč)
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne in obcestne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- zagotavljanje mozaične košnje
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih traviščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti požiganje travišč, mejic in drugih grmišč v vegetacijski sezoni
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Colias myrmidone, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas matura*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*

27. Polhograjsko hribovje

Osnovni podatki

Površina območja: **6884,98 ha**

Centroid območja Y: **440303,5 m**

Centroid območja X: **103393,7 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Opis

Območje se razteza na jugozahodnih obronkih Polhograjskega hribovja, od mesta Polhov Gradec na vzhodu do vasi Trebija na zahodu. Vključuje povirja potokov Mala in Velika Božna, Mala voda in Brebavščica. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Poljanščico na severu in Gradaščico na jugu. Južna meja je dolina potoka Mala voda in greben nad Žirovskim vrhom. Tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - prezgodnja košnja

- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja obrežnih travišč in travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*

28. Radensko polje - Bičje

Osnovni podatki

Površina območja: **376,17 ha**

Centroid območja Y: **474828,5 m**

Centroid območja X: **86906,1 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Opis

Območje obsega večji del Radenskega polja, na severozahodu sega do močvirnih travnikov severno od Bičja. Vključuje predvsem ekstenzivno gospodarjene vlažne travnike s posameznimi mejicami. Manjši delež predstavljajo zaraščajoči močvirni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **C** (povprečna ali zmanjšana)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

29. Rašica

Osnovni podatki

Površina območja: **599,34 ha**

Centroid območja Y: **469100,5 m**

Centroid območja X: **76421,9 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Opis

Območje zahodno od vasi Velike Lašče obsega povirje potoka Rašica, ki vključuje dolino potokov Rašica, Robarica, Veliki Graben (Mišja dolina) in Kozmanjka s stranskimi dolinami manjših potočkov (Kobilji curek, Črna voda, Črni graben, Stara voda, Kališki potok, Kozmanjka, Podleščica, Kozarščica itd.), do ponora pri vasi Ponikve. Povirna in nizka barja, ekstenzivno gospodarjeni in opuščeni močvirni in vlažni travniki, močvirja s šašjem in trstičjem, poplavni gozdovi, grmišča in mejice, bogata obrežna zeliščna, grmovna in drevesna vegetacija, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter ekstenzivno gospodarjeni suhi travniki in gozd na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja obrežnih travišč in travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*

30. Spodnje Dobeno

Osnovni podatki

Površina območja: **6,02 ha**

Centroid območja Y: **465071,2 m**

Centroid območja X: **110978,9 m**

Datum zajema: **13.11.2003**

Opis

Območje obsega več manjših vlažnih travniških površin in nizko barje v povirnem delu manjšega potoka, zahodno od Loke pri Mengešu. Vključuje le odprte travniške in močvirne površine, saj je večji del doline zarasel z jelšo.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Lycaena dispar*

31. Suha Krajina

Osnovni podatki

Površina območja: **12612,19 ha**

Centroid območja Y: **489606,8 m**

Centroid območja X: **76056,6 m**

Datum zajema: **26.08.2004**

Opis

Območje zahodno od Novega Mesta obsega osrednji del Suhe Krajine med vasmi Primča vas na zahodu, Hinje na jugu in Lašče na vzhodu, ter območje severno od reke Krke med vasmi Gabrovčec na zahodu, Sela pri Šumberku na severu in Orlaka na vzhodu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in opuščenih suhih travnišč, zaraščajoče kraške gmajne ter toplih in svetlih hrastovih in mešanih gozdov na južnih pobočjih in ovršjih vzpetin.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Leptidea morsei*

32. Šentanelška reka

Osnovni podatki

Površina območja: **6,95 ha**
Centroid območja Y: **490006,6 m**
Centroid območja X: **160876,9 m**
Datum zajema: **13.11.2003**

Opis

Območje obsega spodnji del doline Belškega potoka, kjer so poleg gozda prisotne tudi odprte površine. Prevladuje robna vegetacija ob gozdni poti, v začetnem delu doline so prisotni tudi vlažni do mezofilni travniki.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)
Gostota in velikost populacije (VPOP): **D** (zanemarljiv)
Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)
Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)
Splošna ocena območja (VOC): **C** (vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba

Nahajališča ostalih vrst v območju

Hypodryas maturna

33. Škofjeloško hribovje V

Osnovni podatki

Površina območja: **6834,41 ha**

Centroid območja Y: **442087,1 m**

Centroid območja X: **118702,9 m**

Datum zajema: **31.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **8.8.2004**

Opis

Območje leži sverno od mesta Škofja Loka in obsega porečje reke Selščice. Razteza se od vasi Železniki na severozahodu do mesta Kranja na vzhodu. Severna meja območja poteka po grebenu, ki je razvodje med reko Selščico na jugu in Savo na severu, južna meja je razvodje med Selščico na severu in Poljanščico na jugu. Grape, tople in vlažne doline s svetlimi, mladimi sestoji predvsem velikega jesena in trepetlike, bogata zeliščna in grmovna obrežna vegetacija, ekstenzivno gospodarjena suha travišča na pobočjih, omrežje makadamskih cest in drugih golih (peščenih, skalnatih) površin ter gozdnata pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Košnja - prezgodnja košnja
- Košnja - odstranjevanje obrežne vegetacije

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre obrežne vegetacije v vegetacijski sezoni
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih primernih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območjih na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Colias myrmidone, Euphydryas aurinia, Hypodryas maturna, Lycaena dispar

34. Trnovski gozd J

Osnovni podatki

Površina območja: **6422,52 ha**

Centroid območja Y: **411973,8 m**

Centroid območja X: **86583,8 m**

Datum zajema: **25.08.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **4.8.1998**

Opis

Območje obsega greben in južna pobočja Trnovskega gozda od vasi Vitovlje na zahodu do Ajdovščine na vzhodu ter plato med vasjo Predmeja na severozahodu in vrhom Kovk na jugovzhodu. Ekstenzivno gospodarjena in opuščena submediteranska suha in polsuha kolinska, submontanska in montanska travišča, zaraščajoča kraška gmajna, vlažne gozdnate doline in pobočja.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **B** (od 2% do 15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Intenzivno kmetijstvo - gnojenje
- Intenzivno kmetijstvo - uporaba agrokemičnih sredstev (pesticidi, insekticidi, apnenje travnikov...)
- Gospodarjenje z gozdom
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - prezgodnja košnja

- Košnja - večkratna (prepogosta) košnja v letu

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- košnja travnikov ob gozdnem robu po koncu vegetacijske sezone (september-oktober)
- zagotavljanje mozaične košnje
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- preprečiti uporabo agrokemičnih sredstev v bivališču populacije in potencialnih приметnih biotopih za vrsto ter na zemljiščih v njihovi neposredni bližini
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju

Nahajališča ostalih vrst v območju

Coenonympha oedippus, *Erannis ankeraria*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Maculinea teleius*

35. Uršlja Gora JV

Osnovni podatki

Površina območja: **1507,64 ha**

Centroid območja Y: **501776,7 m**

Centroid območja X: **146453,6 m**

Datum zajema: **24.08.2004**

Opis

Območje leži jugozahodno od mesta Slovenj Gradec, na jugovzhodnih obronkih Uršlje gore. Obsega zgornje dele dolin potokov Radušnica, Suhadolnica in Velunja s pritoki. Na slemenih so osamljene kmetije s pripadajočimi, večinoma travniškimi in pašnimi površinami. Naravovarstveno so najpomembnejši vlažni travniki v dolinah, gozdni robovi mešanega gozda in suha tarvišča na pobočjih.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **C** (pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **B** (dobra ali prizadeta z veliko verjetnostjo)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba

Predlog varstvenih ukrepov

- prepoved pogoždovanja s smreko

- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu

Nahajališča ostalih vrst v območju

Euphydryas aurinia, *Hypodryas maturna*, *Lycaena dispar*

36. Velika Polana

Osnovni podatki

Površina območja: **1780,14 ha**

Centroid območja Y: **604267,3 m**

Centroid območja X: **160094,9 m**

Datum zajema: **30.08.2004**

Opis

Območje obsega osrednji del Črnega loga z mnogimi kanali in potočki med Malo Polano, Brezovico, Gomilicami, Trnjem, Veliko Polano, Žižki, Hotizo, Kapco, Gornjim Lakošem in reko Ledavo. Obsežen kompleks vlažnih travnikov in poplavnega gozda.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **B** (zelo pomemben)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **C** (od 0 do 2%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **C** (v glavnem območju razširjenosti)

Splošna ocena območja (VOC): **B** (območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - umetni nasadi
- Gospodarjenje z gozdom - odstranjevanje vegetacije podrasti in gozdnega roba
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Hidromelioracije - regulacije strug

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje jas in vrzeli v gozdovih
- vzdrževanje ali vzpostavlanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- vzdrževanje strukturno in vrstno pestre vegetacije gozdnega roba
- vzdrževanje ali vzpostavlanje ekstenzivno gospodarjenih travniških površin ob gozdnem robu
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Lycaena dispar, *Maculinea teleius*

3.3.13. ***Erannis ankeraria* (Staudinger, 1861)**

Šifra vrste: 4033

Latinsko ime z avtorjem: *Erannis ankeraria* (Staudinger, 1861)

Sinonimi:

Slovensko ime: kraški zmrzlikar

Družina, poddružina: Geometridae, Ennominae

Morfološki opis

Samec: Zgornja stran sprednjega krila je pepelnato rumeno rjave barve, z vzporednima prečnima tankima, temno rjavima črtama, ki potekata od sprednjega proti zadnjemu rob krila. Zgornja stran zadnjega krila je umazano bele barve, z majhno črno pegico v sredini krila. Samci so podobni samcem vrste *Agriopis marginaria* (Fabricius, 1776), za katere so značilne črne pikice ob zunanjem robu sprednjih in zadnjih kril in prečna tanka temna črta na zgornji strani zadnjega krila (Forster in Wohlfahrt, 1981). Samica: Krila skoraj popolnoma zakrnela, vidni so le štrclji sivo bele barve, veliki 2mm. Samica je velika 12-15 mm, belo sive barve s črnimi lisami vzdolž telesa.

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste

Vrsta živi v submediteranskih kserotermofilnih gozdovih puhastega hrasta (*Quercus pubescens* Willd.) in grmiščih kot stadijih zaraščanja travišč v submediteranski hrastov gozd. To so dobro presvetjeni hrastovi gozdovi (večinoma puhasti hrast, včasih v kombinaciji s črnim gabrom *Ostrya carpinifolia* Scop.), kjer so drevesa razporejena v skupinah, otočkih po nekaj dreves različne starosti, ki jih obdajajo zaplate submediteranskih suhih (kraških) travišč.

Habitat vrste po Physis kategorizaciji:

- 31.8122 Submediteranska listopadna grmišča
- 41.74 Ilirski gozdovi puhastega hrasta

Kraški zmrzlikar je enogeneracijska vrsta. Odrasli osebki se pojavljajo od konca februarja do aprila. Gosenice se hranijo z listi hrasta (*Quercus* sp.) (Forster in Wohlfahrt, 1981). Z gojenjem gosenic v insektariju smo ugotovili, da se le te hranijo z listi puhastega hrasta in gradna (*Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl.). Vrsta prezimuje v stadiju bube.

Razširjenost vrste zunaj meja Slovenije

Vrsta živi v Italiji, na Hrvaškem (severna Dalmacija), na Madžarskem in v Romuniji (Lunak, 1942; Karlsholt in Razowski, 1996).

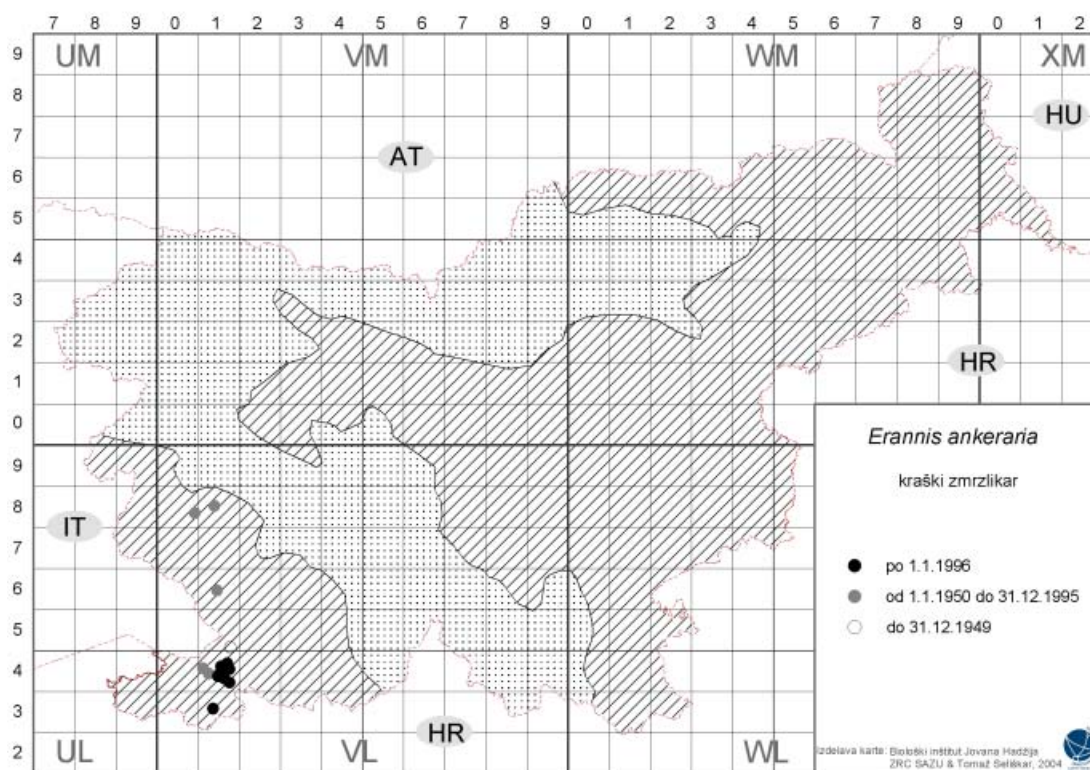
Razširjenost vrste v Sloveniji

Razširjenost kraškega zmrzlikarja v Sloveniji je prikazana na sliki 24. Vrsta živi v območju Podgorskega Krasa, Kraškega roba in Bržanije ter vzhodnega obrobja flišnih Koprskih Brd.

Stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji (vir: Podatkovna zbirka Natura Y2k, na dan 12.9.2004):

- število zapisov v podatkovni zbirki: **25**
- število UTM kvadratov, za katere obstajajo podatki o pojavljanju vrste: **6**

- število zapisov z natančnostjo <7 (koda izvajalca): **25**
- število zapisov o razširjenosti vrste v alpski regiji: **0**
- število zapisov o razširjenosti vrste v celinski regiji: **25**

Slika 24: Razširjenost vrste *Erannis ankeraria* (Staudinger, 1861) v Sloveniji.

Raziskanost vrste

STANJE SPLOŠNEGA POZNAVANJA, PROBLEMATIKA VRSTE

- 0 / **problematika neznana** – informacij ni na razpolago v obsegu, ki bi omogočal podati ustrezno strokovno oceno;
- 1 / **problematika nezadostno poznana** – oceno je mogoče podati zgolj na podlagi pičlega števila obstoječih informacij;
- 2 / **problematika zadovoljivo poznana** – oceno je mogoče podati na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov, medtem ko je pisnih informacij malo;
- 3 / **problematika dobro znana** – oceno je mogoče podati na podlagi velikega števila pisnih informacij;
- 4 / **problematika zelo dobro znana** – oceno je mogoče podati tako na podlagi odličnega osebnega poznavanja tematike kot na podlagi velikega števila pisnih informacij.

OCENA STOPNJE RAZISKANOSTI RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana** – razširjenost taksona ni znana;
- 1 / **nezadostna** – ocena je podana zelo približno;
- 2 / **zadovoljiva** – ocena je podana na podlagi bogatih osebnih izkušenj in izkušenj drugih konsultiranih specialistov;

- 3 / **dobra** – obstoja točkovna karta razširjenosti, ki kljub nepopolnosti ustrezno predstavlja razširjenost taksona;
- 4 / **zelo dobra** – znana je večina (nad 80 %) nahajališč taksona.

OCENA RAZŠIRJENOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **<1 %**;
- 2 / **1 % - 5 %**;
- 3 / **6 % - 20 %**;
- 4 / **21 % - 50 %**;
- 5 / **> 51 %**.

STOPNJA TAKSONOMSKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **kompleks vrst, agregat**;
- 1 / **potrebna je revizija taksona**;
- 2 / **potrebne so kariološke analize**;
- 3 / **potrebne so alocimske / molekularno-biološke analize**;
- 4 / **taksonomsko znanje je dobro**.

STOPNJA EKOLOŠKE RAZISKANOSTI VRSTE

- 0 / **neznana**;
- 1 / **nezadostna**;
- 2 / **zadovoljiva**;
- 3 / **dobra**;
- 4 / **zelo dobra**.

TREND

- ? / **trend neznan**;
- 4 / **takson je izumrl ali domnevno izumrl**;
- 3 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za >50 %**;
- 2 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a) za <50 %**;
- 1 / **areal / populacija taksona se je zmanjšal(a), vendar obseg ni znan**;
- 0 / **stanje je stabilno, areal / populacija taksona se ni spremenila**;
- +1 / **areal / populacija taksona se je povečal(a), vendar obseg ni znan**;
- +2 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za <50 %**;
- +3 / **areal / populacija taksona se je povečal(a) za >50 %**;

VZROKI OGROŽENOSTI

1. ? Spreminjanje kmetijske rabe (intenziviranje, opuščanje, drugo)
2. Izolacija in fragmentacija habitata
3. Kemijsko onesnaženje
4. Toplotno onesnaženje
5. ? Pogozdovanje negozdnih površin
6. Rekreatijski pritisk in nemir
7. Lov oziroma ribolov (prelov) ali ubijanje z drugimi motivi
8. ? Spremembe v gospodarjenju z gozdovi
9. Klimatske spremembe
10. Vodnogospodarski ukrepi
11. Gradnja hidroenergetskih objektov
12. Gradnja objektov in infrastrukture
13. Bolezni, zajedalci
14. Uporaba bioagensov za zatiranje škodljivcev

- 15. Naseljevanje alohtonih vrst
- 16. Širjenje invazivnih vrst
- 17. Drugo.

Varstveni status

- Habitatna direktiva: **Priloga II**
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS 82, 2002): **O1**
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji (Uradni list RS 46, 2004): **zaščiten**

Ogroženost vrste

Značilnosti habitata, biologija in ekološke potrebe vrste v Sloveniji niso raziskane, zato stanja ogroženosti in dejavnikov ogrožanja ne moremo točno opredeliti. Predpostavljamo, da na zmanjšanje areala vrste negativno vplivajo antropogeni posegi, kot so pogozdovanje s črnim borom na primorskem krasu in izsekavanje gozda za kurjavo in pridobitev kmetijskih površin (predvsem pašnikov).

Predlog spremljanja stanja populacij vrste v Sloveniji

- Preverjanje prisotnosti in stanja populacij ter dejavnikov ogrožanja v vseh območjih Natura 2000 vsake 3 leta.
- Spremljanje sprememb populacijskih velikosti z metodo štetja počivajočih odraslih osebkov (samcev) na drevesnih deblih v kombinaciji s svetlobno pastjo (preverjanje prisotnosti vrste) 2 leti zapored vsakih 5 let.

Predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji

- Raziskave razširjenosti vrste:
 - natančno proučiti razširjenost v predlaganem območju pSCI,
 - raziskati razširjenost v potencialnih območjih, kjer se vrsta lahko pojavlja (Kras, Istra, Kozjansko, Bizeljsko).
- Avtekološke raziskave vrste:
 - proučiti biologijo in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev,
 - ugotoviti rastlinske vrste, ki so hranilne rastline gosonic (v naravi),
 - proučiti prehranjevalne navade odraslih osebkov,
 - proučiti značilnosti habitata (velikost, vrstna in strukturna sestava vegetacije),
 - raziskati mobilnost in disperzijski potencial odraslih osebkov.
- Populacijske raziskave:
 - raziskati številčnost, velikost in prostorsko strukturo populacij,
 - proučiti vpliv paše in gospodarjenja z gozdom na velikost in prostorsko strukturo populacij.
- Genetske raziskave vrste:
 - ugotoviti genetske razlike med populacijami iz različnih predelov Evrope,
 - ugotoviti genetsko pestrost populacije v vzhodnem delu Istre.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) v Sloveniji

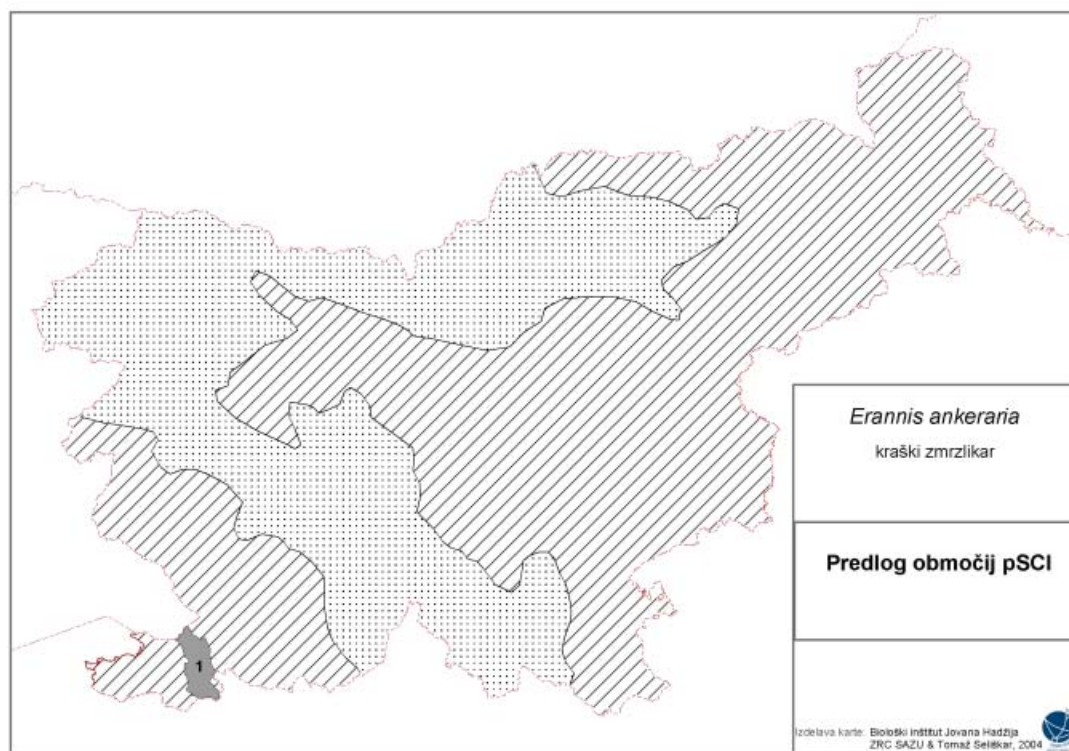
Število predlaganih pSCI območij: **1**

Površina predlaganih pSCI območij: **100,8 km²**

Delež (v %) znane populacije, ki ga pokrivajo predlagana območja pSCI: **80 %**

Pri izboru in opredeljevanju območij pSCI smo upoštevali tudi dodatno merilo Redkost (DRED). Kljub dejstvu, da zbrani podatki o razširjenosti kažejo, da se je vrsta pojavljala na ozemlju Slovenije v 6 UTM kvadrantih (10 x 10 km), smo merilo redkosti upoštevali, ker za zadnjih 35 let obstajajo zanesljivi podatki o pojavljanju vrste le za 2 UTM kvadranta (10 x 10 km). Poleg tega vrsta živi le še v štirih evropskih državah.

Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za kraškega zmrzlikarja v Sloveniji je prikazan na sliki 25.

Slika 25: Predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za vrsto *Erannis ankeraria* (Staudinger, 1861) v Sloveniji.

1. Istra V

Osnovni podatki

Površina območja: **10078,17 ha**

Centroid območja Y: **415578,8 m**

Centroid območja X: **42989,1 m**

Datum zajema: **01.09.2004**

Datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju: **2.4.2004**

Opis

Območje obsega Podgorski Kras, Kraški rob in Bržanijo. Severna meja poteka na odseku Osp-Socerb, nato po državni meji z Italijo do doline potoka Griža; od tam poteka vzhodna meja do vasi Ocizla, nato po vznožju južnih pobočij Slavnika do državne meje s Hrvaško, ki je hkrati južna meja območja. Na zahodni meji ležijo kraji: Sočerga, Gračišče, Kubed, Predloka in Gabrovica pri Črnem kalu. Mozaik ekstenzivno gospodarjenih in zaraščajočih submediteranskih suhih in polsuhih travnišč, grmišč, gozdičev puhastega hrasta in cera, hrastovo-gabrovih gozdičev, zaraščajoče kraške gmajne in gozdov.

Naravovarstvena ocena predlaganega območja

Globalni pomen območja za preživetje vrste: **A** (bistven)

Gostota in velikost populacije (VPOP): **A** (>15%)

Stopnja ohranjenosti (VOHR): **A** (odlična)

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): **A** (razmnoževalno izolirana)

Splošna ocena območja (VOC): **A** (območje je bistveno za ohranjanje vrste)

Dejavniki ogrožanja vrste v območju

- Paša - intenzivna paša
- Paša - opuščanje paše
- Gospodarjenje z gozdom - uvajanje monokultur
- Gospodarjenje z gozdom - pogozdovanje negozdnih površin
- Gospodarjenje z gozdom - krčenje gozda
- Košnja - opuščanje košnje (zaraščanje travnišč)

Predlog varstvenih ukrepov

- vzdrževanje preslegastega gozda puhastega hrasta in črnega gabra z zaplatami ekstenzivno gospodarjenih travnišč
- vzdrževanje ali vzpostavljjanje primerne strukturne in vrstne sestave gozda
- zagotavljanje ekstenzivne paše
- izkrciti mladike grmovnih in drevesnih vrst na zaraščajočih travniščih in preprečevati njihovo nadaljnje zaraščanje
- preprečiti spremembe namembnosti in načina rabe zemljišč na območjih populacij v ugodnem stanju
- pripraviti natančen načrt upravljanja (management) z zemljišči v Natura območju na podlagi strokovnih smernic

Nahajališča ostalih vrst v območju

Callimorpha quadripunctaria, *Coenonympha oedippus*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*

3.4. PREDLAGANA OBMOČJA, POMEMBNA ZA SKUPNOST (pSCI)

Za 12 obravnavanih vrst (izjema *N. vaualbum*, ki je v Sloveniji domnevno izumrla) smo predlagali 188 območij (80 poligonov) s skupno površino 3827,4 km², kar je 18,9 % ozemlja Slovenije (tabela 5). Predlagana Območja, pomembna za Skupnost za posamezno obravnavano vrsto, izrisana na zemljevidih merila 1:5000 (DOF5), so shranjena v formatu *.shp na zgoščenki (CD), priloženi končnemu poročilu.

Tabela 5: Število in površina predlaganih Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) za 12 obravnavanih vrst metuljev.

Ime vrste	Št. območij pSCI	Površina območij pSCI (km ²)
<i>Leptidea morsei</i>	8	338,3
<i>Colias myrmidone</i>	3	471,6
<i>Lycaena dispar</i>	26	627,3
<i>Maculinea teleius</i>	28	586,8
<i>Maculinea nausithous</i>	22	497,5
<i>Euphydryas aurinia</i>	28	1165,5
<i>Hypodryas maturna</i>	13	605,8
<i>Erebia calcaria</i>	5	643,6
<i>Coenonympha oedippus</i>	9	345,8
<i>Eriogaster catax</i>	9	951,2
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	36	3043,8
<i>Erannis ankeraria</i>	1	100,8
SKUPAJ	188	3827,4

3.5. PODATKOVNA ZBIRKA

Podatkovno zbirko, ki nam jo je posredoval naročnik, smo dopolnili s podatki za vseh 13 obravnavanih vrst. V zbirki je 4447 podatkov. Zbirka je shranjena v mapi »podatki« na zgoščenki (CD), priloženi končnemu poročilu.

3.6. DIAPOZITIVI

V prilogi predhodnega poročila (6.10.2003) smo za 13 obravnavanih vrst naročniku oddali 41 fotografij, shranjenih v formatu *.jpg. V prilogo končnega poročila smo uvrstili 5 posnetkov treh vrst metuljev v naravi, za katere smo v predhodnem poročilu predložili le fotografije prepariranih odraslih osebkov. To so: (1) *Leptidea morsei* (samec), (2) *Eriogaster catax* (zapredek z jajčeci), (3) *Eriogaster catax* (gnezdo z mladimi gosenicami), (4) *Erannis ankeraria* (samec) in (5) *Erannis ankeraria* (samica). Omenjene fotografije so shranjene v formatu *.jpg v mapi »diasi« na zgoščenki (CD), priloženi končnemu poročilu.

4. POVZETEK

V končnem poročilu »Strokovna izhodišča za vzpostavljjanje omrežja NATURA 2000: Metulji (Lepidoptera)« obravnavamo v Sloveniji živeče vrste metuljev, navedene v Prilogi II Habitatne direktive, vključno s predlogi držav kandidatk. To je 13 vrst: *Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Nymphalis vaualbum*, *Erebia calcaria*, *Coenonympha oedippus*, *Eriogaster catax*, *Callimorpha quadripunctaria* in *Erannis ankeraria*.

O obravnavanih 13 vrstah smo v obdobju september 2003 – september 2004 zbrali 4447 podatkov o pojavljanju vrst na ozemlju Slovenije. Viri podatkov: najpomembnejši literaturni viri (glej poglavje Viri), Zbirka metuljev BIJH ZRC SAZU, nekatere privatne zbirke ter osebni zapiski terenskih opažanj članov delovne skupine in nekaterih članov Entomološkega društva Štefana Michielija v Ljubljani in Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije. Podatki so shranjeni v podatkovni zbirki na zgoščenki, priloženi končnemu poročilu.

11 obravnavanih vrst se stalno pojavlja na ozemlju Slovenije. Vrsta *Nymphalis vaualbum* je v Sloveniji domnevno izumrla, saj zadnji podatki o njenem pojavljanju v naši državi izvirajo iz obdobja pred letom 1950. Domnevamo, da se vrsta *Colias myrmidone* (v kolikor na terenu ni bila prezrta zaradi zamenljivosti z ostalimi vrstami rodu *Colias*) v Sloveniji občasno pojavlja (zadnji zanesljivi podatek o njenem opažanju je iz leta 1993 iz Stražišča pri Kranju).

Podatki o razširjenosti vrst kažejo, da se 11 obravnavanih vrst pojavlja v alpski in celinski regije Slovenije. Izjema sta vrsti *Erebia calcaria* in *Erannis ankeraria*; prva je razširjena le v alpski, druga le v celinski regiji Slovenije.

V Habitatni Direktivi sta vrsti *Nymphalis vaualbum* in *Callimorpha quadripunctaria* opredeljeni kot prednostni; prva je pri nas domnevno izumrla, druga je v Sloveniji splošno razširjena.

V opisu posamezne vrste podajamo latinsko in slovensko ime vrste, sinonime, morfološki opis, habitat, biologijo in ekološke potrebe vrste, razširjenost vrste v Sloveniji (zemljevid) in izven nje, stanje raziskanosti razširjenosti vrste v Sloveniji, stanje taksonomske in ekološke raziskanosti vrste, varstveni status in ogroženost vrste, predlog spremljanja stanja populacij v Sloveniji, predlog nadaljnjih raziskav vrste v Sloveniji ter predlog Območij, pomembnih za Skupnost (pSCI). Ocenjujemo, da je le za vrsto *Coenonympha oedippus* razširjenost v Sloveniji zelo dobro raziskana, za vrste *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous*, *Euphydryas aurinia*, *Erebia calcaria* in *Erannis ankeraria* je razširjenost raziskana dobro, za vrsto *Callimorpha quadripunctaria* zadovoljivo in za vrste *Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Hypodryas maturna* in *Eriogaster catax* nezadostno. Vseh 13 obravnavanih vrst je taksonomsko dobro raziskanih. Ekologija vrste je nezadostno raziskana pri vrstah *Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Erebia calcaria*, *Eriogaster catax* in *Erannis ankeraria*, zadovoljivo raziskana pri vrstah *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous* in *Callimorpha quadripunctaria* ter dobro raziskana pri vrstah *Lycaena dispar*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna* in *Coenonympha oedippus*. Za večino vrst (izjema so populacije vrste *C. oedippus* na Ljubljanskem barju) ne

poznamo številčnosti, velikosti in izoliranosti populacij ter mobilnosti in disperzijskega potenciala odraslih osebkov. Pomanjkljivo raziskane ali neraziskane so pri večini vrst tudi biologija in ekološke potrebe zgodnjih ontogenetskih stadijev v Sloveniji ter vpliv različnih ekoloških dejavnikov in načinov gospodarjenja z zemljišči na velikost in stabilnost populacij.

Za 12 obravnavanih vrst (izjema *N. vaulalbum*, ki je v Sloveniji domnevno izumrla) smo opredelili 188 območij (80 poligonov), katerih skupna površina je 3827,4 km² (18,9 % površine Slovenije). Za vrsto *C. myrmidone* smo izbrali in opredelili le tista območja, kjer je verjetnost, da se vrsta pojavlja največja. Za prednostno vrsto *Callimorpha quadripunctaria*, ki je v Sloveniji splošno razširjena, ocenjujemo, da predlagana območja pSCI vključujejo približno 60 % populacije vrste. Največji delež populacij vključujejo območja pSCI, predlagana za vrste *Erebia calcaria* (90 %; endemit;), *Coenonympha oedippus* (80 %; ene izmed največjih evropskih populacij) in *Erannis ankeraria* (80 %; redka vrsta). Za vrsto *Leptidea morsei*, ki v Sloveniji dosega zahodno mejo areala razširjenosti, ocenjujemo, da predlagana območja pSCI vključujejo le 40 % znane populacije, ker je razširjenost vrste v Sloveniji še vedno slabo raziskana. Opis posameznega predlaganega območja pSCI vsebuje naslednje podatke: šifra in ime območja, osnovni podatki (površina, centroid), datum zadnje potrditve najdišča vrste v območju, kratka geografska in ekološka oznaka območja, naravovarstvena ocena območja, dejavniki ogrožanja vrste v območju, varstvene ukrepi za vrsto v območju in seznam ostalih obravnavanih vrst v območju.

5. SUMMARY

Thirteen species of Lepidoptera (*Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna*, *Nymphalis vaualbum*, *Erebia calcaria*, *Coenonympha oedippus*, *Eriogaster catax*, *Callimorpha quadripunctaria*, *Erannis ankeraria*) listed in the Annex II of the Council Directive 92/43/EEC (Habitat Directive) and known to occur in the territory of the Republic of Slovenia are presented in the report.

4447 distribution records for 13 species mentioned above were collected in the period from September 2003 to September 2004. The sources of distribution records are: references, Lepidoptera Collection of the Jovan Hadži Institute of Biology, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU), some private collections and unpublished data of some members of The Slovenian Entomological Society of Štefan Michieli and Society for research and conservation of Lepidoptera of Slovenia. Database of distribution records (on CD) is enclosed to the report.

Eleven species have resident populations in the territory of Slovenia. *Nymphalis vaualbum* is probably extinct in Slovenia (last record of occurring the species in Slovenia is more than fifty years old). We presume that *Colias myrmidone* has non-resident populations in Slovenia; in the year 1993 the species was observed in our country for the last time.

Eleven species are distributed in both, the alpine and continental biogeographical regions (sensu EU) of Slovenia. Two species occur only in one biogeographical region: *Erebia calcaria* in the alpine and *Erannis ankeraria* in continental region of Slovenia.

Nymphalis vaualbum and *Callimorpha quadripunctaria* are indicated as priority species in Annex II of the Habitat Directive. The first one is probably extinct in Slovenia and the second is considered to be commonly distributed across the country.

Description of each species in the report consists of Latin and Slovenian name of the species, synonyms, morphological description of imagoes, habitat, biological and ecological requirements of the species, distribution of the species in Slovenia (map) and in the whole species range, the state of distributional, taxonomical and ecological knowledge of the species in Slovenia, the main causes of endangerment of the species, conservation status of the species, recommendations for monitoring and further necessary researches of the species and proposals of the sites of Community importance (pSCI). Only the distribution of the species *Coenonympha oedippus* is very well-known in Slovenia; distributions of the species *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous*, *Euphydryas aurinia*, *Erebia calcaria* and *Erannis ankeraria* in Slovenia are well-known; distribution of *Callimorpha quadripunctaria* is only sufficient known. The knowledge about distributions of the species *Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Hypodryas maturna* and *Eriogaster catax* in Slovenia is insufficient. The ecology of the species is well-known for *Lycaena dispar*, *Euphydryas aurinia*, *Hypodryas maturna* and *Coenonympha oedippus*, sufficient known for *Maculinea teleius*, *Maculinea nausithous* and *Callimorpha quadripunctaria*, and insufficient for *Leptidea morsei*, *Colias myrmidone*, *Erebia*

calcaria, *Eriogaster catax* and *Erannis ankeraria*. Except the populations of *Coenonympha oedippus*, the mobility and dispersal ability of adults, the number, abundance, isolation and spatial structure of populations of the species have not been researched yet for all other discussed species in Slovenia. Poorly known are also biology and ecological requirements of pre-imaginal stadiums in Slovenia of most mentioned species. The influence of different ecological factors and land use on abundance, stability and dynamics of populations of discussed species in Slovenia have not been studied yet.

For twelve species (except is probably extinct *Nymphalis vaualbum*) 188 potencial Sites of Community Importance (pSCI) are proposed, covering an area of 3827 km² (19% of the territory of Slovenia). For *Colias myrmidone* only 3 sites where is strong probability that species can occur were proposed. The pSCI for priority species *Callimorpha quadripunctaria*, which is commonly distributed in Slovenia, cover cca 60% of its populations in our country. The highest portions of populations are included in pSCI proposed for *Erebia calcaria* (90%; endemic), *Coenonympha oedippus* (80%; besides France and Italy one of the largest population of species in Europe) and *Erannis ankeraria* (80%; rare). Because of the poorly known distributions of *Leptidea morsei* in Slovenia we presume that only 40% of the population of the species is included in proposed pSCI, despite the western limit of species range in Slovenia. Description of each proposed pSCI consists of ID number, name, area and centroid, the date of the last recording of the species in the site, geographical and ecological description, state of the habitat, evaluation of size of the national population of the species in the site and significance of the site for its survival, possible threats and proposed conservation measures for the population of the species in the site.

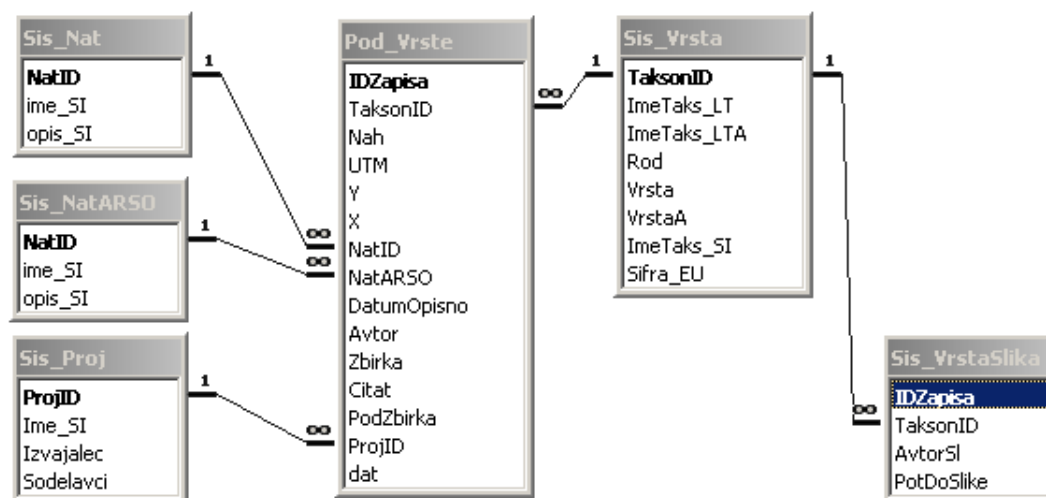
6. VIRI

- Beccaloni G. W., Scoble M. J., Robinson G. S. & Pitkin B. (Editors). 2003. *The Global Lepidoptera Names Index (LepIndex)*. World Wide Web electronic publication. <http://www.nhm.ac.uk/entomology/lepindex> [accessed 6 January 2007]
- Bozano G.C. 2002. Guide to the butterflies of the Palearctic region. Satyrinae part III. Omnes Artes, Milano: 71 str.
- Čelik T. 1997. Ekološke raziskave ogrožene vrste *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 (Lepidoptera: Satyridae) na Ljubljanskem barju. Mag. nal., Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, 67 str.
- Čelik T. 2003. Populacijska struktura, migracije in ogroženost vrste *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 (Lepidoptera: Satyridae) v fragmentirani krajini. Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, 100str.
- Čelik T., Rebeušek F. 1996. Atlas ogroženih vrst dnevnih metuljev Slovenije. Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija, Ljubljana: 100 str.
- Devillers P. & J. D. Devillers-Terschuren 2002. Application and development of the Palearctic habitat classification in the course of the setting up of the Emerald Project. Slovenia. T-PVS/Emerald (2002) 10, Strasbourg, 20 February 2002, 171 str.
- Directive 92/43/EEC, Treaty of Accession 2003: Annex II. http://europa.eu.int/comm/environment/nature/enlargement/habitats/annexii_en.pdf
- Directive 92/43/EEC, Treaty of Accession 2003: Annex IV. http://europa.eu.int/comm/environment/nature/enlargement/habitats/annexiv_en.pdf
- Dobravec J., Kaligarič M., Leskovar I., Seliškar A., Jogan N. 2001. HTS 2001. Habitatni tipi Slovenije. Tipologija. Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave, Triglavski narodni park: 1-64
- Dobravec J., Kaligarič M., Leskovar I., Seliškar A., Jogan N. 2003. Habitatni tipi Slovenije HTS 2003, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo.
- Ebert G., Rennwald E. 1993. Die Schmetterlinge Baden-Wuttembergs. Band II: Tagfalter II. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 535 str.
- Ebert G., Hirneisen N., Krell F.T., Mörtter R., Ratzel U., Siepe A., Steiner A., Traub B. 1994. Die Schmetterlinge Baden-Wuttembergs. Band IV: Nachtfalter II. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 535 str.
- Erhardt A. 1995. Ecology and conservation of alpine Lepidoptera. In: Pullin S. A. (ed.). Ecology and conservation of butterflies. Chapman & Hall, 258-276.
- Forster W., Wohlfahrt T.A. 1981. Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Band V: Spanner (Geometridae). Franckhsche Verlagshandlung, Stuttgart, 312 str.
- Higgins L.G., Riley N.D. 1971. Die Tagfalters Europas und Nordwestafrikas. Hamburg, 377 str.
- Higgins L.G., Riley N.D. 1993. Butterflies of Britain and Europe. HarperCollins Publishers, London, 384 str.
- Higgins L.G., Hargreaves B. 1991. The Butterflies of Britain and Europe. HarperColins, London.
- <http://www.redlist.org/>: 2002 IUCN Red List of Threatened Species.

- Kaligarič M., Jogan N., Leskovar I., Seliškar A., Dobravec J., Zupančič M., Robič D. 2004. Habitatni tipi Slovenije HTS 2004. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana, 65 str.
- Karlsholt O., Razowski J. 1996. The Lepidoptera of Europe. Harper Collins Publishers, London, 384 str.
- Kryštufek B., Bedjanič M., Brelih S., Budihna N., Gomboc S., Grobelnik V., Kotarac M., Lešnik A., Lipej L., Martinčič A., Pobiljšaj K., Povž M., Rebeušek F., Šalamun A., Tome S., Trontelj P., Wraber T. 2001. Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji. Prirodoslovni muzej Slovenije. Neobjavljeno poročilo za Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana: 1-683
- Kudrna O. 2002. The Distribution Atlas of European Butterflies. Oedippus, 20: 113
- Lhonore J. 1996. *Coenonympha oedippus*. V: Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention. Part I – Crustacea, Coleoptera and Lepidoptera. Helsingin van P. J., Willemse L., Speight M. C. D. (eds.). Council of Europe, Strasbourg, Nature and environment, 79: 98-104
- Lorkovič Z. 1957. Die Speziationsstufen in der *Erebia tyndarus* Gruppe. Biološki glasnik, 10: 61-116
- Lunak R. 1942. *Hybernia ankeraria*, Stgr., ihre Auffindung, Zucht und Beschaffenheit der Biotope. Zeitschrift des Wiener Entomologen-Vereins, 27. Jahrg.: 1-5
- Moilanen A., Hanski I. 1998. Metapopulation dynamics: effects of habitat quality and landscape structure. Ecology, 97(7): 2503-2515
- Mousson L., Neve G., Baguette M. 1999. Metapopulation structure and conservation of the cranberry fritillary *Boloria aquilonaris* (Lepidoptera, nymphalidae) in Belgium. Biological Conservation, 87: 285-293
- Munguira M. L. 1995. Conservation of butterfly habitats and diversity in European Mediterranean countries. In: Pullin S. A. (ed.). Ecology and conservation of butterflies. Chapman & Hall, 278-289.
- Munguira M.L. 2002. »*Coenonympha oedippus* v Španiji«. Munguira@uam.es (osebni vir, 29. oktober 2002)
- Munguira M., Martin J. 1999. Action plan for Maculinea butterflies in Europe. Nature and environment, No.97, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 64 str.
- ProNatura-Schweizerischer Bund für Naturschutz 1994. Schmetterlinge und ihre Lebensräume. Band 1. Basel, 516 str.
- ProNatura-Schweizerischer Bund für Naturschutz 2000. Schmetterlinge und ihre Lebensräume. Band 3. Basel, 914 str.
- Schweizerischer Bund für Naturschutz 1991. Tagfalter und ihre Lebensräume. Basel, 516 str.
- Skoberne P. 2003. Metoda opredeljevanja potencialnih območij narave ekološkega omrežja NATURA 2000 v Sloveniji. Inačica 2.1 (januar 2003). Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolja, Ljubljana: 1/48-48/48
- Tolman T., Lewington R. 1997. Butterflies of Britain and Europe. HarperCollinsPublishers, London, 320 str.
- Uradni list RS 17/55, 1999. Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (MKVERZ). Uradni list Republike Slovenije (9.7.1999) – Mednarodne pogodbe, 17: 773-820
- Uradni list RS 82, 2002. Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam. Uradni list Republike Slovenije (24.9.2002) – Uredbe, 82: 8893-8975

- Uradni list RS 46, 2004. Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah v Sloveniji. Uradni list Republike Slovenije (30.4.2004) – Uredbe, 46: 5963-6017
- van der Made J. & Wynhoff I. 1996. Lepidoptera – Butterflies and Moths. In: van Helsdingen P. J., Willemse L., Speight M. C. D. (eds.). Background information on invertebrates of the Habitat Directive and the Bern Convention. Part I – Crustacea, Coleoptera, Lepidoptera. Nature and environment, No. 79: 75-217.
- van Sway C.A.M., Warren M.S. 1999. Red Data Book of European Butterflies (Rhopalocera). Nature and Environment, No.99, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 260 str.
- Varga Z. 1977. Das Prinzip der areal-analytischen Methode in der Zoogeographie und die Faunelemente-Einteilung der europäischen Tagfalter/Lepidoptera: Diurna. Acta ent. Debrecina, 14: 223-285
- Weidemann H.J. 1995. Tagfalter: beobachten, bestimmen. 2., völlig neu bearb. Aufl. Augsburg, Naturbuch Verlag: 659 str.
- Wiedemann H.J., Köhler J. 1996. Nachtfalter. Spinner und Schwärmer. Naturbuch Verlag, Augsburg, 512 str.
- Wynhoff I. 2001. At Home on Foreign Meadows: the Reintroduction of two Maculinea Butterfly species. Doctoral Thesis. ISBN 90-5808-461-2. Wageningen Agricultural University, The Netherlands.

PRILOGA 1: PODATKOVNI MODEL NATURA 2000 - METULJI

Slika 1: Relacijski diagram podatkovne zbirke

Tabela 1: Podatki o nahajališčih vrst

Pod Vrste			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
IDZapisa	Prepoznavalec zapisa	Besedilo	32
TaksonID	Vrsta metulja	Dolgo celo število	4
Nah	Opis nahajališča	Besedilo	255
UTM	UTM kvadrat	Besedilo	10
Y	Pravokotna koordinata Y (m)	Realno število	8
X	Pravokotna koordinata X (m)	Realno število	8
NatID	Natančnost	Celo število	2
NatARSO	Natančnost ARSO	Celo število	2
DatumOpisno	Datum opisno	Besedilo	50
Avtor	Avtor/ji podatka	Besedilo	255
Zbirka	Entomološka zbirka	Besedilo	100
Citat	Citat	Opisno polje	
PodZbirka	Izvorna podatkovna baza	Besedilo	30
ProjID	Projekt, v okviru katerega so bili zbrani podatki	Besedilo	32
dat	Datum vnosa ali prenosa	Datumsko polje	8

Tabela 2: Seznam obravnavanih vrst

Sis_Vrsta			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
TaksonID	Prepoznavalec taksona	Dolgo celo število	4
ImeTaks_LT	Latinsko ime taksona	Besedilo	100
ImeTaks_LTA	Latinsko ime taksona z avtorjem	Besedilo	100
Rod	Rodovno ime taksona	Besedilo	50
Vrsta	Vrstno ime taksona	Besedilo	50
VrstaA	Avtor imena taksona	Besedilo	50
ImeTaks_SI	Slovensko ime taksona	Besedilo	100
Sifra_EU	EU šifra vrste	Dolgo celo število	4

Tabela 3: Seznam projektov

Sis_Proj			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
ProjID	Prepoznavalec projekta	Besedilo	32
Ime_SI	Naslov projekta (SLO)	Besedilo	255
Izvajalec	Izvajalec	Besedilo	255
Sodelavci	Sodelavci	Besedilo	255

Tabela 4: Seznam natančnosti podatkov (Izvajalec)

Sis_Nat			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
NatID	Prepoznavalec natančnosti	Celo število	2
Ime_SI	Ime natančnosti	Besedilo	50
Opis_SI	Razlaga natančnosti	Besedilo	255

Tabela 5: Seznam natančnosti podatkov (MOPE)

Sis_NatARSO			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
NatID	Prepoznavalec natančnosti	Celo število	2
Ime_SI	Ime natančnosti	Besedilo	100
Opis_SI	Razlaga natančnosti	Besedilo	255

Tabela 6: Podatki o digitalnih posnetkih, ki so priloženi poročilu

Sis_VrstaSlika			
Ime polja	Opis polja	Tip polja	Dolžina polja
IDZapisa	Prepoznavalec zapisa	Besedilo	32
TaksonID	Prepoznavalec taksona	Dolgo celo število	4
AvtorSI	Avtor slike (fotograf)	Besedilo	100
PotDoSlike	Ime datoteke	Besedilo	255

PRILOGA 2: VSEBINA ZGOŠČENKE (CD)

N2K_Metulji

POROCILO

končno poročilo.doc

končno poročilo.pdf

OBMOCJA

36 datotek *.shp, *.shx, in *.dbf poimenovanih z rodovnim in vrstnim imenom obravnavane vrste

DIASI

Čelik Tatjana

Gomboc Stane

Rekelj Jurij

PODATKI

N2k_Lepidoptera_koncno.mdb